

ALMANYT. N CSINÁLHAT, HA TUD SEN GONDOLKOZNI. ...

TOR J. EVANS & CO. ...

ERZOG & CO. ...

North Ave. Chicago, Ill.

gramofonok és ezek nagy raktára.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

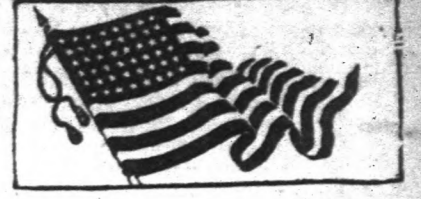
As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

As összes maig létező, bármely nyelvű lemezek mindenkor nálunk találhatók.

SZABADSÁG

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Ország, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Naplap, Magyar Hírműködő, Californiai Magyar Farmer.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 222. SZÁM.

TWENTY-EIGHTH YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombat, szeptember 21.

HUSZONNYOLCADIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

UJABB OFFENZÍVA A BALKÁNON

KEGYETLENKEDNEK A TÖRÖKÖK.

A törökök a foglyul ejtett szerbekkel rab-szolgák módjára bánnak.

Páris, szept. 20. Egy Corfuból érkezett jelentés azt mondja, hogy Szerbiának kétségtelen bizonyítékai állnak a rendelkezésére arra vonatkozólag, hogy Ausztria-Magyarország, Németország és Bulgária az elfogott szerb katonákat ezer számba adták el meghatározott ártért, rab-szolgákként a törököknek, akik igen kegyetlenül bánnak velük. Ezt a hírt egy balkáni távirati iroda értesülése is megerősíti.

NÉZETELTÉRÉSEK NÉMETORSZÁG ÉS A KETTŐS MONARCHIA KÖZÖTT.

A Frankfurter Zeitung szerint Németország és Ausztria-Magyarország között egyre élesebb lesz a viszony. — A lap szerint Bécsot a csehek uralják.

AMSTERDAM, SZEPTEMBER 19.

Frankfurter Zeitungban a napokban cikk jelent meg, amely igen méltatlanul emlékezik meg arról, hogy Németország és Ausztria-Magyarország között egyre tovább tart, sőt fokozódik az ellentét. A lap behatóan foglalkozik a keleti kérdéssel és a szlovákokról nagyon fél. Ugyanakkor a Rheinische Westphalische Zeitung is ír cikket a szlovákokról.

"Soha még, írja az említett lap, a szlovák olyan arroganciával és függetlenül nem szerepeltek a kettős monarchiában, mint az utóbbi hetekben. A szlovák agitáció a kettős monarchiában igazán veszedelmes mérveket kezd ölteni. Tagadhatatlan tény, hogy a csehek és a délszlávok valóságosan uralják a helyzetet Ausztriában, míg a német elemnek a kormány egyáltalán semmi segítségét se nyújt. Az a mozgalom, amelynek a cseh állam megteremtése a célja, szabadon és akadály nélkül halad előre. Az osztrák kormány ma már egyáltalán semmit se mer tenni ez ellen a hazasúrás ellen."

A KETTŐS MONARCHIA ENGEDMÉNYEKRE KÉSZ.

Egy ántant diplomata véleménye szerint Ausztria-Magyarország a legközelebbi béke-offenzívájának sikerét azzal akarja majd biztosítani, hogy a csehek és a délszlávok részére autonómiát ígér.

Washington, szept. 19. Burián osztrák-magyar külügyminiszternek a béke megbeszélésére tett javaslatát és Wilson elnök rövid, de határozott válasza, még most is beszéd tárgya a washingtoni hivatalos és diplomata körökben. Itt biztosan számoltanak arra, hogy Ausztria-Magyarország rövidesen megint egy béke-offenzívát kezd meg, s újra annak a hangzatos, hogy azt a maga felelősségére teszi. A washingtoni hivatalos körök egyáltalán nem lepnék meg az, hogy ha a béke-offenzívát a kettős monarchia már néhány nap múlva indítaná meg, tekintettel Ausztria-Magyarország zavaros belügyi viszonyaira, amelyek napról-napra az uralkodó térszerek szempontjából tűrhetetlenül tenné az életet a kettős monarchiában.

Egy Washingtonban levő ántant diplomata véleménye szerint könnyen megtörténhetik az, hogy Ausztria-Magyarország azzal akarja majd a békehez vezető utat egyengetni, hogy autonómiát ígér a csehek és délszlávok részére, de külügyi kérdésekben nem lesz hajlandó, legalább egyelőre, a megalkuvásra. Ez a diplomata nagyon jól ismeri a európai kontinens politikai és társadalmi viszonyait, különösen Ausztria-Magyarország bonyolult problémáiban otthonos. Ausztria-Magyarország a diplomata véleménye szerint elsősorban Anglia megértésére fog támaszkodni, s azt fogja hangzatosítani, hogyha nem is fogadja el mindennemben Wilson elnök feltételeit, mégis olyan engedményekre kész, melyeket a szövetségesek elfogadhatnak.

KÁROLYI GRÓF WILSON MELLETT.

Amsterdam, szept. 19. — A Frankfurter Zeitung Budapesti szerkesztő értesülése szerint Károlyi Mihály gróf azt a kijelentést tette, hogy a központi hatalmaknak a béketárgyalások alapjául Wilson elnök tizen-négy pontját kellene választaniuk. Azonkívül azt is mondtatta, hogy a békeért egyik elengedhetetlen feltétele, hogy Ausztriában, Magyarországon és Németországban "komoly demokratikus kormány" legyen. A béke megteremtése Károlyi Mihály gróf szerint megköveteli a brest-litovskai és bukaresti békeszerződés hatályon kívül helyezését is.

PARLEY BIBORNOK HALÁLA.

A híres amerikai főpapot kedden fogják eltemetni.

NEW YORK, SEPT. 19.

Parley bibornokot, a tegnapielőtti elhunyt amerikai főpapot kedden délelőtti fogják eltemetni a St. Pál katedrálisban. A legszámottevőbb amerikai katolikus notabilitásokon kívül a temetésen részt fog venni két amerikai bibornok is. A nyilvánosság előtt lefolyt ceremónia után kizárólag a papok jelenlétében a templomban levő kriptában fogják elhelyezni a főpap holttestét.

FRANCIA HŐSÖK AMERIKÁBAN.

Támogatni fogják a Szabadság kölcsön kampányát.

NEW YORK, SEPT. 18.

Egyik személyesítő gőzösével a francia idegen légióknak száz katonája érkezett ma Amerikába Maurice Chaudenet Gary kapitány vezetésével. A katonák mindegyike immár négy ére ves állandóan részt a háborúban és számos ütközetekben tüntettek ki magukat. Gary kapitány egyik lábát vesztette el a csatákban. A francia hősök azért jöttek Amerikába, hogy támogassák a Szabadság kölcsön kampányát, amelynek folyama alatt nagy körutat tesznek az országban és számos várost fognak meglátogatni.

levő pacifisták helyzetét meg erősítik. A béke állandó hangostásával azt remélik elérni, hogy ezeknek a pacifistáknak a hatámai is megerősödik s alkalmuk lesz nagyobb, intenzívebb módon a béke irányító befolyásukat érvényesíteni.

KÖSZÖNET A HŐSÖKNEK.

Indítvány a képviselőházban.

WASHINGTON, SEPT. 18.

Henry Emmonson clevelandi képviselő a képviselőház osztrák-török ülésben indítványt terjesztett elő arra vonatkozólag, hogy a Ház fejezze ki köszönetét Pershing generálisnak és a Franciaországban levő amerikai csapatoknak azért, amiket a legutóbbi küzdelmekben a németekkel szemben kivívtak. Az indítvány rövidesen tárgyalni fogják és bizonyára egyhangú lelkesedéssel elfogadják azt.

A SZÖVETSÉGES SEREGEK VEZÉREI PICARDIÁBAN.

Képünkön bemutatjuk azokat a generálisokat, akik Picardiában vezetik győzelemre a szövetséges seregeket. — Balról jobbra Read, a második angol sereg parancsnoka, McRas a canadai seregek parancsnoka, Lewis, a 30-ik divízió parancsnoka, Warts, az amerikai csapatok parancsnoka és Bethel, a 66-ik divízió parancsnoka.

WASHINGTONBAN NEM ISMERNEK MEGALKUVÁST

Csak abban az esetben hajlandók a békét illetően Németországgal szóba állani, ha teljesen megadja magát. Biztosra veszik, hogy a kényszer hatása alatt a központi hatalmak előbb-utóbb elfogadják Wilson elnök béke-feltételeit.

Washington, szept. 19. Washingtoni hivatalos körökben biztossra veszik, hogy Németország a mostani béke-offenzívájának kudarcából nem fog annyira okólni, hogy ne kezdjen meg egy újabb béke-offenzívát. Sőt a hivatalos körökben azszámlolnak, hogy Németország rövidesen egy újabb béke-offenzívát kezd, mert magának a császárnak az ingadozó trónja megvédése érdekében szinte létfontosságú az, hogy menél előbb bekövetkezzen a béke. Az amerikai nép épp úgy, mint a washingtoni hivatalos körök a békét illetően nem ismernek megalkuvást. Németországtól a általában a központi hatalmaktól teljes megalkuvást követelnek. Wilson elnök és a tanácsadói biztossra veszik, hogy a Burián-féle javaslat csak első fásíást jelentette a megindított béke-offenzívának a hogy Németország a békének saját szempontjából való előlére meg egyne hány trükköt tart raktáron. Ezeknek a fortyékoknak és minden ésszintesez hiányában levő ajánlatoknak azonban az Egyesült Államok kormánya nem ül fel.

A gég, az elbizakodottság és a hivalkodás egyelőre még nem enged meg azt a központi hatalmak illetékes tényezőinek, hogy Wilson elnök és a tanácsadói biztossra veszik, hogy a Burián-féle javaslat csak első fásíást jelentette a megindított béke-offenzívának a hogy Németország a békének saját szempontjából való előlére meg egyne hány trükköt tart raktáron. Ezeknek a fortyékoknak és minden ésszintesez hiányában levő ajánlatoknak azonban az Egyesült Államok kormánya nem ül fel.

A CSEHO-SZLOVÁKOK UJABB SIKERÉ.

Elfoglalták Perm városát.

Páris, szept. 19. Vladivoszto-ki távirati jelentés szerint a cseho-szlovákok elfoglalták Perm városát.

Ha ez a távirati jelentés igaznak bizonyul, ez annyit jelent, hogy a cseho-szlovákok keresztetkaptak az Ural hegyiséget, Ekaterinburgtól vagy száznövelezen mértföldnyi távolságra. — Az utóbbi várost nemrégiben foglalták el. Perm a hasonló nevű kormányzóság székhelye s a Kama folyó mentén fekszik.

ERDŐGÉSZ.

Buenos Aires, szept. 19. — Az argentinai főváros közelében egy hatalmas erdő legett. A tűz ott egyelőre megállapítani nem lehetett. A kár vagy ötvenezer dollárra rug.

METZ ELLEN FOLYNAK A HARGOK

AZ AMERIKAI ŰTEGEK MÁR BOMBÁZZÁK A HATALMAS NÉMETERŐSÉGET.

Feltartóztatlanul nyomulnak előre a Yankeeek. — Haig generális seregei két újabb helyen veszélyeztetik a Hindenburg vonalat. — Sikerek a balkán fronton. — A németek nem küldenek segítséget a bolgároknak. — Sziámi csapatok érkeztek a nyugati frontra.

Páris, szept. 19. A német hadvezetőség az Echo de Paris értesülése szerint megtárgadta azt, hogy csapatokat küldjön a Balkánra a bolgárok segítségére. A bolgárok ugyanis segítséget kértek a németektől, tekintettel az egyesült francia és szerb csapatok sikereire, amelyek oly gyorsasággal nyomulnak előre, hogy immár ártizentkét és fél mért földet haladtak és rengeteg hadiszákmányra tettek szert. A balkáni sikerek mellett a nyugati fronton is a szövetségesek mellé csatlakozott a háborús szerencse. Az amerikai csapatok győzelmesen vonulnak előre Metz irányában és immár csak tíz mértföldnyi távolságra vannak a Kronprinz erőstől, amely a városnak egyik hatalmas erődítménye. Ugyanekkor az amerikai nehézségek már tiszta alatt tartják magat Metzét is, ahol a meggyelők jelezték, hogy hatalmas károkat okoznak az amerikai bombák. Haig generális seregei Cambrai és St. Quentin között két helyen is újabb rést ütöttek a Hindenburg vonalon, mi ga francia csapatok délről nyomulnak előre St. Quentin ellen. A németek különösen a Hindenburg vonal mentén fejtenek ki hatalmas ellenállást, amelyet ugylátszik meg akarnak tartani, bármint áldozatba kerüljön is az.

Amerikai főhadiszállás Franciaországban, szept. 19. Az amerikai seregek egyre fokozódó sikerrel folytatják előnyomlásukat Metz irányában. A németek itt-ott megkísérik az ellentállást, amit azonban az amerikai csapatok fölényesen űznek vissza. A hadvonal állása jelenleg a következő: Ronvauxtól kiindulva Manheulles, Pinthville, St. Hillare, Doncourt, Woel és Haumont községeken halad át, majd Jauly és Rembercourt között vonul tovább Vandieresen keresztül, majd Champenotól északra egyesül a régi hadvonalal. Nagyobb patrol járatok nyomulnak előre minden irányban és derítik fel a német hávéd csapatokat. A németek most újabb trükköz fordultak. Rőpiratok doznak alá az amerikai hadvonalakon belül, amelyekben kijelentik, hogy Wilson sokkalta inkább angol, mint amerikai és felszólítják a német származású amerikai katonákat arra, hogy legyenek hűek Német és régi hazájukhoz. Német foglyok vallomása szerint a német csapatok már belefáradtak a küzdelemben és

FELEGYELM A RAJNA MENTÉN.

A német lakosság kezd elhagyni a Rajna mentén levő városokat.

NAGY FELEGYELM A RAJNA MENTÉN.

A német lakosság kezd elhagyni a Rajna mentén levő városokat.

AMSTERDAM, SEPT. 20.

Aberlinből érkező híradás szerint Paul Fehrenbach, a német Reichstag elnöke Ravensburgban bezárított tartott, amelyben többek között a harctéri helyzettel is foglalkozott. Fehrenbach beszédeben odanyilatkozott, hogy nagyon valószínű, hogy még a tél beállta előtt bizonyos időre fegyverszünetet fog beállni a hadakozó felek között.

AMSTERDAM, SEPT. 18.

Berlinből érkező híradás szerint Paul Fehrenbach, a német Reichstag elnöke Ravensburgban bezárított tartott, amelyben többek között a harctéri helyzettel is foglalkozott. Fehrenbach beszédeben odanyilatkozott, hogy nagyon valószínű, hogy még a tél beállta előtt bizonyos időre fegyverszünetet fog beállni a hadakozó felek között.

AMSTERDAM, SEPT. 18.

Berlinből érkező híradás szerint Paul Fehrenbach, a német Reichstag elnöke Ravensburgban bezárított tartott, amelyben többek között a harctéri helyzettel is foglalkozott. Fehrenbach beszédeben odanyilatkozott, hogy nagyon valószínű, hogy még a tél beállta előtt bizonyos időre fegyverszünetet fog beállni a hadakozó felek között.

SZABADSÁG
(LIBERTY)
The oldest established and largest Hungarian Paper in the United States and Canada.
Founded by: E. T. Kohányi.
TWENTY-EIGHTH YEAR.
Published daily except Sunday by
The Szabadság Printing and Publishing Company.
Tel: Bell, Main 3536. — Cuy. Central 1231.
SUBSCRIPTION \$6.00 PER ANNUM. — EXCEPT IN CLEVELAND.
Entered at the Cleveland, O. Post Office as Second Class Matter.

SZABADSÁG
A legnépszerűbb és legkedveltebb magyar lap Amerikában.
Alapította: Kohányi Tihamér.
HUSZNYOLCADIK ÉVFOLYAM.
Meglenni mindennap.
Kiadó: Szabadság Könyvnyomda és Lapkiadó Társaság.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Az Egyesült Államokban és Kanadában: Magyarországra és Clevelandban:
Egy évre \$6.00 Mindennap egy évre \$8.00
Fél évre \$3.00 Mindennap fél évre \$4.00
Minden levelet így tessek címezni:
SZABADSÁG
702 Huron Road, Cleveland, O.
New York-i irodánk címe: Room 605 Tribune Building, 154 Nassau Street, New York.

A NYOLC ÓRAI MUNKÁIDÓ GYŐZELME.

A National War Labor Board (országos háborús munkatanács) a töké és a munka között felmerülő viták és nézeteltérések méltányosságra és igazságra alapított esküszöveivel, az ipar állandó és rendszeres üzemét határozta meg.

A kormányrendeleteken dolgozó vállalatok a munkatáns közbenjárását és határozatait nem utasíthatják vissza, mert ha ezt teszik, a gyár vezetését a szükségjog alapján a kormány veszi át. A Smith és Wesson-féle fegyvergyár esete a töké meggyőzte arról, hogy az üzem állandó és rendszeres üzemét Wilson elnök elsőrendű állami feladatának tekintik, és ott, ahol a jószág nem használ, a kisajátítás hirtelen parancsával segít a bajon.

A bridgeporti sztrájkoló gép és szerszám-lakatosokhoz intézett elnöki levél a munkásoknak is világosan megmondta, hogy az állami rendelkezéseken dolgozó telepeken a munkatáns határozatait elmulasztó sztrájkolás milyen következményekkel jár. Wilson szavát a gép és szerszám-lakatosok megfogadták és ezáltal az amerikai munkásság hazafias felfogása ismételtelenné nyilvánkozott.

A napi munkaidő megállapítása körül folyó régi keletű vitában a töké és a munka temérék sok érvet használ. A kormány hatalom az Uncle Sam tulajdonában vagy kezelésben levő gyárak dolog-idejét napi nyolc órában szabta meg és ezzel a határozattal a munkások igazát ismerte el. De azokban a gyárakban, amelyekben kormányrendeletek nem dolgoznak, a nyolc órai munkaidőt még ideig sem hatósági, sem állam-parancs nem érvényesítette. Most már azonban ez tekintetben megszabták a példát. Clark, North Carolina főbírójának elnöke ugyanis, akik a munkatáns megbízott azzal, hogy a formaöntők szervezetének a Wheeling-Moulders and Foundry Company eleni panaszában kimondja a döntést, a telepen a rendszer napi munkaidőt nyolc órában állapította meg. A főbíró döntése szerint ezután nem a gyárigazgatóság, hanem esetről-esetre a gyár és a munkásság két-két képviselőjéből megalkotandó bizottság határozhatja meg, hogy másfélszeresen díjazandó tulajdonára, mikor és meddig van szükség.

Ez a demokratikus intézkedés általános jóváhagyással találkozott, mert nemcsak egy régen húzódo kérdésben mond méltányos és igazságos ítéletet, hanem a munka egyenjogúságát is amerikai szemlében szolgálja.

A National War Labor Board döntésére 300 vitás kérdés vár. A legtöbb vitás kérdés a munkaidő körüli ellentéteken alapul. Miután Clark bíró e tekintetben példás és egy esetben legalább végleges határozatot hozott, a nyolc órai munkaidő az országos ipari életben általánosan értékes győzelmet aratott; mert kétségtelen, hogy a munkatáns a Clark bíró határozatát követendő precedensnek tekintik és hasonló viták elintézése körül azt ilyen értelemben fogja érvényesíteni.

A SPANYOL INFLUENZA ELLENI VÉDEKEZÉS

Az orvosi tudomány megállapítása szerint a fertőző betegségek nagy része a bacillusok és a paraziták valamelyik fajtájának a testben való elszaporodásából származik. A gyilkos elősídek némelyikét még a legerősebb nagytű íveg sem látja meg. A porszem mellett is eltörpülő "semmisség" nagy tömegben veszedelmessé válnak, de a fertőzés, közhiedelem ellenére nem annyira a levegő útján, mint az emberek egymás közötti könnyelmű érintkezése útján történik.

A víz vagy az izzadság-csepp a bacillusoknak a valóságos melegágya. Az influenzában szenvedő ember lélegzete alig, de köhögése, piszkolása igazán veszedelmes, mert a köhögés és piszkolás nedvek kiváltásával jár és az így kiváltott nedvek apró cseppjeiben a ragályt terjesztő bacillus nagy tömegben, tehát károsan fánadó egységben rontja a levegőt. A köhögés és a piszkolás az emberi nemnek azért olyan engedhetetlen ellensége, mert mindakettő szárnyára veszi a bajt, nyavalyt terjesztő apró elősídeket.

A spanyol influenza elleni védekezés köhögés és piszkoló embertársaink elkülönítése útján volna a legkisebb. De nem annyira veszedelmes, hogy a humanitás ilyen szigorú intézkedéshez nyulhatna. Az óvatosság azonban nemcsak hasznos, de parancsoló önvédelem és ott, ahol a családi közös poharat földhöz vágják és mindenki külön pohárból iszik, valamint a beteg felesleges cirógatásával és szükségletlen kényeztetésével is felhagyunk, a bacillusok ragályterjesztő hatalma megtörik.

A new yorki közegészségügyi hatóság szerint az influenza könnyen tüdőgyulladásra fajulhat és ezért veszedelmes. A hatóság azt mondja, hogy a spanyol-influenza betegeknek teljes felépüléséig ágyban kell helye.

AMERIKA ELUTASÍTÓ VÁLASZA.

Annak a jegyzéknek teljes, hivatalos szövege, amelyben Lansing külügyminiszter Burián osztrák-magyar külügyminiszter indítványára megfelelt.

Lansing külügyminiszter szerdán hozta nyilvánosságra annak a közleménynek a hivatalos szövegét, amelyben Wilson elnök Burián osztrák-magyar külügyminiszter békeelőzítő indítványát visszatartja.

Az elutasító választ Lansing külügyminiszter az osztrák-magyar érdekeket képviselő svéd követnek hétfőn este adta át. A közlemény így szól:

"Uram: Van szerencsem elismerni az ön szeptember 16-án kelt jegyzékének átvételét, amelynek kapcsán hoztam jut tatta az osztrák-magyar kormány (the imperial government of Austro-Hungary) azon jegyzékét, amely az összes háborús államokat arra hívja fel, hogy a béke végleges megkötéséig végezték az alapvető bizalmas és nem kötelező megbeszéléseire delegátusokat küldjenek. Az indítvány továbbá azt mondja, hogy a delegátusok egymással megismertethessék kormányuk ezen alapvető vonatkozó feladatát és a hasonló nyilatkozatokat ép úgy meg hallgathassák, mint ahogy egyes és ösztönös magyarázatot kaphassanak és adhatnak mindazon kérdésekben, amelyek szabatos meghatározásra szorulnak."

"Válasz gyanánt engedje elmondanom, hogy közleménynek tartalma az Elnök elé terjesztett, aki utasított, hogy részessem őt, miszerint az Egyesült Államok kormánya úgy érzi, hogy az osztrák-magyar kormány (Imperial Austro-Hungarian government) javaslatára csak egyetlen felelettel válaszhat. Ismételtelenné és teljes ösztönözéssel kinyilatkozta azokat a feltételeket, amelyeknek az alapján az Egyesült Államok a béke megfontolás alá hajlandó venni és olyan kérdéseket tekintetben, melyben álláspontját és céljait oly világosan meghatározta, semmiféle konferenciára vonatkozó indítványt nem veszi figyelembe."

"Kérem Uram fogadjja legmagasabb nagyrabecsülésémmel ismételt kinyilatkoztatásait."

Robert Lansing, s. k. külügyminiszter.

HINDENBURG HADI-PARANCSA.

A német fővezér a béke kérdésében már nem a prussizmus megszokott, gögös hangján beszél.

Hindenburg német fővezér, a kit az utóbbi idők "Bückerkonzentringjáért" a birodalom népe is erősen kritizált, a béke körüli offenzívában színtelen megszólalt. Egy Amsterdamból érkezett sűrűny ugyan is azt jelenti, hogy a Berlinben megjelenő Zeitung Am Mittag leközi azt a hadiparancsot, a melyet Hindenburg a hartereken hátráló német hadakhoz intézett.

A hadiparancs így szól: "Az osztrák-magyar kormány (The Austro-Hungarian government) a béke nem kötelező megvitására az összes háborús országokhoz felhívást intézett. Ez a háborús eseményeket nem szakítja felbe. A békére való készség nem mond ellent annak hazáért a küzdelmet folytat a szellemnek, amelyben mi a juk."

"Legfelsőbb hadurunk, a császár szövetségeseivel együtt már 1916 decemberében békét ajánlott az ellenségnek. Azóta a német kormány béke iránti készségét többször kinyilatkoztatta."

"Az ellenség válasza gúny és fitamálás volt. Az ellenség kormánygy Németország elleni írtó háborúra tüzeltek népeiket. Így mi folytattuk védelmi küzdelmünket."

"Szövetségeseink most egy megbeszélésre vonatkozólag új indítványt tett. A harc nem fog szünetelni. A hadsereg feladata mindaddig folytatni a háborút, amíg a béketárgyalásokra az idő meg nem érkezik vagy a míg arra várunk, vajjon az ellenség megtámadja-e velünk a békét mindaddig, ameddig olyan feltételekkel leszünk hajlandók azt megvárni, ami, amelyk népünk jövőjét tőkre teszik."

Az elnyomorodott katonák sorsa.

Angliában a kormány megfelelő foglalkozáshoz juttatja azokat, akiket a háború elnyomorított.

A világháború egyik legesodátosabb és legvisszatasítósabb eredménye gyanánt az orvosi tudomány a milliókra menő hadseregeket megtudja védeni a ragályos betegségekkel. A múlt háborúban a ragály több katonát elpusztított mint a fegyver. Most azonban másként áll a helyzet és a sebészek is temérdek olyan katonát ment meg, akiket egy-két évvel ezelőtt, azt követően a háború alatt sem tudott az orvosi tudomány segíteni.

A tökéletesen határát meg nem fejevő harcok gépek korszakában a huszól és vérből való test védelmére minden hadakozó ország kiváló gondot fordít. A civil lakosság testi egészségét is csak úgy és akkor hanyagolják el, ha orvosoktól, apókoktól nem lehet gondoskodni, a katonák egészségére azonban mindennél drágább nemzeti kincs és így semmiféle áldozat nem sok azért, hogy ezt a nemzeti kincset a lehetőség határain belül megőrizzék. Az orvosi tudomány most már az életmentés lehetőségének a határait is kiterjesztette és bálmulatos műtettekkel bámulatos eredményeket tud elérni.

A végtagos pótlásra valósságos gesztusokat alkalmaznak. A műkar és a müláb a tökéletesen bizonyos határát megjelölt és elvesztett végtagok és a vak katonák oktatása és munkára való használása körül is állandó fejlődést tapasztalunk.

Ha majd a béke ideje elkövetkezik és a most harcra elbenteműlt és polgári életben keresnek érvényesülést, megfelelő előkészület és rendszer nélkül az általuk való akadály, a titkóznák. Az a katonák, akik ép testtel keresi a munkát a kormány segítségével nélkül is

munkához jutnak. De azok, akik a rettenetes, testet, lelket pusztító viharban nyomorokká, félemberekké váltak, egész emberhez méltó sorsra csak a haza támogatása mellett számíthatnak.

Az ilyen hőseket már is nevelik, tanítják arra az új életre, amely a koldus-sors elkerülése végett a képpességhez mért munkákort megismerteti az emberrel és több országban különös gondot fordítanak az elnyomorodott katonák jövőjére. Angliában például a nyugdíjügyi miniszter (Minister of Pensions) mindent megtesz azért, hogy a testi fogyatkozásokkal sújtott tiszték és közlegények számára állandó jellegrű foglalkozást biztosítson. Az elnyomorodott katonák egy a kormánytól, mint a társadalomtól különös figyelmre számíthatnak. Az érdem igazsága alapján kérhetik, hogy a hadsereg leszerelése alkalmával megfelelő és állandó keresetet találjanak.

Az angol nyugdíjügyi miniszter a kormány és a haza ilyen irányú kötelességének akart megfelelni akkor, amikor a közigazgatási hatóságokat felkérte arra, hogy a nekik megfelelő állások betöltése körül az elnyomorodott tisztéket és közembereket előnyben részesítsék. A helyi hatóságok azokat az alkalmazottakat, akiket a kötelesség a hivatalból szőlított a csatorára, állásukba visszahelyezte. Megfelelő oktatással sok béna katonát kaphat hivatalos és állást, mert a hatóságok az ilyen emberek sorsát nem bízzák a védtelenre.

Azokat az elnyomorodott angol katonákat, akiknek oktatásra és gyakorlatra van szükségük, a kormány ebben a tekintetben is támogatni, nevelni fogja.

Az amerikai magyarság hatalma és a békekötés.

KELL, HOGY AZ AMERIKA MAGYARSÁGNAK SZAVA LEGYEN MAJD A BÉKEKÖTÉSÉNél.

AZ AMERIKA MAGYAR HUSÉG LIGANAK 100.000 TAGRA VAN SZÜKSÉGE!

Azok az amerikai magyarok, akik távoli bányákban dolgoznak, azok az amerikai magyarok, akik a nagy mozgalmaktól távol, farmokon dolgoznak, azok az amerikai magyarok, akik a különböző pyrakban tesztik nehéz verekítéssel keresik meg a mindennapit, azok az amerikai magyarok, akik iparokban körmozognak, azok az amerikai magyarok, akik boltokban, üzletekben keresik meg a kenyeret, sőt sok esetben még az utának következő hosszú nemzedékek kenyerét is: ezek az amerikai magyarok mind, nagy, óriási, hihetetlenül nagy hatalmat képviselnek. A tömegnek, az egyet akaró, az összetartó tömegnek a hatalmát. Azt a hatalmat, amelynek a szavát kell, hogy mindenhol meghallják és meghallgassák.

Mi a módja annak, hogy az amerikai magyarság e feladatát végrehajthassa? Nagyon egyszerű. Egyet kell akarnia, bíznie kell tartania. Ugy össze kell tartania, mint a hogy a töké, a csehek, a lengyelek és az irek összetartanak. És annyira tisztában kell lennie azzal, hogy mit akar, mint ahogy ezek a nemzetek tisztában vannak vele. És, mint ezeknek a nemzeteknek, neki se szabad a programjában szőlőlele élt felvennie, hanem csak egyet. Ezt: kell, hogy a mi nemzetünk boldog legyen. S nem szabad elfelejtenie, ezt a boldogságot csak a független voltával biztosíthatja.

NEM

KELL SEMMITEL SEM FÉLNI VAGY AGGÓDNI, HA MEGTÁRSASÍTOTT PÉNZET NEMEL HELYEZI EL.
KAMATOZÓ
DOLLÁR
BETÉTRE
PÉNZET BEMÉRŐK KIVÉTELI FELMÓDÁS NÉLKÜL.
KISS EMIL BANKÁR
133 SECOND AVE. NEW YORK
NEW YORK ÁLLAM FELGYŐLETTÉ ALATT.

ROOSEVELT SIRJA.

Páris, szept. 19. A francia nép versenyeire kelt az itt levő amerikaiakkal a felett, hogy az elcsúszott amerikai hősök sirjait kegyelelessé gondozásban részesítse. Különösen nagy gondallal állapítja meg a hős aviatikusnak a sirját, melynek emlékoszlopát a napokban leplezték le megható ünnepségek keretében. A fiatal Roosevelt sirját tudvalevően Fere en Tardenois közelében megtalálták az amerikai csapatok. A sirnál egyszerű fakereket volt leszúrva a következő felirattal: Quentin Roosevelt hadnagy, eltemették a németek. A 302-ik amerikai ezred, amelyhez az elhunyt hős tartozott, szép márvány emlékoszloppal emelt kiváló hősenek, amelybe belevészték elhunytának napját is. A hős hadnagy alig néhány lábnyira zuhant le repülőgépével a sir helyétől.

VÉGE A SZTRÁJKNAK SHAMOKINBAN.

Harmincezer sztrájkoló bányász visszatért a munkába. — Jeleníti a fűtőanyag felügyelő bizottság.

Washington, szept. 20. A fűtőanyag bizottság hivatalos jelentése szerint Shamokinban, az antracit földeken, megszűnt a két nap óta tartó bányász sztrájk. 30.000 bányász tért vissza tegnap reggel a munkába.

ALEXIEFF A BOLSEVIKIEK ELLEN.

Amsterdam, szept. 19. Slagovshansk közelében a bolshoviki csapatok elleni vezérletet Alexieff tábornok vállalta el. Közökkel és a Pehér Gárdájával indul a bolshoviki csapatok ellen.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK HADEREJE.

Washington, szeptember 18. A képviselőház katonai bizottságának ülésein megjelent March generális, vezérkari főnök, hogy a bizottság tagjait az Egyesült Államok haderejének viszonyairól tájékoztassa. A vezérkari főnök nyilatkozataiban rendkívül érdekes kijelentéseket tett. Megemlítette a többek közt, hogy a jövő évben már öt amerikai hadsereg lesz az európai hartereken. Egy-egy hadsereg a különböző csapatmerekkel együtt egy millió emberből áll.

Ennek az óriási számú hadseregnek a legnagyobb része természetesen a nyugati fronton lesz. De abban az esetben, ha a németek nem fogják kezdeni újabb offenzívát, az olasz fronton és a Balkánra is fogják küldeni nagyobb számú amerikai csapatokat.

Jelenleg három millió és kétszáz ezer főnyi hadereje van az Egyesült Államoknak és a jövő júliusig még két millió és kétszáz ezer embert fognak besorozni, úgy, hogy a veszteségekkel az itthon tartott seregek levonásával jövő júliusig négy millió és nyolcszáz ezer főnyi hadsereg lesz Amerikának az európai hartereken.

Kijelentette a vezérkari főnök azt is, hogy a hadügyminiszterium egy hatalmas légi haderő megteremtését szervezi, melynek keretében mindenféle típusú és nagyságú repülőgépek fognak szerepelni. A légi haderőt akként osztják majd meg, hogy az egyenlő arányban képezze alkatrészt az egyes seregeknek.

Végül az általános helyzetéről szólt March generális és rendkívül nagy elismeréssel nyilatkozott az amerikai csapatok fényes sikeréről. Megjegyezte, hogy a fiúk nagyszerűen megfelelnek ama várakozásnak, a melyet hozzájuk fűzték. A helyzet a nyugati fronton egyre kedvezőbb lesz a szövetségesek részére és nagy figyelmet érdemelnek azok az események, amelyek a Balkánon mennek végbe, hol a szövetségesek szintén sikeres offenzívába léptek. A bizottság tagjai lelkesedéssel vették tudomásul a vezérkari főnök nyilatkozatait és az adott felvilágosításokért köszönetet mondtak.

Biztonságban van a PÉNZE,

ha náinuk helyezi el kamatozó betétül.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK
1597 SECOND AVENUE
NEW YORK

MEGLÉLENT
A VEND ÉZUSZ MOJE POZSELENJE, címu imakönyv gyönyörű kiállításban és dírközlésben.
Ára \$2.00, amely östernnek beküldése után megküldjük az imakönyvet. — A postaköltséget mi fedezzük.
Vegyük fel a címet:
ZVEJDA VOORSKI SZLOVENCOV, Chicago, Ill.
381 West 19th Street, Chicago, Ill.

megbeszéljük. A bankok szerint a kölcsön adását szisztematikusabba kell tenni és egyúttal meg is kell szigorítani. Az a rendszer, ami a bankoknál divatos volt, ha akár egy millióról volt is szó, ezután csak 100.000 dolláron alul lesz érvényes. Ezen az összegben felül sokkal nagyobb biztosítékot fognak követelni, mint ezelőtt.

A NEGYEDIK FRANCIA HADIKÖLCSÖN.

Páris, szept. 20. — Klotz francia pénzügyminiszter tegnap reggel mutatta be a, kamarában a negyedik francia hadikölcsön elrendelését biztosító törvényjavaslatot.

A terv szerint a negyedik hadikölcsön összege határtalan lesz. S épen úgy, mint az előző, négy százalékos kamat és adómentes lesz. Másra át nem lesz ruházható a kölcsön, csak huszonöt és ötven esztendővel a vásárlás napjától.

Financiális körökben általános az a vélemény, hogy a negyedik francia hadikölcsön elősora befektetés.

EGY DOLLAR MIATT.

Baltimore, szept. 18. Egy iteni szalonban James Burger és John Ming összevessztek egy dolláron. A két börtönös az ártást a késleltetésre, James Burger belédölte a kését Ming szívébe, aki véresen összeesett s két órával az esemény után a kórházban meghalt. Burgert letartóztatták.

Református Enekeskönyv.

Szeretettel bejelentjük, hogy az amerikai magyar protestáns egyház használataira "Református Enekeskönyvet" adtuk ki. Ezen énekeskönyv magába foglal 92 Zsolnárt, 24 Kezdo éneket, 238 Dicsőretet néhány alkalmi énekekkel átoldozva, a próba-énekből használatra alkalmas énekek átveve, 21 Temeleti ének és 35 Vasárnapi iskola ének.

A jó papírra nyomott 326 oldalas könyv nagysága 5 1/2 x 7 1/2. A református Enekeskönyv háromféle kötésben jelent meg. Az alábbi árakban van a postaköltséggel is. A könyv ára bérmentve:
Vászonkötésben \$1.00
Mesterséges bőrkötésben \$1.50
Aanyvágással \$1.50
Marokkó kötésben \$3.00

CENTRAL PUBLISHING HOUSE
2969-2975 West 25th Street
CLEVELAND, OHIO

ÁLDJA MEG A JÓ ISTEN

A SZENT ERZSÉBET GYOMORREGULÁTOR FELTALALÓJÁT!

igy ir mindenki, aki csak használta ezen kitünő orvosságot.

MEGGYÖGYIT
Étvágytalanságot, Felpuffadást,
Szeljársát, Gyomorgöcsöket,
Nehéz emésztést, Rossz szájját,
Büzös leheletet
s minden más gyomorrendellenességet.

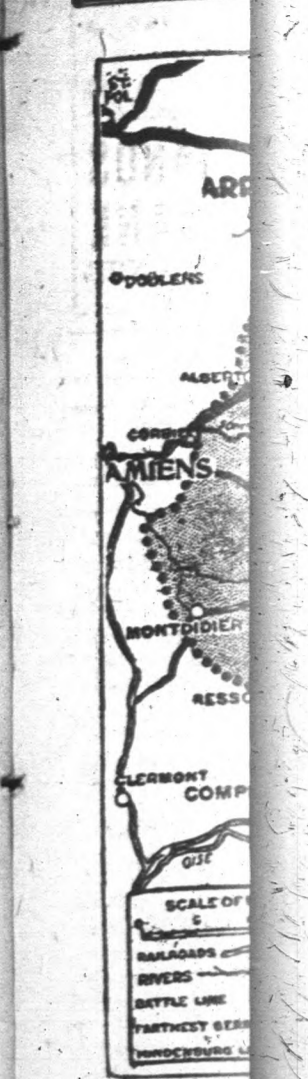
NEM HASHAJTÓ, HANEM ORVOSSÁG.

Üvege 1 dollár és 10 cent.
A hozzálaló GYOMORSÓ ára 50 cent.
NE VÁRJON, HANEM IRJON MÉG MA.

Itt a cím:
Szent Erzsébet Első Magyar Gyógyszertár
9115 BUCKEY ROAD, CLEVELAND, O.

A perth amboyi magyar római katolikus hitközségnek a következő könyvek kaphatók

- 1) Hanguán ABC s Orvoskönyv darabja 10 cent
 - 2) Képes Biblia s Katakizmus darabja 25 cent
 - 3) Szempap-féle énekes imakönyv darabja 25 cent
 - 4) 50 dolláron felüli rendelésnél 5 százalék engedmény.
 - 5) 100 dolláron felüli rendelésnél 10 százalék engedmény.
 - A pénz a rendeléssel együtt küldendő.
- Hungarian Sisters
95 CLEVELAND STREET, PERTH AMBOY, N. J.

A térkép a szomszok aszt jelzik.

NYILATKOZÁS EGY ÚJSÁG

A monarchia Az olasz irlemért. — ja a csehek

Páris, szept. 18. párisi újság egy jének alkalma tnylatatni Vikta királlyal az olson. A királyi újságírók, Hoz nyilvánosságra követték, hogy a többi csehek mondó Valótlanság. Ausztriában van ugyan olyan az ország, a minők a fronepe hezik úgy megszerzteni v. narkában lehet köcsög jarnat hadsereg teljes a szükségesei kál. Egyáltalán hadsereg emlékezős és kiváló reuve. Nagy megdöbbenünket az a bek erőteljesen

METZ

(Folytatás)

csak azért meg gúkat az am a tisztjeik az hogy az am foglyot megöl met foglyot nak, amelyk emek az új alapja sinek káik sokk bánnak a mint azt a lyakkal. Az lentette, hogy tatása lesz között.

London, szept. 18. rálus jelentések támadás mérföldnyi nyugatra és sikerrel ütöttek seregek, nagy geve a német angol hadsereg fronton fel halad és alig két méter a legelő burg vonalt. rimek Lema rimek

szághán van a PÉNZE,
 munk helyezi el
 határozó betétül.
ETH JÁNOS
AMI BANK
 SECOND AVENUE
 NEW YORK

MEGLÉNY
 JESUS HOE POZSELENJE
 egy gyönyörű kiállításban és
 bókárában.
 amely ösztönök beklüdes
 neküldök az imákonnyet.
 segit mi fozdó.
 látó a címen:
 VOORSZKI SZLOVENCVO
 111 Street,
 Chicago, Ill.

lják. A bankok az
 zölésön adását sziszte
 bbá kell tenni és egy
 is kell szigorítani. Az
 szer, ami a bankoknál
 volt, ha akár egy mil
 lio is szó, azental csak
 dolláron alul lesz fr
 Ezen az összegben felül
 nagyobb biztosítéket
 követelni, mint ezelőtt.

EGYEDIK FRANCIA
HADIKÖLÖSÖN.

szept. 20. — Klotz
 pénzügyminiszter teg
 gel mutatta be a kama
 negyedik francia hadi
 elrendelését biztosító
 avaslatot.

v szerint a negyedik
 sön összege határtalan
 pen egy, mint az előd
 százalékos, kamat és
 tes lesz. Másra át nem
 ázható a kötvény, csak
 t és ötven esztendővel a
 napjától.

ciális körökben általa
 vélemény, hogy a ne
 francia hadikölcsön el
 befektetés.

DOLLAR MIATT.

more, szept. 18. Egy R
 lonban James Burger és
 ling összeveszték egy
 A két hon rövidesen
 kérésére. James Burger
 e a két Ming szívébe.
 esen összeesett s két óra
 esemény után a kórház
 meghalt. Burger letartó

matás Enekeskönyv.

tettel bejelentjük, hogy az
 i magyar protestáns egyhá
 zsnálattára "Református
 könyvet" adunk ki.
 (Enekeskönyv magába foglal
 tart. 24 kezdő éneket, 238
 t néhány alkalmi énekek
 va. a próba énekesből hasz
 alkalmas énekek átvéve, 21
 t ének és 35 Vasárnap
 nek.)
 papírra nyomott 326 ol
 vny nagysága 5% x 7%.
 református Enekeskönyv há
 kótesben jelent meg. Az
 irakban van a postaköltsé
 gny ára bérmentve
 tésben \$1.00
 éves borkötésben
 rágással \$1.50
 o borkötésben \$3.00

AL PUBLISHING HOUSE
 29-2975 West 25th Street
 CLEVELAND, OHIO

Ó ISTEN

ORREGULÁTOR

AT!

sznáta ezen kitűnő

IT

puffadást,

omorgórcsöket,

sz szájzt,

ndellenességet.

EM ORVOSSÁG.

10 cent.

ó ára 50 cent.

BJON MEG MA.

yar Gyógyszertár
CLEVELAND, O.

római katolikus
önyvek kaphatók

10 cent
 20 cent
 50 cent
 1.00
 1.50
 2.00
 2.50
 3.00
 3.50
 4.00
 4.50
 5.00
 5.50
 6.00
 6.50
 7.00
 7.50
 8.00
 8.50
 9.00
 9.50
 10.00
 10.50
 11.00
 11.50
 12.00
 12.50
 13.00
 13.50
 14.00
 14.50
 15.00
 15.50
 16.00
 16.50
 17.00
 17.50
 18.00
 18.50
 19.00
 19.50
 20.00
 20.50
 21.00
 21.50
 22.00
 22.50
 23.00
 23.50
 24.00
 24.50
 25.00
 25.50
 26.00
 26.50
 27.00
 27.50
 28.00
 28.50
 29.00
 29.50
 30.00
 30.50
 31.00
 31.50
 32.00
 32.50
 33.00
 33.50
 34.00
 34.50
 35.00
 35.50
 36.00
 36.50
 37.00
 37.50
 38.00
 38.50
 39.00
 39.50
 40.00
 40.50
 41.00
 41.50
 42.00
 42.50
 43.00
 43.50
 44.00
 44.50
 45.00
 45.50
 46.00
 46.50
 47.00
 47.50
 48.00
 48.50
 49.00
 49.50
 50.00
 50.50
 51.00
 51.50
 52.00
 52.50
 53.00
 53.50
 54.00
 54.50
 55.00
 55.50
 56.00
 56.50
 57.00
 57.50
 58.00
 58.50
 59.00
 59.50
 60.00
 60.50
 61.00
 61.50
 62.00
 62.50
 63.00
 63.50
 64.00
 64.50
 65.00
 65.50
 66.00
 66.50
 67.00
 67.50
 68.00
 68.50
 69.00
 69.50
 70.00
 70.50
 71.00
 71.50
 72.00
 72.50
 73.00
 73.50
 74.00
 74.50
 75.00
 75.50
 76.00
 76.50
 77.00
 77.50
 78.00
 78.50
 79.00
 79.50
 80.00
 80.50
 81.00
 81.50
 82.00
 82.50
 83.00
 83.50
 84.00
 84.50
 85.00
 85.50
 86.00
 86.50
 87.00
 87.50
 88.00
 88.50
 89.00
 89.50
 90.00
 90.50
 91.00
 91.50
 92.00
 92.50
 93.00
 93.50
 94.00
 94.50
 95.00
 95.50
 96.00
 96.50
 97.00
 97.50
 98.00
 98.50
 99.00
 99.50
 100.00

A térkép a szövetségesek hadvonalát tünteti fel, míg a számkok azt jelzik, hogy a szövetséges seregek mely pontokon vesztélyezték a Hindenburg vonalat.

NYILATKOZIK AZ OLAZS KIRÁLY

EGY UJSÁGÍRÓ MEGINTERVJUOLTA VIKTOR EMANUELT.

A monarchia hadserege még mindig erős. — Az olasz nemzet mindent feláldoz a győzelemért. — A király nagy meglepedéssel látja a csehek működését. — Az olaszok eddigi veszteségei.

Páris, szept. 18. A Maïn című párisi újság egyik haditudósító-jának alkalmá volt beszélgetést folytatni Viktor Emánuel olasz királlyal az olasz főhadiszálláson. A király felhatalmazta az újságíró, hogy kijelentéseit nyilvánosságra hozhassa, minek következtében azt az újság legutóbbi száma egész terjedelmében közli. A beszélgetés során a király a többek közt a következőket mondotta:

Valótlanság azt hinni, hogy Ausztriában és Magyarországon ugyan olyan állapotok vannak az ország belsejében, mint a minők a fronton. A monarchia népe hezik ugyan, de hadserege nagyszerűen van táplálva. A monarchiában lehet bórhiány, a lakosság járhat cipő nélkül, de a hadsereg teljesen el van látva a szükséges cipőkkel és eszükkel. Egyáltalában a monarchia hadserege még mindig nagyon erős és kiválóan van felfegyverve.

Nagy meglepedéssel tájt elbeennünk az a hír, hogy a csehek erőteljesen küzdenek a monarchia ellen.

METZ ELLEN FOLYNAK A HARCOK

(Folytatás az 1-6 oldalról.)

csak azért nem adják meg magukat az amerikaiak előtt, mert a tisztjeik azall ijeszítik őket, hogy az amerikaiak minden foglyot megölnék. Az egyik német fogoly levelet írt bajtársainak, amelyben kijelenti, hogy omek az ijesztgetésnek semmi alapja sincs és hogy az amerikaiak sokkal emberesebben bánnak a német foglyokkal, mint azt a németek teszik foglyikkal. Az illető katoná kijelentette, hogy a levelenek nyomatása lesz a német csapatok között.

London, szept. 19. Haig generális jelentése szerint a németek támadását mintegy nyolc mérföldnyi fronton Cambraitól nyugatra és délnyugatra teljes sikerrel üzték vissza az angol seregek, nagy tusztításokat végezve a németek soraiban. Az angol hadak előnyomulása az egész front mentén nagy sikerrel halad előre és átlagosan alig két mérföldnyire vannak már a legtöbb helyen a Hindenburg vonaltól. A német védelmi művek Lens környékén és Hay-

tek egy francia kikötve, hogy résztvegyenek a szövetségesek küzdelmében. Ez a második eset, hogy Siam hadsereget küld a nyugati frontra. Az első sziami hadsereg még a nyár folyamán érkezett meg. Sziám tudvalevően a mult év júliusában üzent hadat a központi hatalmaknak.

A SPANYOL VALSÁG.

Allásfoglalás a német buvárhajók működése ellen.
 Madrid, szept. 17. — A spanyol kormány a holnapi minisztertanácsban becséli meg az általános nemzetközi helyzetet. Dato külügyminiszter kijelentése szerint az alkalommal fog dönteni a minisztertanács a német buvárhajók kérdésében is. A minisztertanács után előre láthatóan koronatanács lesz Alfonso király elnökletével.

UJABB HÁBORUS ADÓ.

A Ház költségvetési bizottsága elfogadta azt a tervet, hogy olyan emberek, akik kétszer dolláron felül keresnek évent, mint még tíz dollár háborus adót vesenek ki.

Washington, szept. 20. A Ház költségvetési bizottsága elfogadta és kedvezőleg terjesztette elő azt a tervet, hogy újabb és különálló, tíz dolláros hadiadót vessenek ki azokra az üzletekre és foglalkozásokra, a melyek éventen kétszer dollárral többet jövedelmeznek.

A LEGUJABB NÉMET HAZUGSÁG.

A Kölnische Zeitung szerint a német tengeralattjárók bombázták az atlanti városokat.

New York, szept. 20. A Kölnische Zeitung egy legutóbb ide érkezett száma ismét egy német hazugságról számol be. Azt mondja az említett lap cikke: "Amerikából vett értesülés alapján", hogy az Atlanti ocean partjain fekvő városok nagyon félnek attól, hogy a német buvárhajók meg fogják őket bombázni. Epen ezért azzal a "könyörgéssel" fordultak a kormányhoz, hogy az védje meg őket az esetleges támadások ellen.

MEGTAMADOTT NORVÉGHAJÓ.

Christiania, szeptember 19. Az 5628 tonnatartalommal rendelkező Bjoernstjerne Bjoernson nevű norvég gőzöst, amely a belga segélymunkálók által felhasználták, az Amerikából Amsterdamba felé vivő utján egy német buvárhajó megtámadta. A hajó könnyebben megsérült. Javitás végett a bergeni kikötőbe szállították. A támadás a háborus zónán kívül történt.

ÖSSZEESKÜVÉS PORTUGALIÁBAN.

Az elnök és a kormány ellen tervezett összeesküvésnek jöttek a nyomára.

Madrid, szept. 17. Lisabonból érkező hírek szerint a portugál kormány összeesküvésnek jött a nyomára, mely a kóstarság elnöke és a kormány ellen irányult. Az összeesküvésben számos katonatiszt is részt vett. Ugy a fővárosban, mint a vidéken számos letartóztatás történt.

NŐK! ANYAK! LEÁNYOK!

Önök, akik könnyen el fázdanak, sapadt és megviseltek ingereket, stec kikének nek komorúság van hajlunk, vacnincsen semmihet, se kedvük, vizsgálattak nagy verüket, nem szenvednek van hiányában. Nuzated iron naponta háromszori szedése után, erjét és kitartását sok esetben már két hét alatt gyarapítani fogja. — Ferdinand King, M. D.

A FELESÉGGYILKOS UJSÁGÍRÓ.

A new yorki Evening World City editorja a börtönben elmondja, hogy miként hajította végre a gyilkosságot.

New York, szept. 19. Charles E. Chapin, a new yorki Evening World city editorja, a Tombs börtön egyik cellájának lakója immár. A reporternek elmondta, hogy a Cumberland hotelben miként ölte meg a feleségét. Teljesen megzavarodottnak és kuszának látszik a lelki állapota, habár a reggeli órákban Swann ügyész előtt tiszta és érthető módon adta elő a dolgot. Az ügyész és a reporter előtt a feleséggyilkos ujságíró a következőképen számolt be a gyilkosságról: — Az utóbbi időben nagy

A JÓ ISTENEM UTÁN ÉLETEMET ÉS EGÉSZSÉGEMET A SATURNIN ÉLETTAL HATÁSÁNAK KÖSZÖNHETEM!

Százezen kiáltanak így fel, kik már minden reményt feladtak s végül a SATURNINHOZ, AZ IGAZI ÉLETTALHOZ FOLYAMODNAK!

Tudóok, orvosszakértők és a betegek százezei bizonyítják, hogy-ugy FERFIKNAK, MINT NŐKNEK, IFJUNAK, IFJUNAK, MINT ÖREGNEK, az egyedüli kipróbált hatásos szer a SATURNIN életital mindazon esetekben, ahol ifjúkori kiesapongások, elhanyagolt bajok, a sok munka és gondok után bekövetkezik a szervezet letörése, az idegesség és a nagy fáradtság érzése, a munkaerő elvesztése, fejfájás, derék- és hátfájás, szédülés, vérszegénység, az emlékező tehetség gyöngülése, álmatlanság, étvágytalanság, ingerlékenység és nagyfokú idegesség, mely csaknem az örültségbe kergeti a szenvedőt! A

SATURNIN

használata csodálatos jó és gyors hatással van az ilyen szerencsétlen szenvedőre. Pár adag után már megszűnik az idegesség, felelem és fájdalmak, majd az önuralom és életkedv tér vissza, a beteg egészséges szint nyer s hamarosan az élet legfőbb örömét élvezzi: a friss jó egészséget!

INTELEM! A SATURNIN életital nem máról holnapra találdótt INTELEM! fel, hanem több mint 20 éve, hogy végzi áldásos munkáját. Vigyázzunk tehát és ne vegyünk, akárhogy is kinálnák lelketlen esalók silány utánzataikat. Hogy ne csatlakozzék Ön se, rendeljen e címen!

VÖRÖS KERESZT
ELSŐ MAGYAR PATIKA
 8901 BUCKEYE RD. CLEVELAND, O.

A SATURNIN ÉLETTAL ÁRAI A KÖVETKEZŐK:

Egy üveg \$1.10; 3 üveg \$2.80; egy teljes készlet, 6 üveg bérmentve \$5.00.

Postán a szer árát és a szállítási díját közösen vagy ajánlott levelben pénz, bélyeg vagy money orderen küldheti be, vagy utánvételt is. Ha beteg, ne habozzon, hanem küldje be rendelését azonnal! Bárkinek, aki címét beküldi, ingyen küldünk egy hasznos tanácsadó könyvet minden betegségről és óhazai gyógyszerekről. KÉRJEN EGYET MEG MA!

NÉMET SAJTÓVÉLEMÉNYEK WILSON VÁLASZÁRÓL.

Egy olasz lap szerint Benedek pápa nem fog válaszolni Burian gróf osztrák-magyar külügyminiszter jegyzékére.

Amsterdam, szept. 19. — A német lapok meglehetősen bőven és kimerítően foglalkoztak Wilson elnöknek Burian gróf javaslatára tett válaszával. A lapok között a legjellemzőbb hangot a Rheinische Westfalische Zeitung tette meg, amely a többi között a következőket írja:

Wilson válasza olyan tartalma, ami ránk nézve nem jelenthet meglepetést amennyiben biztosra vettük, hogy Wilson elnök nem fog eltérni az eddig hangartottat háborus céloktól és a megsemmisítés politikájának ő az igazi kifejezője.

Ez a lap, amely hivatalos orgánuma Kruppéknak, még a következőket írja: — A szövetségesek válasza katasztrófális jellegű. Bárhová fordultunk is, ugyanazt a választ kapjuk: erőszak. Nem kötnék előbb békét, mielőtt nem vertük meg Németországot. Az osztrák-magyar javaslat a szövetségesek között egyetlen fennálló ellentétet meg-

szüntette és teljesen egységesítette őket. A Berliner Tageblatt a Belgiumnak tett békeajánlatára vonatkozólag azt írja, hogy ezt az ajánlatot csakis valamelyik nem hivatalos személyiség tette.

Balfour kijelentéseiről a Tages Zeitung azt írja, hogy ezekből a kijelentésekből Németországban valaki is következtelhetne arra, hogy a szövetségesek hajlandók egy méltányos békére? Továbbra is ez legyen a jelszavunk: "Győzelem vagy pusztulás."

Milano, szept. 19. A Corriera Della Sera értesülése szerint a Vatikán nem fog válaszolni Burian gróf jegyzékére.

vettem, hogy a feleségem mélyen alszik, a jobb füle mögött a fejébe sütöttem a revolvert. Nem halt meg azonnal. Rettene tes kínok között hunyt el fél óra elteltével.

Magammal nem tudtam végezni. Nem volt elegendő erőm hozzá. De bevaltam, hogy most boldog vagyok. Megszabadultam minden gondtól. Valami mély megkönnyebbülést érezek. Megoltam a feleségemet, az igaz, de neki sincs már gondja. Nagy nap óta nem aludtam. Mindegy. A temetésre elmegeyek. Ugye megengedik, hogy a temetésre elmehessek?

Onidában, New York államban születtem. A nagyanyám nevelt fel. Nagyon kevés iskolát végeztem, azonban annál inkább muveltem saját magam. Ilyen az élet. Gyilkoltam. A feleségemet, aki a legjobb barátom volt, meggyilkoltam. Ilyen az élet...

Swann ügyész azt a kijelentést tette, hogy a véleménye szerint a feleséggyilkos ujságíró idegileg teljesen roncsok. Ő az ujságíró személyesen ismerette s zállt, felelőség nélküli lelkiállapotát kizárólag a rettenetes anyagi viszonyainak tulajdonítja.

Mielőtt az ujságíró ügyét tárgyalni fogják, orvosok meg fogják vizsgálni az elmeállapotát.

A NEMETEK VISSZAVONULNAK A BALTI TENGERT MELLETT.

Washingtonban, a külügyminisztérium úgy értesül, hogy a németek nagyarányú visszavonulásra készülnek a Balti tenger mellett. — A háborus anyagot eddig már elszállították. — A németek kiakarták játszani a bolshevikket, ez a hír érkezett az Egyesült Államokba.

Washington, szept. 20. Németország legalább is erre engednek következtetni az előlekk, minden előkészületet megtették arra, hogy a Balti tenger mellé teljesen visszavonjan a csapatait. A külügyminisztérium értesülése szerint a hunok eddig már minden mozgatható háborus anyagot elvontak Lítvániaiból és Északvániából.

A hír Moszkvából érkezett Washingtonba, Kamarna és Irkutskon keresztül. A hír szerint a feletlenség és az éhség általános Oroszországban.

A hírek új világot vetnek a legújabb bolshevik szerződésére. Ezek azt mondják, hogy a németek ki akarták a bolshevikket játszani és szövetségbe akartak lenniük valamely más hatalmassággal. Mikor ez nem sikerült, akkor a németek a bolshevikkel kötötték szerződést, amelynek egyik fontos pontja az volt, hogy a bolsheviknek fel kell tartani a szövetségeseket északon.

A Lenine helyzetéről szóló legutóbbi híradások a jelentések igaznak mondják. Az összes jelentések arról számolnak be, hogy a szövetségeseknek és az anti-bolshevik csapatoknak a mozdatlani már megkezdik meghozni a maguk győelműsét és a németeknek új keleti frontról kell majd gondoskodniuk, ha a viharral szembe akarnak szállni.

NEMET ÉS OSZTRÁK OSZTAPATOK ÖSSZETÜZÉSE.

Amsterdam, szept. 18. A Belgieche Dagblad közlése szerint a minap Belgiumban véres összecsapás történt osztrák és német csapatok között. Mindehét részről többen elvesztették az életüket.

EAST GARY MAGYAR TELEP.

P. O. BOX 141. EAST GARY, IND.

és azonnal küldünk mindenkinek egy igazán érdekesítő és tanulságos könyvecskét portómentesen az East Gary-i magyar telepről.

A könyvecskében irt dolgokért valamennyien felelősséget vállalunk, hogy abban egyetlen len egy szó hazugság, avagy szó nagyítás sincsen.

SZELVÉNY.

East Gary-i magyar testvéreim! Érdékeltőm én is a ti East Gary-i telepetek iránt. Küldjétek el nekem a ti könyvecskéteket East Gary-ról. Törtszentes, hogy azírt én nem igérem, hogy kintek jövök.

Név: _____
 Utca, házszám: _____
 Város: _____
 Állam: _____

A HŐSÖK KOSZORUJA.

Akik az emberiség javáért áldozták életüket.

WASHINGTON, szept. 17. A hadügyminisztérium által kiadott legutóbbi vesztési listán 295 új név szerepel. E szám a következőképen oszlik meg: Elestek hetvenheten, sebekbe belehaltak harmincan, betegségben elhunytak ketten, megbesülték százötvennyolcan és fogságba kerültek huszonkilencen. A legutóbbi ki-mutatással együtt 34,642 az amerikai hadsereg eddigi vesztesége.

410
MAGYAR CSALAD
 telepedett le

EAST GARYBEN, IND.

410
MAGYAR CSALAD
 hívogatja most az ő magyar testvéreit

EAST GARYBE,

ahol teljesen úgy élhet, mint

Magyarországon, ahol a legjobb munkalelkalkalmak és a legjobb fizetés van az egész országban.

Pompás fekvés, pompás kertiföld, pompás éghajlat, kitűnő hely jószágtartásra.

Garyhez csak 7 perc a Street Cáréval.

410
MAGYAR CSALAD
 várja oda az ő magyar testvéreit, hogy a boldogságot megoszt-hassa velük.

Ez az egyedüli igazán

MAGYAR TELEP

az Egyesült Államok területén.

Kérjen azonnal bővebb felvilágosítást ettől a 410 magyar családtól, vágja ki ezt a szelvényt és küldje be erre a címre:

EAST GARY MAGYAR TELEP.

P. O. BOX 141. EAST GARY, IND.

és azonnal küldünk mindenkinek egy igazán érdekesítő és tanulságos könyvecskét portómentesen az East Gary-i magyar telepről.

A könyvecskében irt dolgokért valamennyien felelősséget vállalunk, hogy abban egyetlen len egy szó hazugság, avagy szó nagyítás sincsen.

SZELVÉNY.

East Gary-i magyar testvéreim! Érdékeltőm én is a ti East Gary-i telepetek iránt. Küldjétek el nekem a ti könyvecskéteket East Gary-ról. Törtszentes, hogy azírt én nem igérem, hogy kintek jövök.

Név

CLEVELANDI HIREK.

SZEPESSY L. JÓZSEF MEGHALT.

Megint kevesebb lett egyfel azoknak a tipikus régi amerikai magyaroknak a száma, akik, mint a régmúltak emlékei járnak az újabb nemzedék között. Ezeket az uttoró amerikai magyarokat az ifjabbak nem tudják s nem tudták...

Talán egy amerikai magyar embernek sincs oly változatos múltja mint Szepessy L. Józsefnek, aki iskoláit Kassán végezte 1880-ban, mint alig 18 éves ifjú került ki az újvilágba még pedig — egy dollárral a zsebében.

Először gazdaságban, majd egy brooklyn-i ceruza gyárban dolgozott. Később Wilkes-Barreban mindaddig, míg egy vas-kereskedésben nem alkalmazták, "fekete gyémántot" csúfánvont. Midőn Clevelandba került, csak 7 magyart talált ott. Akkor még a mostani magyar negyed területe vadviszterdség volt s a mai híres magyar utcák helyét feneketlen mártenger jelezte. Szepessy még akkor nem gondolta, hogy egy néhány évvel múlva virágzó tizlete lesz ezen a helyen.

Clevelandban először a deszka gyárban kapott munkát, majd, hogy könnyebb foglalkozáshoz jusson, megtanulta a szivarszárművelést. Ebben a szakmában nem sokára formán lett. De a jó kereset sem tudta lekötöni s a kalandokra vágyó fiatal ember mint vasuti munkás északi Michigan vadonjába került, innen aztán nyakába vette a még akkoriban "vad nyugatot", Cincinnatiú kezdte, bejárta az összes déli államokat, bel mint gyapotültetvényes és hálaló működött: ezzel felhagyva, a Mississippit folyó egy hajóján két hónapot mint kizsálgáló dolgozott. Innen Pittsburghba került, majd McKeesportra, később Connellsvillebe, mihamar hivatalos törvényszéki tolmács lett Fayette Co.-ban. Minden sztrájknál ő szerepelt, minden bányászerelességnél neki kellett a társulat és az ügyvegy meggyőzését közvetíteni. Itt kezdte meg először az első amerikai bankárságot; három évi itteni működése után his vagyonra tett szert, s mint tapasztalatok után vágyó fiatal ember otthagya az ügyvegy védelmező állását s a nyugat-ára ment. Denverben, mint teakereskedő kezdte meg pályafutását, majd felespott "cow-boy"-nak (csúks) és ebben a minőségben bejárta egész Colorado, New Mexico, Arizona és Texas legvadabb pusztáit, nem törődve a veszélyekkel, az indusokkal való harcokkal, melyek akkoriban igen gyakoriak voltak az indusok és cow-boyok között. De ez az élete is hatalmasnak látszott neki, visszajött Albuquerqueba, (New Mexico), ahol előbbi ismeretsége révén oskhamar egy fényes szalonban bartender állást kapott. Itt szokták a közelvidéki bányászok arányaikat elkártyázni, nem volt nap, hogy lövöldözés ne lett volna. Megünva a sok gyilkosságot és lincselést, Szepessy összehozta a sátorfáját és Californiába ment át, hol éppen kiűzött az aranyláz. Lement déli Californiába hajón, onnan, két hétig még gyalog a homokos talajon kaktuszok között az "arany mezőkre" éhen, szomjan. Itt találta a világ legszemérszedtebb kalandorait, a kik pár centért képesek voltak embert ölni. Víz kevés volt, enni való még kevesebb, arany semmi, nyomorúságból bőven. Szepessy egy heti időse alatt belátta, hogy itt aranyat nem találhat...

1891-ben Clevelandba került, a hol akkoriban erős pezsgésnek indult a magyar társadalmi élet és a magyarok által megindított "Szabadtság" alapításában fáradszhatatlan tevékenységgel vett részt, aminek elismerésül a részvénytársaság a lap segédszerkesztőjévé választotta. Majd mikor a lapot megvált, mint bankár önállósította magát, először a Holton utcai Magyar Házban, a hol fűszerkereskedése is volt. Látva a magyarok tömeges bevándorlását, csupán bankjának és telek eladásának szentelte idejét. Ő volt az első, a ki a magyarokat rántuda venni, hogy szerezenek otthon maguknak. Ebben az időben kezdett szerepelt Szepessy a politikában: felépített adóbecslőnek és 12 amerikai ellenőre meg is lett választva. A magyarok támogatását Szepessy azzal halálta meg, hogy az adó alacsony voltát a magyar negyedben kivittte. Szepessy nagy tevékenységet fejtett ki a korai magyar egyesületek és szövetségek alapításánál. A Gróf Bathyány Lajos egyesületnek egyik legelső elnöke és Szepessy a második volt előke a Clevelandi Ifjúsági egyesületnek. Befolyás szorgalma és tisztessége révén a The Woodland Ave. Savings and Trust Company egy időben igazgatójává választotta.

Viharos és viszontagságos pályafutása után 1899-ben nőül vette az Eperjesről származó Balzer Irént, akivel boldog házasságban élt Szepessy L.

A telet töltse már saját otthonában

A West 117-ik utca közelében még 20 új, modern, minden kényelemmel ellátott egy családos házuk van. Mindegyik házban van 6 szoba és fürdő, villany, gáz, egész ház alatt pince, furnace szénre és gázra, mosóhely és az egész ház felett padlás. Az összes famunkák és a padló keményfából vannak.

Ezen házakat

\$300 - \$500

lefizetés mellett megveti

HÁZAT CSERÉBE VAGY SECOND MORTGAGET

LEFIZETÉS GYANANT MI ELFOGADUNK.

Azonnal be lehet költözködni.

Felvilágosításért forduljon az alábbi irodákhoz:

Sperling-Hoffmann

Bance Realty Co.

3611 LORAIN AVE. Mindkét telefon.

3815 LORAIN AVE. Lorain 998-K.

SARI

(A CIGANYPRIMÁS) ELŐADÁSÁIRA szerezte meg jegyét, mert a nagy érdeklődés folytán ezek rohamosan fogytak. Az előadások minden tekintetben kifogástalanok lesznek. JEYEGY KAPHATÓK valamennyi gyógyszer-tárban, a magyar lapok fiókrodaiban, — Greshing fényképszalonban, — Leszák és Majorossy urak szalonjában, Kiss Ernő ur bankjében, Rigó Ferenc ur virágüzletében és a kör tagjainál.

Mrs. Julia Ignáth 24 évi gyakorlati bírő óhazai és amerikai magyar szülésznő lakása: 4118 Bridge Ave., Cleveland, O. 222-23 Vas.

Legjobb halvájs és borotválás Kocsányi Károly üzletében 1921 West 25-ik utca, Cleveland, O. áll.

Ma és minden este Jónás Janosi hangversenyez az Angeli moziban. 214 áll.

ELHUNYT ORVOS.

Dr. Parker, a híres sebész, a vasutasok uniójának főorvosa meghalt.

Dr. C. B. Parker, aki több mint husz évig Cleveland vezető sebésze volt, szerdán este elhunyt rockyriveri otthonában.

A hatvanhárom éves orvos negyven évig működött Clevelandban. Néhány évvel ezelőtt visszavonult, csak a vasutasok szervezésének főorvosi teendőit végezte.

TANC! TANC! TANC!

Ez a W. G. Petőfi Sándor 31. számú Női Betegsegügyi Egyesület névű társaságának kedve kerékedett a Női Osztálynak, hogy elhatározza, hogy rendez egy nagy OSZI RÖZSABÁLT

a West Sidei Turn Hallban, a Pokol Union zenekara közreműködésével. Fel lehet, hogyunk ott mindannyian. Az mindig jó dol a férfiak részére, ha a nőknek jó kedvük van, — éppen azért mely tisztelettel hívja meg a mulatni vágyó közönséget.

a Rendező bizottság. 222. 24. 29

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a forrón szeretett legjobb férj és apa, vő, sógor és rokon

Szepessy L. József

folyó évi szeptember 18-án este 8 órakor munkás életének 56-ik és legboldogabb házasságának 20-ik évében rövid szenvedés és az utolsó kenet szentségének ájtatos felvétele után eszesen elhunyt. A meghaldogultnak hull tetemet folyó évi szeptember 20-án, szombaton reggel 9 órakor fogjuk bejelenteteni s d. e. 10 órakor a gör. kath. egyház szertartása szerint a Szent János magyar gör. kath. egyház templomából eltemetni.

A kötelességeinek példás teljesítésével, folyamatos emésztő munkával, gondok és küzdelmek közt előtört élet után örök béke és nyugalom lebegjen drága halottunk porai felett.

Örvogy Szepessy Józsefné, szül. Balzer Irén neje.

Szepessy W. György, szepessy D. Tivadár, Szepessy L. Edc, gyermekel.

Balzer Imre, szepessy V. Gusztáv, szepessy V. Gusztávné, sógora.

Hámory Tibor, Hámory György, Münn Vilmosné, szül. Hámory Jolán, unokabátya, Hámory V. Gusztávné, sógora.

ESTELY AZ ÖNKÉPZŐ KÖRÖKÖR.

A Clevelandi Magyar Önképzőkör f. hó 29-én, este tartja társasvacsorával egybekötött kedélyes évad megnyitót

HÁZI ESTÉLYET.

melyre ez ulon van szerencsém tiszteletteljesen meghívni a Kör összes tagjait, valamint a Kör támogató n. é. magyar közönséget. Tisztelettel: Darvas Gyula, lev. titkár. 220, 22, 23, 25, 27, 28

O'BRIEN LEMONDOTT.

Az élelmiszerek árát megállapító bizottság elnöke azért hagyta ott havi 200 dolláros állását, mert a bizottságnak nincs hatalma.

P. C. O'Brien, az élelmiszerek árát megszabó bizottság elnöke benyújtotta lemondását. Azt mondja O'Brien, hogy inkább megválik állásától, sem hogy bolondot csináljanak belőle.

A lemondásával kapcsolatban kijelenti O'Brien, hogy az élelmiszerrészabás nem ér semmit s fölösleges kibocsátani.

"Az árszabásnak az volt a célja, hogy megvédjék a háztartások vezetőit az élelmiszerek hiánjától, de ezt a célját nem tudta elérni, mondotta O'Brien. Múltányos árakat nem tartalmaz, igen gyakran nagyobb árát szabott egyes élelmiszereknek, mint a milyen áron a kereskedők adták, sok esetben meg nem engedélyezett a kereskedőknek semmi hasznot."

"A baj oka abban keresendő, — mondja O'Brien, — hogy túl sok élelmiszert nevez meg a bizottság, de arra egyáltalán nem törekedik, hogy utána nézzen, vajjon a kereskedők alkalmasok-e az árszabáshoz. Semmi értelme sincs annak, hogy ilyen árszabást közzöjjenek a lapokban s a kereskedőkkel, ha nem vagyunk abban a helyzetben, hogy végre is hajthassuk a határozatainkat."

Az ármegállapító bizottságot O'Brien nyilatkozata dacára se fogják feloszlalni. Október 1-én O'Brien állását, amivel havi 200 dollár fizetés jár, valószínűleg Mrs. M. V. Vesper O'Brien titkára foglalja el. O'Brien tagja marad a tisztviselői bizottságnak.

Bizalommal fordulhat hozzánk bármilyen férfi és női betegségekért. FEMER KERESZT PATIKA West 26-ik utca és Lorain Ave. sarkán, Cleveland, O.

KÖNYVELMŰ APA.

Dillonvaléből Clevelandba küldte bevásárolni tizenhat éves leányát 400 dolláros "certified check"-kel.

Joseph Zalaski Dillonvaléi (O.) kereskedőnek fogalma sincs ugylászik arról, hogy Clevelandban a család és szélhámosok erősen vadásznak helybeliekre úgy, mint vidékiekre re a akik csak lehet, hálojukba keritene és kifosztanak. Zalaski elküldötte nem valami fejlett tizenhat éves leánykáját Clevelandba egy 400 dolláros "Certified check"-kel, hogy itt az üzlete számára nagyobb bevérsárlást vegyen.

Stella Zalaski Clevelandba érkezve megszólított egy rendőrt, hogy hol van az a cég, a melynek nevére apja kiállította a checket. Amikor a rendő meglátta a 400 dolláros csekket, nyomban arra gondolt, hogy gonosztevők a leánnyal együtt eltitkították a csekket, elvezet te hát Stellát a gyermektorvényszekre, hogy a bírótól tanácsot kérjen. Addams bíró elvitette Stellát a Detention Homeba s táviratztatott apjának, hogy jöjjön, intézze el maga a bevásárlást és vigye haza leányát, akinek biztonságáért nem állhat jót.

NŐI ESTÉLY.

Tartja a M. A. C. Női Osztálya vasárnap, szeptember hó 22-én sajtó Clubhelyiségben: 2700 Vestry Ave. — Holupka szecskara. 222-24

TÉNYIÁK ÉS NŐK bármilyen be-meghibázottabb egygyászorokot szervezhetik be a KEPEK GYŰZSERTÁRAN 2017 W. 25th St., Cleveland, O.

Fiaink "odaát" megletezik a kötelességüket! Mi ITT meg akarjuk tenni a mi kötelességünket, a mi nem más, minthogy vigyázzunk a dollárjainkra — költünk kevesebbet és igyekezzünk az elköltött pénzért a lehető legtöbbet kapni! Ez az igazi, hazafias takarékoskodás!

Viselje a Goodlow's JÓ RUHAKAT és pénzéért megkapja a teljes ellenértékét. Legújabb őszi készlet. Cleveland-503-505 Prospect Ave. Akron-124 So. Main St. Youngstown-107-109 W. Federal St. Saját üzleteink vannak Akronban, Clevelandban, Pittsburghban (3 üzlet), Milwaukee, Reading, Syracuse, Wilkes-Barre és Youngstown városokban.

FELHÍVÁS. ST. CLAIR MARKET. Felhívjuk a W. O. W. 212 "Magyarthon" Osztály összes tagjait, hogy Tóbiás Lajos elhunyt tagtársunk sírkő letelezésére innepélyre megjelenjenek. Gyülekezni fogunk e hó 22-én 1/4 órakor a gyülesteremben és onnan a Uniform Rank-el együtt testületileg fogunk kivonulni a temetőbe. Kérjük az összes tagtársak okvetlen megjelenését. Tisztelettel: Borhis Mihály, elnök Ungvárszky Endre, titkár. 222-23

Reményi Tánciskolája 505 Woodland Ave. MEGNYILIK KEZDŐ TANITVÁNYOK RÉSZÉRE SZEPTEMBER 23-ÁN, HÉTFŐN ESTE. Tanulni szándékozók sziveskedjenek beiratkozni a megnyitás előtt. Vidéki tanítványokra különös gondot fordítunk, hogy azok minél előbb visszatáshassanak. A TANTEREM KIBÉRELHETŐ KÖLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA. Telephone: Central 7348 K. 222-23-24

Dr. Király L. Albert MAGYAR ORVOS ÉS SEBÉSZ United Bank Building 210-211. Irodai tel. Central 3762 W. Lorain és West 35-ik Street sarkán, Cleveland, Ohio. LAKÁS: 1430 WEST 101-IK UTCA. Telephone Edgewater 3778 J

Dr. Czippus István WEST SIDEI MAGYAR FOGORVOS 1699 W. 25 Street, Cleveland, O. People's Banknál. Rendel: 9-1/2 este 8-ig. Vasárnap 10-12-ig.

Idei édes must Allandóan frissen préselve, az állam legjobb szőlőjéből kapható. MENNEL ELŐBB JÖN, ANNÁL OLCSÓBB LESZ AZ ÁR. JOS. REHMAR 2812 Woodland Ave. Cleveland, Ohio. 222-23. V

\$1 X sugár vizsgálat csak \$1 Ha beteg, bármely is legyen a baba, bármennyire is elvetszete már a betegsége, ne adja fel a reményt, hanem jöjjön hozzánk. Legújabb javított rendszere 8000 X sugár géppel fotóellenőr meg tudon állapítani a betegség valódi okát. Az en X gerzen egy lát a test belsejében, mint ahogy a szemem lát kívül. Ez a készlet sokkal megegyezőbb a beteg állapottát és végtel meg minden "tálmásnak" sejjen bizalommal hozzá. Amit én csak megtegyek annak otthon, azt meg tudon tenni nálunk is. — Súlyos vérdarabok esetében és bőrbetegségek alkalmával egy férték mutatóval érlelt lámpa segítségével (radiológus) 900 (Négyezer) állású. Hestettük magyarul. DOCTOR BAILEY specialista. 5511 EUCLID AVENUE. CLEVELAND, OHIO. Kézel az East 35-ik utcahoz, 22. szoba, a második emeleten. Rendelő órák: Reggel fel 10 órától este 8 óráig. Vasárnap reggel 10 órától dél 1 óráig.

EGY ARACOMA A talicsai (Veszpremből) szakadt. — H

Aracoma, W. Va.

A Logan völgyében nyászerelességnél hár holló. Alig hár tragédiáról. "Mort" torsiának esett a kácsi (Veszpremből) Horváth Kálmár, a mert magyar hány Horváth Kálmár, szu során dőrozott W. Va. bányájában gárol volt ismeretlen pillérben szeretett. Egy pár nappal eelőse kő alól hozta szerszámát. Burdos pirongatták érte, de sem adott, totem merészkedését, mire vel nem fizetett éri Szombaton reggel kedvél vette példát, vigan ment munkakája közben egy 11 loch István és Urbán nyászársai hazamagunkkal, de meg volt a magára megkrakva, azt felel megkrakja és így, haza. De a végzet te, hogy maga lábá Ugy 11 óra tájon e rab kő reaszakadt meglöte. Halva hozták ki bevitték a temető Logan, W. Va.-ba visszazállították és neje (Radsz) Mur (Győr) illetőse burdosházába. Csínáit virágokszotta fehér koporsó ravatára.

MEGNYITÁS MOST SZOMBATON St. Clair és E. 106-ik utca sarkán. ELŐ CSIRKÉK, KACSAK, LIBÁK a legolcsóbb áron kaphatók a St. Clair Market házban.

szokott mint, ott hivatkozni a Philadelphia-i tanítványainkat, ócska vásszák, talán zászók (tömjén) Hadseregétől szap volt! A míg minden fel így készült a nagy családhoz.

Dr. Király L. Albert, Dr. Czippus István, Idei édes must, DOCTOR BAILEY

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

VÉGZETES BÁTORSÁG.

EGY ARACOMAI MAGYAR BANYÁSZ TRAGÉDIÁJA.

A tákcsi (Veszprém.) származású Horváth Kálmánra köztömb szakadt. — Halálra zuzódott a szerencsétlen bányász. — Az utolsó uton.

Aracoma, W. Va., szept. 18.

A Logan völgyén ritka a bányászreneszánság, mint a fehérről. Alig halhánai egy-egy tragédiáról. Most is csak bányászok esett áldozatul a tákcsi (Veszprém.) születésű Horváth Kálmán általános ismert magyar bányász.

Horváth Kálmán évek hosszú során dolgozott Aracoma, W. Va. bányájában. Bátor-ságáról volt ismeretes. Leginkább pillérben szeretett dolgozni. Egy pár nappal ezelőtt a hulladó kő alól hozta ki bányász-szerszámai. Burdosztársai megpirongattak érte, de ő arra mit sem adott, tovább folytatta merészkedését, míg csak életél nem fizetett érte.

Szombaton reggel szokott jó kedvvel vette feljött kezébe s vígan ment munkájába. Munkája közben egy 11 órákor Balogh István és Urban János bányászársai hazamenet hirték megrakva, de még akkor nem volt a magára vállalt kocsija megrakva, az felelte hát, hogy megrakja és úgy megy csak haza. De a végzet nem engedte, hogy maga lábán mehessen. Ugy 11 óra táján egy nagy darab kő reászakadt s nyomban megölte.

Halva hozták ki a bányából, bevitték a temetőrendezőhöz Logan, W. Va.-ba, ahonnan visszazárolták Kiss József és neje, Raduj Mária koronói (Győr.) illetőségű házaspár burdoszába.

Csánit virágkoszorú borította fehér kopszósba helyezték ravatalra.

A vidék bányászágának nagy részvételével temette el az Island Creek Coal Co. Whitman, W. Va. bányatelepén lakó g. kath. lelkész az aracomai temetőben.

Koporsóját Meszaros József, Kulimár András, Szedlacsék Károly, Eördög János, Molnár Ferenc, Beke Mihály vitték. Zékány Sándor, a Verhovay Egylet 248. fiókjának alelnöke, amely fiókhoz az elhunyt tartozott, könnyeket kialsó bucsuztatott mondott távozó bányász-társai mellett. Szavai elhangza után örök nyughelyére lette, könnyes szemekkel vettek búcsút felejthetetlen bányász-társuk az aracomai magya-rok.

Horváth Kálmán mint ötvenéves ember 40 éves korában halt el. Barátságáról volt nevezetes. Különös szeretettel viseltetett a házat felkereső újságírók iránt. A lapot elkerülhetetlen kelteknek tartotta. Munkájából hazajövet postára ment az újságért s abban lelte örömét. Itt Amerikában rokonait nem maradt. Halotti díja otthon lakó rokonait illeti meg.

OSZI EGYHAZI MULATSÁG HOMESTEADON

1918 SZEPTEMBER 28-ÁN

Szombaton este a ref. egyház lapunk Fifth Ave. Turner Hall-ban, Homesteadon. — Legyen ott mindenki, aki csak teheti.

HALÁL A BANYÁBAN.

Egy Imrét szívszélütés érte munka közben.

Avella, Pa. — Egy élete virágjában levő, erős, egészséges honfitársunk ért szomorú véget e hó 12-én. A Tizánána (Hevesm.) községben született Egy Imre másodmagával végezte napi teendőit. Munkaközben hirtelen rosszullet fogta el, összeszett s hozzáiető társa már halva találta. A 43 éves, életerős férfit szívszélütés érte, amely pár perc alatt végzett is vele.

Az elhunytak odahaza felesége és egy gyermeke van, a kiknek hogyléte állandóan aggasztotta. Neje is állandóan betegeskedő, fia még nincs 16 éves, amiért is folyton haza vágyott, hogy gazdaságának vezetését újra kezébe vehesse. — Vágyakozása hiábavaló volt, idegenben kell aludnia örök ál-mát.

Egy Imre tagja volt a Verhovay Segélyegylet 147. fiókjának és a L. O. M. 758. sz. osztályának. Mindkét egylet testületileg vonult ki a temetésre. Közéleti-táborból is összeroglettek a közbeesülések örvendő magyar tisztelői, úgy, hogy közel 300 honfitársunk kísérté ki a temetőkerthe.

Temetése e hó 14-én ment végbe általános részvét mellett. A szertartást a távollevő Kallassy Sándor esperes helyett Melegh Gyula mekesportói lelkész végezte, elbeszélvén az elhunyt feleségétől és gyermekektől, testvéreitől: Egy Ferencétől és Benitől, továbbá rokonaitól és jóbarátaitól, u. m.: Egy Rozáliától, Galambos Juliánától, Somodi Sándortól, Péntek Sámueltól, Busa Dezsőtől, Kálmán Mihálytól, Egy Jánostól, Honezay Istvántól, Simon Jánostól, Busa Antaltól, Karikás Móriétől, Révész Tamástól, Keresztassy Mihálytól és családjaiktól, valamint egy-let tagtársaitól.

Koporsóját a virágok özőnével árasztották el a két egy-let, Révész Tamás, Honezay István és neje, Egy Ferenc és neje, Simon János és mások.

EGYHAZI HIREK.

ISTENTISZTELETEREK A PITTSBURGHI ÉS VIDÉKI EGYHAZBAN.

Szeptember 22-én Mirese Sándor flinti lelkész a következő istentiszteleteket tartja: 1. Reggel félnyolc órákor a traveskyini léányegyházban. 2. Dél előtt 11 órákor Pitts-burghban. 3. Délután 4 órákor Canons-burghban. Jertek, imadjuk az Urat!

ESPERESI LATOGATÁS.

Vasárnap, e hó 22-én Kallassy Sándor esperes reggel Con-neautban, délután pedig Ashta-bulán tart istentiszteletet. Bizo-nat meg a tóparti egyház-nak ez a két alkotó része oda-adó buzgószággal vesz részt az istentiszteleteken.

JASLADI KÖR.

KERESZTÉLESEK

Van Meter, Pa. — A szendrői (Borsodm.) ill. Farkas Dániel és a szintén odaváló züle-tésű Szent István Zsuzsanna ház-párnak leánykaja született. Az újszülöttet házánl végzett szer-tartással Emma névre keresztel-te meg a család lelkipásztora, a Homesteadról kihívott Dr. Harsányi Sándor ref. lel-kész. A keresztelési tiszttséget Farkas Zsigmond és neje, szül. Szentai Mária töltötték be.

Chairton, Pa. — Kosztré Mi-hály (Szentese, Ungm.) és ne-je, szül. Doró Anna (Tussa, Ungm.) kis fiacskája mult va-sárnap délelőtt lett megkeresz-telve a homesteadi református templomban István névre. Kereszt-szülei: Csaszkó János és Drahnovszky Jánosné voltak.

ÉRTESÍTÉS.

Tudatjuk az Aurora, Ill. és környéki magyarsággal, hogy lapunk képviselével Novota János urat (522 Adams St.) Aurora, Ill. biztuk meg.

YOUNGSTOWN ÉS KÖRNYÉKE

Irodavezető: MIHÓK SANDOR. Youngstowni iroda: 336 West Federal Street. — Tel. Bell: Main 5260.

DRAGA FIZETÉS.

Aki meglöpt a gazdáját.

Youngstown, O. — Smith István honfitársunknak a Wil-son Ave. és Center Street sar-kán van jóforgalmu vendéglője. Nagy lévén a kereslet az em-berek után, Smith csak öröm-mel fogadott egy embert, aki dolgozni jelentkezett nála. "Já-zi a neved", — mondta a jó-vevény s mindjárt a munkához fogott. Gyöcsen szolgált a ki-vendégeket, s meg a mozdulat-an is meglöcszött, hogy érti a mesterségét.

Jósi — már mint a kiszól-gáló — hétfő éjjel 1 óráig dol-gozott s aztán eltávozott. Mikor Smith másnap reggel be-ment a vendéglőbe, nagy meg-lérettel tapasztalta, hogy a pénztárból 20 dollár hiányzik, de elúnt a hat lövető revolvere is. A károsult magyar ember bejelentette az esetet a rendőrség-nél, hol most is kutatnak a bizonyos nyom után.

ELTÖRÖTT A HATGERINCE.

Bodnár Ferenc kiesett az auto-mobilból.

Struthers, O. — Súlyos ter-meszteti baleset érte a 43 Mor-rison Avenuen lakó Bodnár Fe-rencet. A minap délelőtt Bodnár a neje társaságában gombázi-ment a szomszédos farma-r. Automobilon igyekeztek oda a Poland-New Springfield roa-don. Az autót a veje vezette s a mikor az országúton egy forduló-hoz értek, a gépkocsi az eső-től sikos uton megcsuszott és felborult. Bodnár olyan szerenc-sétlenül esett ki a kocsiból, hogy a hátgerince eltört, míg a vejének — apró zúzódásokon kívül mi baja sem történt.

Bodnárt azonnal a youngs-

towni városi kórházba szállították, a hol az orvosok megál-la-pították, hogy állapota megle-hetősen súlyos, azonban felépü-léséhez mégis van remény.

EGY MAGYAR CSALÁD TRAGÉDIÁJA.

A Rosenfeld család négy tagja halálra égett.

Youngstown, O. — Borzal-mas csapás érte a zempléne-gyei származású Rosenfeld Sá-muelt, aki a youngstowni Pro-gress Churchnak üzemeltetője.

Kedd éjszaka 1 órákor tűz ütött ki az Elm street 648. szá-mu lakásán, a mikor 5 még nem volt otthon. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy a család tagjai nem tudtak kiszaba-dulni a házból, s valamennyien benne étek.

A halottak a következők: Rosenfeld Sámuelné, 25 éves (Rosenfeld felesége). Rosenfeld Emláné, 56 éves (Rosenfeld apja). Rosenfeld Jeromes, 5 éves (fia). Rosenfeld Shirley, 3 éves (leánya).

Mikor a családó munkáját végezve haza ment a klubból, a tüzelők már munkához fogtak, de csak a tüzet tudták eloltani, mert még meglőtt odaértek, a család négy tagja már meghalt. Mikor a családó munkáját végezve haza ment a klubból, a tüzelők már munkához fogtak, de csak a tüzet tudták eloltani, mert még meglőtt odaértek, a család négy tagja már meghalt.

Foghuzás fájdalom nélkül. A legjobb 22 karátos aranyat használom. Jótállok azért, hogy nem feketedik meg. A MAGYAROK SZIVES PARTFOGASAT KÉREM.

IRODAK: YOUNGSTOWNBAN: 16 WEST FEDERAL STREET, az Averbeck-féle patika felett. Tel. Main 2675. Automatic 73742. STRUTHERSEEN: McKinney Building, BRIDGE STREET. Telefon: Bell, Struthers, K 7. Dr. E. W. RÓTH, fogorvos. NYITVA REGGEL 9-TŐL ESTE 8-IG.

MEGHÍVÓ.

Mulatság Niles, Ohio-ban. A nilesi magyar ifjúság NAGY SZÜRETI BALT rendez szeptember hó 21-én, azaz szombaton a 717 Bert Streeten lévő új nagy Hallban, a mely mulatságra az uton s megívtuk a Niles és környékbeli magyarságot.

A mulatság tiszta jövedelme a youngstowni római kath. görög kath. és református magyar egy-házakal és részben a Veres Kereszt-let illeti. Etelekről és hűsítő italokról gondoskodott a Rendezőség. A pompás zenét az Elyria (O.)-magyar banda, nevezetesen Déry Ödön és Pinczés Zsiga a társakkal egyetemben fogják szolgáltatni. Befejező díj férfiaknak 60 cent, nőknek pedig 30 cent. — Kezdeté este 6 órákor, vége soha! Szeretettel vár mindenkit a Rendezőség. 220, 224

ÖRÖM UTÁN — GYASZ.

Rozsopa Györgyék első gyermeke meghalt.

Niles, O. — A nilesi magyarság körében közismert Rozsopa Györgyöt, aki az ugcasamegyei Tekeházáról származott ide, e hó 13-án, a felesége, az ugcasamegyei Mátyfalvára való Leves Mária egy erősen fejlet-t fiatal ajándékozta meg. A 19 hónap óta házas Rozsopa-pácnak nagy volt az öröme az elsőszülött megérkezése alkalmából, azonban csakhamar gyász és szomorúság váltotta fel a boldogságot. A fiúcska alig élt egy óráig, máris meg-

MEGHÍVÓ.

Mulatság Niles, Ohio-ban. A nilesi magyar ifjúság NAGY SZÜRETI BALT rendez szeptember hó 21-én, azaz szombaton a 717 Bert Streeten lévő új nagy Hallban, a mely mulatságra az uton s megívtuk a Niles és környékbeli magyarságot.

A mulatság tiszta jövedelme a youngstowni római kath. görög kath. és református magyar egy-házakal és részben a Veres Kereszt-let illeti. Etelekről és hűsítő italokról gondoskodott a Rendezőség. A pompás zenét az Elyria (O.)-magyar banda, nevezetesen Déry Ödön és Pinczés Zsiga a társakkal egyetemben fogják szolgáltatni. Befejező díj férfiaknak 60 cent, nőknek pedig 30 cent. — Kezdeté este 6 órákor, vége soha! Szeretettel vár mindenkit a Rendezőség. 220, 224

ÖRÖM UTÁN — GYASZ.

Rozsopa Györgyék első gyermeke meghalt.

Niles, O. — A nilesi magyarság körében közismert Rozsopa Györgyöt, aki az ugcasamegyei Tekeházáról származott ide, e hó 13-án, a felesége, az ugcasamegyei Mátyfalvára való Leves Mária egy erősen fejlet-t fiatal ajándékozta meg. A 19 hónap óta házas Rozsopa-pácnak nagy volt az öröme az elsőszülött megérkezése alkalmából, azonban csakhamar gyász és szomorúság váltotta fel a boldogságot. A fiúcska alig élt egy óráig, máris meg-

FIGYELEM MAGYAROK!

Ha valódi hazai Diana Sósbor-saszt és hatásos gyógyszerket akar venni, akkor jőjjön vagy írjon az alábbi címre: Golden Cross Pharmacy 361-363 EAST FEDERAL ST. YOUNGSTOWN, OHIO hsp

LAIR MARKET

és E. 106-ik utca sarkán. KÉK, KACSAK, LIBAK öbön aron kaphatók a Lair Market házában.

SAS MOST SZOMBATON

iskolája

ve. OK RÉSZERE ÉTFON ESTE matkosni a megnyitás idején fordítunk, hogy asszarak. SOZÓ ALKALMAKRA. K. 222-23-24.

Albert

EBESSZ ai tel. Central 3762 W Cleveland, Ohio

K UTCA. phone Edgewater 3778 J

István FOGORVOS A Gas Office felett. hál. 10-12-ig

s must

préselve, az ól kapható.

ANNÁL OLZ AR.

MAR leveland, Ohio.

222-23-24

csak \$1

eg, három is legyen a haj-nyiro is elvettetésre már a be-ve adja fel a romégy, ha-án hezsem. Legújabb har-meret 4000 X-strike posztu-mentől meg tudom állítani az valódi okot. Az én X-gy-ly lá a test behajlása, má-sonem hi kiól. Ez a há-sonem megmutatja a beteg-ség véget, vet minden ma-son megvár indoklást, lettem, és az esetekből is bírbel-lyük lazar aszaptert fel-lyük. Kérlek magyarul

LEY CLEVELAND, OHIO. a második emeleten. a hó 6-ig. Vasárnap

szüneteltető szép volt! A míg minden fél így készült a nagy esztendőz.

szüneteltető szép volt! A míg minden fél így készült a nagy esztendőz.

Az után neki állt a fukát csakannyal, feszíté-nyaddal egy vakablak kibontásának, a mi a Thimzo-háznak az Andrassy lakta házal szemközös falhába volt rakva. Fabrozcsu meg mindig azt hitte, hogy a csa-szári katonaság a falkapuzat loptatott be, az óvokt megvesztetvete. Kihibben nem lehetett elképze-lyni, hogy ott teremjen egy szörnyű egész zard a piac közepén, észrevétlenül. A németek meglepett. Andrassy tábornokot s most mellre szegvőt pisztolyal kényesszeritk a ca-pitalióra. Így ókoskodott tovább.

Ha tehát Andrassyt ki lehetne szabadítani a kelepedből, jobbra fordulna a kocska. Ezért akarta kiteretni a vakablakot ott a köz-falon, hogy majd akkor ó a hívek és hátrk csapat-íval berohan a tábornokhoz, levágya a fogva tartó németeket s kiszabadítja a vezért a kormélok közül. Hanem a németek is van esze! Az meg azt gondolta ki, hogy a vízvezeték alagútján keresztül apródokkint borsóiketett még egy komputina gránátost az Andrassy lakta ház udvarára és folyósóra, s azok ott várak csendesen, a füstölő kanyog egyik kezében, a gránát a má-sikban. No, ha a két fél ilyen nagyon készülték, a hamadrék sem maradt hátra. — Juliana ott tilt a titkre előt s piperezte magát. Felszede a deppompásbók kontoséit, a hásony esek egy sáborott, a csibke csak úgy repült rajta; boglát, nyakleány versenyt megvívott egytunssal; de nem a szemével, azok fonyosbók voltak. Egészen hasonló volt ahhoz a kegyelme, a mi ott áll a szoba mélyén, annyiszorot brosz ráhamban. (Aly csak állt már, ott hevert most a Pfeiserschumma na-gaznijában, ócska vásznak, talán zászók lonja között.) Hadiszeregetvő szép volt! A míg minden fél így készült a nagy esztendőz.

Az után neki állt a fukát csakannyal, feszíté-nyaddal egy vakablak kibontásának, a mi a Thimzo-háznak az Andrassy lakta házal szemközös falhába volt rakva. Fabrozcsu meg mindig azt hitte, hogy a csa-szári katonaság a falkapuzat loptatott be, az óvokt megvesztetvete. Kihibben nem lehetett elképze-lyni, hogy ott teremjen egy szörnyű egész zard a piac közepén, észrevétlenül. A németek meglepett. Andrassy tábornokot s most mellre szegvőt pisztolyal kényesszeritk a ca-pitalióra. Így ókoskodott tovább.

S hogy még nagyobb, szívetelőbb legyen a cél-zás, Blumervitz oda kopogtatott a muntatónya háty-kerél arra a bizonyos mozgó faltházba. Andrassy felhabozottan ugrott fel helyéről, odafutott az ablakhoz s kibőntet a világna. A teli házig leg elvette homloka forraszárt; visszatért s újra helyt foglalt Blumervitzel szemben. Elérték a tárgyat. Az ezredes ur kapitá-lionális feltételeket akart hallani. És rájuk utal-tam. Mondja meg, mi kitörésna van ellenük? — Csak nemely pont ellen. Az egyik példánál az, hogy a kik a kenne helyőrségből a királyi hátsége-nek akarnak felcsúszni, azok a telt resen át lo-bogó zászlóval és trombitaszóval vonulhassanak el a szászai seregek között. — S ezt nem akarják kegyelmelek elfogadni? — Igenis, azt kívánjuk, hogy a ki nem akar a királyi hátsége felcsúszni, legatább arra legyen le-esték, hogy a szászai seregek ellen többé harcolni nem fog.

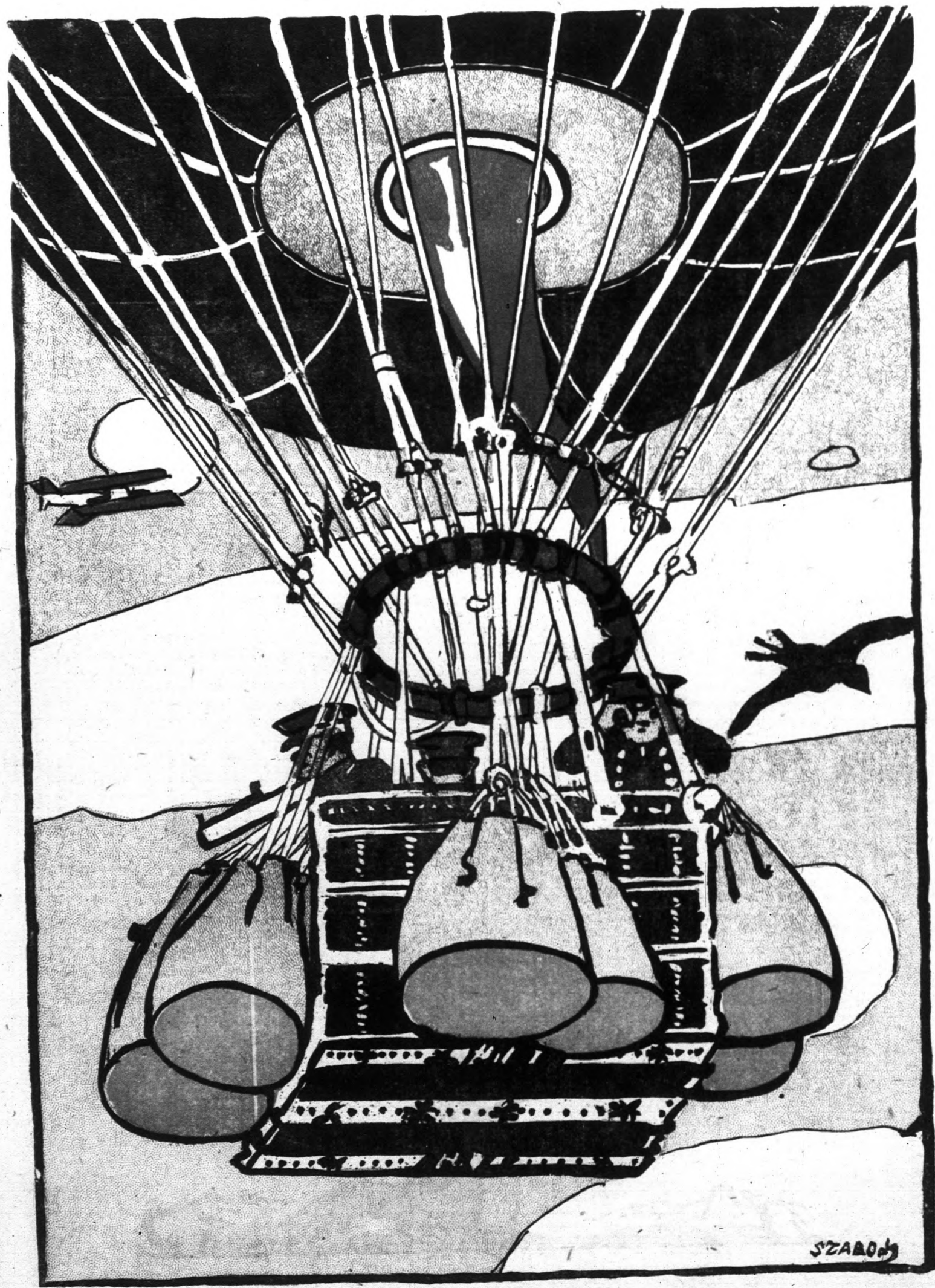
Az után neki állt a fukát csakannyal, feszíté-nyaddal egy vakablak kibontásának, a mi a Thimzo-háznak az Andrassy lakta házal szemközös falhába volt rakva. Fabrozcsu meg mindig azt hitte, hogy a csa-szári katonaság a falkapuzat loptatott be, az óvokt megvesztetvete. Kihibben nem lehetett elképze-lyni, hogy ott teremjen egy szörnyű egész zard a piac közepén, észrevétlenül. A németek meglepett. Andrassy tábornokot s most mellre szegvőt pisztolyal kényesszeritk a ca-pitalióra. Így ókoskodott tovább.

Ha tehát Andrassyt ki lehetne szabadítani a kelepedből, jobbra fordulna a kocska. Ezért akarta kiteretni a vakablakot ott a köz-falon, hogy majd akkor ó a hívek és hátrk csapat-íval berohan a tábornokhoz, levágya a fogva tartó németeket s kiszabadítja a vezért a kormélok közül. Hanem a németek is van esze! Az meg azt gondolta ki, hogy a vízvezeték alagútján keresztül apródokkint borsóiketett még egy komputina gránátost az Andrassy lakta ház udvarára és folyósóra, s azok ott várak csendesen, a füstölő kanyog egyik kezében, a gránát a má-sikban. No, ha a két fél ilyen nagyon készülték, a hamadrék sem maradt hátra. — Juliana ott tilt a titkre előt s piperezte magát. Felszede a deppompásbók kontoséit, a hásony esek egy sáborott, a csibke csak úgy repült rajta; boglát, nyakleány versenyt megvívott egytunssal; de nem a szemével, azok fonyosbók voltak. Egészen hasonló volt ahhoz a kegyelme, a mi ott áll a szoba mélyén, annyiszorot brosz ráhamban. (Aly csak állt már, ott hevert most a Pfeiserschumma na-gaznijában, ócska vásznak, talán zászók lonja között.) Hadiszeregetvő szép volt! A míg minden fél így készült a nagy esztendőz.

VASÁRNAP
SZABADSÁG SUNDAY MAGAZINE

A SZABADSÁG
INGYEN
MELLÉKLETE

MEGJELNIK
MINDEN
HÉTEN

Emberek Amerikában és Európában.

AZ amerikai ember fejzevel van kinyagolva, de jó fából. Az európai penészlással van filigránra faragva, a sok díszítés és csiny folytán kényes és törékeny.

Az amerikai kívül-belül egy faanyag, nyers modorban kidolgozott, mely a fa természetes színét viseli magán, mint a masszív butor. Az európai meg van politurozva, sokszor nem lehet tudni, hogy mily fanem rejlik a pulitur alatt.

Az amerikai ember magától fejlődik olyanra, amilyen. A korcstól fel az imponánsig, minden változaton át a természetes öserő viszi a szerepet a forrásúja ki szeszélyes tarkabarkaságban az individualitást. Az európai emberanyagot modellek után gyurják, gyalulják, préselik. Azért egyöntetűek, mint a mézeskalács katonák. De az egyöntetűségben van bizonyos előnyös izlés.

Az amerikai ember mindig magával tördik, az európai mindig mással.

Az amerikai csupa szem, az európai csupa tyukszem.

Az amerikai azt szeretné, ha ő ehozná meg az egész világot. Az európai azt, ha éhen halna az egész világ. De legalább is a konkurrencsei.

Amerikában az emberek szeretik, megbecsülik, türik egymást. Érzékük van egymás dolga és törekvése iránt.

A villamosok majd hogy ki nem térnek a kis terhes kocsihoz. Ahogy egyik ember segíteni tud magán, az a másiknak "all right!" Európában szemtelenség egy alacsony rangu embertől egy magasrangú ló előtt lábatlankodni.

Az amerikai emberből 90 százalék a netto-

ember s 10 százalék esik a különféle külsőségekre, mint az árunál a csomagolásra. Az európaiból 40 százalék az ember, a többi 60 százalék nevelés, modor, ruha, illem, cím, rang stb.

Az amerikai ember — hogy a csomagolás terén maradjak a hasonlattal — úgy van az élet számára csomagolva, mint az amerikai bicikli. Látom az egészet. Az európai, mint a finom szappan, mely alul stanniolba van burkolva, erre jön a selyempapiros, arra színes-fényes, emerre a vignetta, azután a

Megfakult a nóta.

MEGFAKULT a nóta,
A jó magyar nóta.
Csak emléke él még
A hegedű szóba:
Élősorbul magát
Kitorúlték kurtán,
Más szelek fujnak a
Hortobágyi pusztán,
A nagy magyar pusztán.

Hol az a régi, mely
Lángot esalt a vérbe,
Feledtetve velünk,
Hogy sirni is kéne,
Deli szép menyecskék
Rovásos nótaja?
Tán már nem is áll a
Kondorosí csárda,
Künn a rónaságba.

Temetőt, — a nyugót
Befogadni szépen,
Nem is árkolnak már
Az ormódi részen,
Oda lett a kendő,
Piros bársony kendő...
Nóta is, kendő is
Egyformán veszendő,
Jaj de mily veszendő!

Tárogató harsan,
Úgy vélem, még néha...
Nem tárogató az,
Csupán az árnyéka!
Nagy Bercesényi Miklós
Sirhat még magába,
Nálunk most idegen,
Léha nóta járja,
Mindeniütt az járja.

Amellett vigadnak
Legények, leányok;
Egykedvű haraggal
Tekintek reájok,
S míg szívem úgy fáj,
A lelkeim meg vérzik:
Szomoruan ballagok
A Csap-utcán végig...

doboz, a doboz átkötte szállaggal s végül az egész külső papírba. Csupa csomagolás.

Az amerikai ember önző és dicsekvő, az európai legszívesebben a bajával dicsekszik, s szereti az önzetlenséget — másban.

Az amerikai ember nyers, de őszinte. A fején van a kalapja, a zsebében van a keze és helyén van a szíve. Az európai ember kezében tartja kalapját s két képe van, az egyik, amelyet mutat, a másik, amelyet csak otthon vesz fel.

Az amerikai ember dolga miatt nem ér rá udvarias lenni. Az európai udvariaskodás miatt nem ér rá dolgozni.

Az amerikai embertől verést kaphatsz, de hátad mögött kicsufolást nem. Az európai akkor veszedelmes, mikor nincs jelen.

Az amerikai embernek daróc szőrrel van benőve a teste: goromba. Az európaianak finom — csalánnal.

Az amerikai ember felteszi minden egyszerű emberről, hogy becsületes, azért nem is ellenőrzi. A villamosokon nem ad neki jegyet, az újságos asztalok szabadon állanak, aki újságot vesz, ledobja érte a centet, a munkaházak előtt hajnalban az utcaajtóba van kitéve a hus, kenyér, tej, míg a ház felébred stb. Az európai mindenkiről első sorban felteszi, hogy huncut, azért ellenőrzteti, de az ellenőrökről is felteszi, azért ezeket felüellenőrzteti és így tovább, erre költi el a pénz egy részét, a másik része pedig elkallódik az ellenőrök között.

De nem folytatom tovább már, mert igazságtalan leszek. Különbek en az átlagemberekről szölok, a kivételek annál szeretetreméltóbbak — mindkét részen.

Irtá Török Z.

tigris arca, mikor eleven volt iszik, nem oly utálatos, mint az ilyen ember arca, mikor fület hasogató erőszakolt nevetésre torzul.

A józú nevetés megrázza a testet. Az arc ugyan elszélesedik és tele lesz redővel, a száj megnyulik és a szemek kesskenyekké válnak: de azért a nevető arc mégis mindig szép. A komoly képű leánynak angyalarcába bele lehet szeretni, de ha a nevetést meg nem szokja: kiseret helöle csakhamar mindenki.

Igazán nevetni: ez a legtökéletesebb szépítő szer.

Az okos életrend azt parancsolja, hogy lakoma után, gazdag ebéd után mindig nevetés következék. A kacagás megtágítja a tüdőt, helyre rizza az ételt-italt, egyenlő pezsgésbe hozza mindeniütt a vért s az agyat és szívet felüdíti.

Magyar ember természete jól emni, de lakoma után vidám ötletekkel és adomákkal magát jól kinevetni. Így volt már Attila asztalánál is. Szólt a dal és zene s azután mókás emberek, bukfenhányók jöttek s hangos nevetésre bírták a vitéz urakat.

A betegnek a gyógyulást, az öregnek az élni való erőt a józú nevetés legalább is oly mértékben megadja, mint az üdítő álmom. Két hatalmas ellensége van mindenféle nyavalya-bacillusnak: a napfény, meg a józú nevetés.

NEVETÉS

MI a nevetés? A léleknek dalra kerekedése. Egészséges lélek fenn nem állhat nevetés nélkül. A csecsemőben akkor támad a lélek, mikor nevetni kezd és az öregben, a nyavalyásban akkor mulik el a lélek, a mikor már nem tud nevetni.

Nevetni csak az ember képes. Az állatnak is van jókedve; de csak kézzel-lábbal bizonyítja. Gida bárány szokell; csikó, borju ficánkol; malac, majom, kölyök-macska, kölyökkutyá játszik. De egyik se nevet.

Az angyal se tud nevetni. Vagy áhítatos arcot ölt vagy haragszik. Az ördög se nevet. Legfőlebb kacagni próbál, lehet fanyar, lehet kétségbeesés töredezett sírma: de a nevetés mindig vidám.

A majomnak mindig komoly képe van, akárhogy vigyorog. A királynak is komoly képe van a trónuson. Csak az élő ember képes arra, hogy vidámságát, jókedvét nevetéssel fejezze ki.

Vagy boldogtalan ember, vagy rossz ember az, aki józúen nevetni nem tud. Ha boldogtalan: legyetek részvételt hozzá; ha rossz; fussatok tőle. De ország dolgát, nemzedékek jövődjét, fiatalok szerencsétjét rá ne bízzátok.

A nevetni nem tudó lélek az emberek közt olyan, mint a holttest szaga az illatok közt. De a rossz emberek közt, a kik nevetni nem tudnak, mégis az a legrosszabb ember, a ki álnokságból erőltetve nevet. A

tenát ne
nokot, fe
gen vág
szörnyü
Azonban
kom, Me
hetetlen
szik!

E k
a tisztel
birtoka
tesz fel
mondtam
Az Ön
csár ke
most, az
Körülbe
nen s ha
segítsé
háromsz
válnaló
mert ne
s mocsá
birtokok
nem.
tetremé
pén s ig
előbb v
sát s
identaza

E
bizakod
toztam
re, hóg
ügynök
nem hi
ember
— ön
darab,
halt or
fickó P
lantés
— egy
fogta

gens
nem s
ságuk
lant
ezt a
hajuk
kedne
nulok
zem
szis
ba.

E
sünkn
állott
mély
chicag
moso
volt
politik

most
Én va
tudt
amé
svin
A m
zemb
zett
sok p
is pi

fehér
egy e
sünke
neki.

nagy
urak
összes
amely
Gentl
van
uteák
szög

egész

VEE T 3 7 A

Claratown alapítása

IRTA PHILIP BERGES. A SZABADSÁG SZÁMÁRA FORDITOTTA SZÉKELY SANDOR BROWNSVILLE, PA. REF. IELKÉSZ.

(Folytatás és vége.)

— Ah, hát swamo, moesár, mondja Ön, tehát nem föld, szakítottam félbe a hivatalnokot, fellelékezve, aha, hát ez az! Már régen vágytam arra, hogy egyszer ezeket a szörnyű pocolyás moesarakat láthassam. — Azonban — messze van még ide az én birtokom, Mr. Barngate? Remélhetőleg nem a mérhetetlen pestis fertő szomszédságában fekszik?!

E kérdés ismét ámulatba látszott ejteni a tiszteletré méltó hivatalnokot. — Az Ön birtoka? Maga átkozott ártatlan kérdéseket tesz fel, Sir Nyissa ki jól a füleit, hiszen mondtam már, hogy helyben vagyunk. — Az Ön nyolevan hold földje ugyanis a moesár közepe van — látja, ott, ahol most az alligátor kinyújtja fejét a vízből! Körülbelül egy fél-mértföldnyi távolság innen s ha rögtön munkába kezd és megfelelő segítséget talál, alig fog a talaj kiszáritása háromszáz évnél tovább tartani. Addig, nyilvánvalóan, lehetetlen birtokát felmérnem, mert nem látok utat, amelyen föld darabját a moesárban megközelíthessem. — S a többi birtokok, uraim, — itt a többiekhez fordult — nem messzire esnek ezen nagyon tiszteltreméltó idegenétől, szintén a moesár közepén s így azt a tanácsot adom önöknek, hogy előbb várják be az első birtokrész kiszáritását s csak azután gondoljanak másodszori identázásra.

E szavak után nagy esend állott be. A bizakodó egyének fejében, akikhez én is tartoztam, az a homályos bizonyosság kelt életre, hogy a földeladás alávaló csalás volt s az ügynök, valamint az ugynevezett földmérő nem hivatalnok, hanem valódi amerikai gazemberek. Egy moesár! Egy moesár! Tehát — óh, szomorú guay! — ez volt az a föld darab, amelyen emberemlékezet óta senki se halt meg. Fogcsikorgatva fordultam a gazfickó Barngatehez és szó nélkül olyan pillantással mértem végig, — olyan pillantással — egyszóval, meglehetősen pillantással, ő fel fogta azt és tiltakozva rázta a fejét.

— Az ördög fajjon fel engem reggelire, gents, — mondá szánakozó hangon, — hanem sajnálkozással láttam előre, hogy társaságukkal nem fognak egyetérteni az ingatlan illetőleg. Csakis ezért vettem magamhoz ezt a négy markos fickót is, akik azonban hajuk szálát se érintik, amíg békésen viselkednek. Most egy órára az erdő árnyába vonulok vissza, hogy társaimmal megreggelizzem. Önök közben tanácskozhatnak s ha tesszik, később vissztérhetnek velem Muscogeeba.

Ezzel hátat fordított és kellemes érzésünknél engedett át bennünket. Hallgatva állottunk a domb lejtőjén s néztük a torony-mélységű moesarat. Én a dühtől forrva, a chicagói politikus az ő megszokott gnyos mosolyával, a másik kettő — leolvasható volt róluk — a pityergéshez közel. Végre a politikus halk, újjongó mosolyban tört ki.

— Most robbant fel a bomba, gentleman, most tudják, hányadán vannak, — susogta. Én valóban előre láttam, mi fog következni; tudtam, hogy csak biztos gazságról lehet szó, amelynek nagyszerűségét csak az én saját svindli tervecském mulja felül. Gentleman! A mód az önök pénze megmentésére a kezében van — s az alkalmas pillanat elérkezett. — Előbb azonban kövessük a szélhámosok példáját, legeltessük meg lovainkat és mi is pihenjünk le a földre.

Mintán utasítását teljesítettük, egy iv fehér papírt húzott ki zsebéből, kezébe vett egy ceruzát és elkérte adásvételi szerződésünket, amelyet habozás nélkül átnyújtottunk neki.

— Ez a lapály, — így kezdte és egy nagy négyszöget csatolt hozzá — a bostoni urak osztályrésze és itt: az én tulajdonom — összesen négyszáznyolevan hold lapályföld, amelyet joggal sajátunknak nevezhetünk. — Gentleman! Vadvízes talaju négyszáznyolevan holdon egy várost alapítunk, felosztjuk utcákra, az utcákat telkekre és ezeket négyszögletűként egy dollárjával árusítjuk.

— Álljon csak meg, még nem értem egészen, — szakítottam félbe a beszélőt; elte-

kintve arról, hogy birtokaink értéktelen moesárból állanak, még csak nem is fekszenek egymás mellett.

A politikus revolvért húzott ki zsebéből,

vadul nézett a moesár felé és fenyegető hangon ezt kérde: "Beszélte itt valaki?"

Tanácsosnak véltém hallgatni, mire amaz, pisztolyát megint helyére téve, mosolygva folytatá tovább: "Semmisse volt, barátaim, semmisse, ámbár úgy rémlett nekünk, mintha valaki azt a hazug állítást keekaztatta volna meg, hogy a mi birtokaink nem is fekszenek egymás mellett. Azonban semmi se tévesszen meg benneteket, barátaim, biztosítalak titeket, hogy ez csak optikai csalódás, beszélő délibáb vagy — jó angolságot használva — agyvelőházkódás volt! Tehát folytassuk tovább és mindenekelőtt adjunk nevet a városnak. Bizonyos gyöngéd okokból Claratown-nak kereszteltem el. — beleegyeztek? — jó, kijelentem Claratown városának megalapítását.

Ismét szünet állott be s az én, valamint a bámuló bostoniak szeméi előtt a papír egy esomó nyílegyenes vonallal telt meg, amelyeket hasonló nagyszámu keresztvonal szelt át.

— Ezek az utcák, gentleman, — magyarázta a politikus, — amelyeknek később fogok megfelelő neveket adni. Templomokról, színházokról, hangversenytermekről és iskolákról is fogok gondoskodni, mindenekelőtt azonban egy városházáról, amely a polgármesteri hivatalt, a törvényszéket és a központi rendőrséget fogja magába foglalni. Ez ugyan már nem az én dolgom, gentleman, de minthogy mindnyájan óhajtottuk és engemet annyira ostromoltok (senki se szólj egy szót se!) kívánságokat teljesítem és elvállalom a főpolgármesteri állást, ön Mr. B. new yorki lakost, kinevezem alpolgármesterre, ön, gentleman, minthogy tanító, béka-bíróvá és önt rendőrfőnökké. S most még csak a pénzkérdést kellene elintézni! Minthogy a városnak legnagyobb földbirtokosa én vagyok és első időben minden üzletet, különösen a telkek eladását egyedül, azaz egy furfangos ügynökkel kell megtéltetnem, így a nyereségnek kétötödét, vagyis minden dollárból negyven centet igényelek, míg nek-

tek husz centtel, vagyis egyötödét kell megelégednetek. A telekkönyvi kivonatokat megtartom és minthogy ezen egész ügyet előre láttam, már tegnap kiállítottam a nyugtákat részletekre, — itt vannak. Vegyék át, gents s adják meg címöket, hogy érintkezésbe léphessenek önökkel.

Akarva, nem akarva átvettem az okiratról szóló nyugtát, a különös városalapítónak átadtam a new yorki címet és felemelkedtem. Hasztalan fáradoztam tiszta gondolatokkal megérteni, felfogni, mi történt velem. A felindulástól és éhségtől elgyengülve, újlag felültem mustang-omra s a többiek társaságában visszalovagoltam Muscogeebe. Mig azonban a chicagói és a két bostoni egy vendéglőt kerestek fel, én egy vegyeskereskedésbe siettem, hogy öt dollárért emi és inni valót vegyek; majd anélkül, hogy még egyszer körülnéztem volna, a vasutállomásra rohantam és készpénzem maradványán jegyet váltottam New Yorkba.

Néhány órával később beszálltam egy délről bérkező vonatba és ismét kibogtam a vadonba, ez alkalommal azonban északkeleti irányban, otthonom felé. Lessauként nagy nyugalom töltötte el lelkemet. Még közönyösen, de már józan értelemmel kezdtem a körültem fekvő tárgyakat szemlélni. Künt az eltűnő mezőkre leszállott az éjjel és titokzatos homályba burkolta azokat. Egyhanguan kattogtak a vonat kerekéi. A kocsis sötét ablaktábláin a fényes világítás helyiség belsőjébe tükröződött. S midőn a mozgó vonat rázása folytán egy kissé az ablak felé hajoltam, megpillantottam saját hályvny arcomat és mosolygva kellett fejemet ráznom. Meglepetésemre ugyanis azt vettem észre, hogy ajkaim serényen mozognak. Mi volt ez? Magamban beszéltem? Óh, nem, csak számoltam; számítottam a következő szép tétéleket:

Megtakarítás	\$100.00
Adásvételi szerződés (pocsétás moesár)	\$40.00
Közjegyző (tökfikó)	5.00
Vasuti jegyek	30.00
Étel és ital	10.00
Földmérő (zsebmetsző)	15.00
		100.00
		000.00

S azután fejemet fáradtan a kocsis reggő falához támasztottam, szememet behunytam és epedve tekintetem a nagy Nirvánába.

IV.

Az elbeszelt események után négy hónap telt el. Persze, már újra régen a "Lengyel Közlöny" kis kényelmes szerkesztői szobájában ültem és csatogtam az állóval. Nagybirtokosi balhiedelmemből alaposan kigyógyultam, s Mr. Rauschenbacher, újságom kiadója, még nevetett ugyan az én rovásomra, de különben örült, hogy vad nyugati utazásomból ép állapotban tértem vissza.

Már csaknem elfelejtettem a különös városalapítást, amelyben részt vettem, sőt már hajlandó voltam azt lázas agyvelőm képzelődésének tartani, midőn egy napon a nagy "New York Herald"-ban egy cikk ötölt szemembe, amely arra készítetett, hogy mintegy villanyütésre, felugorjam székemről s kalapom és botom után nyuljak. A cikk így hangzott:

**"AMERIKA MINDENBEN VEZET!!
EGY PAPIRON FELÉPÍTETT VÁROS!"**

Ma vadon!

Holnap virágzó hely!!

Holnapután világváros!!

CLARATOWN, I. ALAPÍTÁSA.

Hogyan keletkeznek dicső országunkban az új városok!?

Huszonnégy chicagói lapitudósítónk egyike, aki a legmegbízhatóbb, 191* július 25-iki kelettel ezeket írja: Néhány hónappal ezelőtt az a hír került nyilvánosságra, hogy egy vasutársaság Juscoee, I. T. és Oklahoma City városok között közlekedési vonal létesítését határozta el. Alighogy e vasutársaság terve

ismeretes lett, négy dúsgazdag chicagói, new yorki és bostoni spekuláns potom áron összevásárolta a két hely közötti földterületet, a mely elég tágas arra, hogy rajta egy New Yorkhoz hasonló nagyságu város épülhessen. Ezt a célt is fogja szolgálni. Egy esomó mérnök és építész dolgozta ki a város tervezetét, terekkel és utcákkal, templomokkal, színházakkal, hivatali, iskolai és vendéglői épületekkel, az utcának, tereknek, templomoknak stb. már nevet is adtak — egy kö, egy rajz se hiányzott — s midőn a tulajdonosok látták, hogy "ime igen jó", a várost egy bizonyos gyöngéd hely tiszteletére, amelyet a közölök legelőkelőbb szívében hordozott, Claratownnak nevezték el. Ennek megtörténnel megkezdődtek a képzeletbeli házak elárúsításai, amaz értesítés kapcsán, hogy a vevők a földnek legközelebbi gyorsan emelkedő értéke által tőkésüket megkészszerzeni, sőt megháromszorozni fogják, egészen jogos ez értesítés, miután Claratown a tervbe vett szárnyvonal révén talán állomás lesz, de legalább is meglehetősen közel fog esni a vasúthálózatához. Az eredmény az lett, hogy már az első hat hét alatt ötezer telket adtak el, köztük ezeröttszáz New York vidéki pénzembereknek, akik megtakarított összegük befektetésére jobb alkalmat nem tudtak találni. Minden vevő ingyen kapja meg házáának tervrajzát, természetesen azt magának kell felépíteni. Az új letelepültek maguk közül már főpolgármestert is választottak, t. i. Dead Ernő államférfiut; ő az, aki az utolsó elnökválasztáskor a chicagói tizenegyedik kerületben polgártársainak legnagyobb megelégedésére működött bizalmi férfiúi minőségében; alpolgármester egy ismert lengyel amerikai író és szerkesztő New Yorkból; békebíró és rendőrfőnök két bostoni gentleman.

A közösen építendő templomok, iskolák és más nyilvános épületek elkészítésére szükséges pénzt most akarják megszerezni. Az utcák leginkább amerikai hazafiak nevével viselik s ez a vevők teljes helyesléssel találkozott, miért is minden változtatás felesleges. Rövidesen megkezdődik az általános építészeti munka; s ahol ma a mezőség füvei álmódoznak e napfényben és a pusztai farkas sompolyog a vadomban, a jövő tavasszal egy szép város fog állani, amelynek pályaudvarain a vonatok ki- és herobognak. Különböző általános érdekből ezennel tudtul adjuk, hogy még mintegy ötezer telek kapható. A kik Claratownban szándékoznak vásárolni, forduljanak vagy Mr. Dead Ernő főpolgármesterhez (címe: 216 Wabash Ave. Chicago, Ill.) vagy Mr. Till Bob hadnagy, főigazgatóhoz (jelenlegi tartózkodási helye: Union Hotel, New York City.)

A eikknek többi részét, amely az amerikai vállalkozási szellemet magasztalta, nem olvastam végig; midőn a jeles hadnagy címe szemembe ötlött, elrohantam, egy arra robbogó kocsiba vágtam magamat s a Union szállodához hajtottam. Csak egyetlenegy gondolat foglalkoztatott, t. i. az, hogy a esaló ügynököt a törvény kezébe szolgáltatassam. A szerenese ezuttal nyájas volt irántam. Alig léptem be a szálloda kapucarnokába, midőn emberem egy oszlophoz támaszkodni és egy másik gentlemennel szorosán beszélni látszott, akiben egy fiatal ügyvédet ismertem fel. Halkan a híres hadnagy mögé sompolyogtam, a fiatal jogásznak jelekkel adtam értésére, hogy el ne áruljon, én meg fűlelni kezdtem.

— Ön ügyvéd, gentleman, mondá Mr. Till Bob e pillanatban, nemde? Aha, Ön ezt bizonyos örvendetes büszkeséggel engedi meg és igaza is van. A legszebb, legmagasabb és legpompásabb állás, amit a biblia-

történet ismer, s azt csaknem egy sorba helyezem az újságszerkesztő nagyszerű, hasonlíthatatlanul szép hivatásával. Azonban ez a nagy, fülledt City, fiatal ember, amelyben a lakosok a levegőt és világosságot is irigylik egymástól, és senki se talál elegendő teret arra, hogy teljes nagyságában kifejlődjék, nem megfelelő hely az Ön számára. Menjen a nyugatra, fiatal ember, telepedjék le az ujjonnan alapított Claratown városában. Ott, az ifjú városban, egy csapással az első lehet mig itt egyelőre az utolsók közé tartozik. Mindössze száz dollárért a legjobb fekvésű finom ingatlant akarom.

Tovább nem juthatott. Tigrisként ugrottam rá és kabátja gallérjánál fogva ragadtam meg. Egészen meglepetve fordult meg és arcomba nézett.

— Ah! Ön az — a "Lengyel Közlöny" szerkesztője!

— Hallgasson! dörögtem én. Ütött gyalázatos tetteinek végőrája. Kövessen a legközelebbi rendőrállomásra!

— Szívesen, válaszolta nyugodtan, talán, amilyen elővigyázatos, egy rendőr jelenlétében akar néhány claratowni ingatlant venni?

— Az ördög akar! Szándékom az, hogy esalárd telekárúsításért felelősségre vonjam!

— Hogyan, Ön hát valóban elutazott Oklahomára és személyesen akarja a birtokrészt átvenni s nem eladni? Gentleman, ne vegye rossz néven, de gyerekes lengyel ártatlansága valóban eredeti. Am tudja meg, hogy többé nem annak a társulatnak, hanem az új Claratown város elöljáróságának szolgálatában állok.

— Jó, jó. Menjünk a rendőrségre!

Néhány pere múlva elértünk a III-ik kerület rendőrségének várótermébe s egy szakállas hadnagygal állottunk szemben, aki reánk mogorván nézett.

— Well, what's the matter? (Nos, mi a baj?)

— Ez az ember esaló, kezdém vádamat, s kérem a rendőrséget, hogy tartóztassák le. Körülbelül négy hónappal ezelőtt egy darab földet adott el nekem, s közelebbi megvizsgálás után kitudt, hogy az moesár.

A rendőr egy kissé megütöközve tekintett reám. Megkapta-e a vásárolt birtokjogot vagy nem?

— Igen, de —

— Megtalálta-e a föld felületén a kijelölt területet vagy nem?

— Mindenesetre, azonban —

— Nos, akkor miért nevezi e gentleman esalónak?

— Ön nem engedi, hogy kibeszéljen magamat, Sir. A vásárolt földbirtok moesárból állott, mert az egy nagy swamo kellős közepén feküdt!

Moesár! mondá a hivatalnok gunyosan. Tehát moesár! És ezért panaszkodik? Ön azonnal kész buzaföldeket szeretne találni! Soha se hallotta-e, hogy ez ország mérnökei ki tudják száritani a moesarakat — feltéve,

hogy a telepesek erre felszólítják őket s munkájukért meg is fizetnek? S kinek a kötelessége az, ha nem a telepítvényesé? Bizonyára nem a mi dicső országunk kormányáé, ugy-e? Idegen, nem akarom hinni, hogy Ön enemü anarchista gondolatokat táplál. Ismeri Most Jánost?

— Ön nem ért meg engem, válaszolám türelmetlenül. Én egy swamoról, egy mért föld szélességű és megmérhetetlen mély moesárról szóltam, amelyet talán soha se lehet kiszáritani.

— Mit — soha se?! Szent Jónás zabolázta meg a nyelvet, idegen, mert különben megfedkeztem magamról! A hivatalnok felugrott s egy tentatarióval fejemi felé célzott. Majd nem sokára mosoly ült arcára s hevesen az asztalra köpött. Idegen, szólt fáradtságosan, mert a felindulás elfojtotta hangját, idegen, az amerikai tudósok megállapították, hogy a földnek egész felülete hajdan moesár volt, s én, a rendőség hivatalnok is meg erősítem ezt. Így! És most vonja le a következtetést magának. Well! Nos, egészen egyszerű; amint látja, az Egyesült Államok népe az általános moesárt kemény talajjára, hegyekké és folyókká, városokká és falvakká tudta átváltoztatni. Ha tehát semmi további panaszt nem tud ez ember ellen felhozni, akkor menjen csak újra haza!

Szemem-szám előlött a válasz hallatára annyira, hogy szükség volt gondolataim összeszedésére. Végre hirtelen felkeltem és felháborodva közelebb léptem a hivatalnokhoz. "Nos, hát, ha az Önök rossz amerikai törvényei szerint semmi esalárdtságot nem láthat a moesár eladásában, hadd mondjam meg, hogy ez ember nyilván egy olyan város telkeit árulja, amely még nem is létezik — én tudom, mert akaratom ellenére én is részt vettem annak alapításában — ezek a parcelák ugyanis szintén abban a moesárban fekszenek —"

— Ugyan hagyja ki már azt a moesarat a játékból, szakított félbe a hivatalnok, ugy látszik, Ön rögeszmében szenved, s kedvem volna letartóztatni és elmeállapotának megfigyelése végett a "Bellevue-kórház"-ba küldeni!

— Én nem vagyok bolond, de Ön az! kiáltam. S ez az ember országos szőthames, az volt, az is marad. A híres Claratown városából egyetlen kö se létezik — nem is fog az felépülni soha!

— Az az Isten kezében van! mondá a rendőr, kegyesen a mepnyezetre tekintve. Azonban semmi újat nem mond azzal. Már az újságokból is láttam, hogy e város egyelőre csak papiroson van meg. De hát Önnel nem értek egyet, mert miért ne ársithassa az ügynök a telkeket? Azt tartja egy amerikai közmondás, hogy Rómát se egy nap alatt építették fel. Róma ugyanis, mint ezt tudnia kellene, Pennsylvaniának egyik városa. Akad még valami megemlíteni valója?

— Nines semmi egyéb! sóhajtottam kétségbeesve.

— Hát akkor menjen haza és bujjon el! Örüljön, hogy e férfi, az Ön értelmetlensége iránti részvétől, nem esukatja le magát, mert őt jogtalanul esalónak nevezte. Ön lengyel — mi? Nem is esodálom, annyira nyilvánvaló, hogy Ön a mi nagyszerű vállalkozásainkat nem képes felfogni. Menjen haza, Idegen s próbáljon bennünket jobban megismerni és megérteni!

S én haza mentem, fejemre vizes törülközőt esavartam, megittam öt fincsa szekfüteát s ceruzával én papírral íróasztalomhoz ültem, hogy legutóbbi amerikai kalamdom feljegyzésével könnyebbítsek lelkelem súlyos terhén...

Mennyit ér a színész nő szerelme?

Nehéz arra feleletet adni, hogy mennyit és a nő szerelme még bonyolultabbá teszi a kérdést az, ha véletlenül a nő nemcsak feleség, hanem szinpadis illag is, mert ebben az esetben a női szerelem sok kivételes esélynek — mondjuk kísértésnek is — van kitéve.

Az is bizonyos, hogy a szinipályán működő férjes nők szerelmi regényei szolgáltatják a

válóperek anyagának nagy részét. Így jutottunk mi is el ennek a hirdásnak voltaképpeni tárgyához abból az alkalomból, hogy Amerita Gelli-Curei operánekésző férje, Mr. Luigi Curei a brooklyni polgári bíróságnál két nőcsábító ellen kártérítési pert indított.

A színésznők pályáján fontos szerepük van a managereknek is, akik a fellépésüket el-

rendezik és az előadások vagyoni részét intézik. Amerita Gelli-Cureinak a 5th avenuen 511 sz. alatt lakó Chas. L. Wagner volt a managere, aki a zongoristával egyidőben — de természetesen nem egyszerre — ugyanezeken kísérőnek esapott fel és nemcsak énekét, de szerelmét is élvezte Amerikának. Mindezekre a dolgokra rájött a férj, aki egy ideig mit sem

tudott ezekről a félrelépésekről, mert foglalkozása — a festés — minden idejét lekötötte. A minj azonban megdönhetetlen bizonyítékokat szerzett neje hűtlenségéről és a Samuels-Wagner duett szerepléséről: a esabítók ellen kártérítési pert indított és mivel neje szerelmét igen sokra becsülte, egyenként 250 ezer dollárt kér Samuelstól és Wagnertól.

Az örvény fenekén.

REGÉNY.

IRTA OHNET GYÖRGY.

(7)

"Végtelenül sajnálom tisztelt uram, hogy látogatásáról, a melynek már előre örültem, kénytelen vagyok lemondani, de a művész nem mindig ura az akaratának. Ma nem beszélgethetnék önnel, mert rekedt vagyok. Utazom Chicago és New Yorkba, ahol néhány hétig fogok maradni. Ha utazása irányba véletlenül arra hozná, boldog leszek, ha láthatom. Szíves kézzorítással maradtam Hawkins Jenny."

Gondolatokba mélyedtem. Két társam esufolódott azon, amitők szentimentálisnak neveztek. Nem sejtették a mély gondot és fájdalmas fölindulást, a melybe engem ez a hirtelen elutazás ejtett. Találkozásunk különféle incidensei után, az énekesnőnek ez a nyilván tettett rosszullete és hirtelen elhatározása, hogy előlem meneküljön, gyanakodásom igazolására szolgált, szinte vallomás számba ment.

Erősen fontolóra vettem a helyzetet. Ha Pérali-Lea, a körülményeknek egy általam megmagyarázhatatlan láncolatánál fogva, él, akkor, a mikor de Freneuse Jackot a meggyilkolásért elítélték, akkor nyilvánvaló, hogy ez a titok valamely szörnyűséges gaztetőt takar. Elszántam magamat megingathatatlanul arra, hogy ezt a titkot leleplezzem és helyrehozom a bünt, amit boldogtalan barátom ellen elkövettek. De beláttam, hogy Amerikában, ezen az óriás darab földön, ahol Hawkins Jenny szabadon bolyonghat, hiába követném nyomait, hiába inditanék vizsgálatot, hiába próbálnám az igazságot kideríteni. Ott egyedül voltam, támogatás és segítségforrás nélkül, teljesen fegyvertelenül. A gaztetőt Franciaországban követték el. Franciaországban kellett megindítani a pör revízióját. És az első és legelőnyösebb óvintézkedés, a melyet tevésem kell, az, hogy megszaksítsák minden érintkezést Hawkins Jenny és ismeretlen társával. Hadd térjenek teljesen magukhoz ijedelmeikből, hadd érezzék magukat teljesen biztonságban, hogy annál biztonságban meglepessük őket a kellő pillanatban. És hogy ezt elérjem, mindennek előtt szükséges, hogy egyelőre több híreimet se hallják.

Erre elhatároztam magamat, és e mellett meg is maradtam. Keresztül mentem Amerikán, hajóra szálltam New-Orléansban és három hete, hogy megérkeztem Parisba. Ezt a három hetet arra fordítottam, hogy egy kis körülményekkel megújítsam régi összeköttetéseimet, a melyek tizennyolc hónapi távollét alatt egy kissé meglazultak, és hogy keressem az alkalmat, az ellenségeskedés megindítására. Az alkalom ma kínálkozott. Elbeszélhettem önnek kalandomat és most kértem önt Marenval, hogy akar-e nagy vagyonával, előszeretettel a nem közönséges dolgok iránt és merészségével, a melylyel ha jónak látja, hát szembe szállni a közvéleménnyel, hogy akar-e, kérdem velem tartani, hogy rehabilitáljon egy ártatlant és sujtson egy bűnöst? Elhíheti barátom, hogy ez nem közönséges föladat. Nagyszerű gondolat még csak meg is kísérelni ennek a dolognak a kivételét. Erre nem vállalkozhatik akárki. De meg, Jack rokona is önnek. Ha sikerül a dolog, egész

Paris ünnepeit fogja diadalát. És én azt hiszem, hogy egy külön lapja lesz a jelen kor történetében, a mely kor az önzése és tel-

Egy szót se ejtsen ki véletlenül. Még csak nem is gyaníthatja a sok nehézséget, a melybe ütközhetünk.

hetetlensége által tűnik ki. A tizenkilencedik század végén, a mikor senki sem igen hisz már semmiben sem, nem mindenkinek adatott, hogy az igazság védője és igazságtalanság megtorlója lehessen. És lelkekre mondom barátom, hogy erre a föladatára vállalkozni annyi, mint egy rendkívül, a maga nemében páratlan szerepet játszani.

Marenval lelkes figyelemmel hallgatta Tragomer elbeszélését. Szíve dobogott az egyes részleteknél és megremegett a fordulatoknál. Megvallotta később, hogy annyira meg volt hatva, mint soha életében azelőtt és hogy egy titokzatos hang azt sugta fülébe: — Marenval, itt egy "örületes" föladat kínálkozik és tiéd lesz a tett dicsősége! — Midőn Tragomer befejezte elbeszélését és ő szóhoz jutott, kitört, mint a gőzkazán, a melynek szelelője sokáig le volt szorítva.

— No, kedves barátom, Tragomer, most már nem sajnálom az életemet! Tyűh! de neki melegedtem pajtás! Micsoda szörnyűség! Moudhatom, jó orra volt, hogy épp nekem beszélte el. Csakugyan én vagyok az az ember, a kire önnek szüksége van. Nagyszerűen fogjuk ezt a dolgot megcsinálni. Engem ugyan nem fognak rászedni, én jártas vagyok a dolgokban és ismerem az embereket. No meg az asszonyokat is! Ah! Jérék barátom, Tragomer! Micsoda keserű napjai lehettek, a mig átkelése alatt, folyton ezt a dolgot hánytorgatta magában! de mostantól kezdve tűzbe tesszük a vasakat és addig ütjük...

Tragomer félbeszakította neki buzdult társát: — Óvatosság mindenek fölött!

csu Amerikában, hanem Angliában tartózkodik.

— Angliában! És énekel? — Igen Londonban. Csak a napokban tudtam meg az angol lapokból. És még, hogy a véletlen reményemre felül szolgált, nyomába segítve a titokzatos embernek, a ki San Franciskóban az énekesnő körül volt.

— Ön ismeri őt? — Ismerni vélem. A minap este, a klubban játszottam barátaimmal, a mikor a miénkkel szomszédos asztalnál, a játszók egyike, a gyertyán gyújtva meg szivarját, leütötte az ellenzót, a mely lángra lobbant. Partnere hirtelen rászólt — vigyázz! — És én megrázkódtam erre a szóra. Fölsimertem a hangot, a hanghordozást, a hangsúlyt, a melylyel ugyanezt a szót hallottam a Hawkins Jenny öltözőjében mondani. Hirtelen megfordultam és megnéztem azt, a ki szólt. Ő látta, hogy megfordultam és ő is rám nézett. Tekintetünk találkorunk és egymásba mélyedt. Az övében egészen világosan olvastam a gondolatot: — fölsimert. Aztán mosolyogni próbált és vidáman átváltott hozzám.

— Ne égezzük a másét, ugye Tragomer?

— És ez az ember — szakította félbe Marenval — ez a klubtag, a ki ilyen bizalmasan szólt magához... ki volt?

Tragomer elsötétült, arca hevéletét ólmos sápadtság váltotta föl, fejét lehajtva, szólt:

— Az az ember de Sorége Jean gróf, benső barátja, minden örömeiben osztályos társa de Freneuse Jacknak, a mikor az még boldog és szabad ember volt.

Marenval összecsapta kezét, füttentett egyet, hogy csalódott érzelmén könnyítsen, aztán a legbubánatosabb arccal kezdte:

— No barátom, ez ugyancsak a legeslegutolsó név, a melyet vártam volna. Ezzel minden elhomályosodik, minden megfejthetlenné válik. Hogyan gyanúsíthatnók de Sorége Jean grótot a gyilkosság elkövetésével? Miért tette volna? Mi okból? Ha valakit lehetetlen vádolni, hát éppen ő ez a valaki. És ime, ezzel mindjárt az első lépésnél megakadunk.

— Ne essék oly gyorsan kétségbe, — felelte komolyan Tragomer. — Semmi sem lehetetlen, semmi sem valószínűtlen. Ön fennakad de Sorége egyéniségén, azon, hogy benső barátja volt Jacknak. Az érdekét, a mi ennek az ártatlannak a vesztét követelte, nem látja sem ön, sem én. De ne higgye, hogy meg ne leljük a rugót, a mely eslekvésre bírta. Mert ő az, értsen meg jól, a ki San Franciskóban volt és ő a bűnös. És ezt én be is fogom bizonyítani, ha nehezen is, de nem kétkem, hogy megdönthetetlen bizonyítékkal. Hogy egy gyanus egyén bűnösségét megállapítsuk, számos és meggyőző bizonyítékokra van szükségünk. És ezuttal nemcsak egy bűnös megbüntetéséről, hanem egy ártatlan fölmen téséről is van szó. Tehát háromszorosan bizonyosabbnak kell lennünk, mint egy közönséges esetben. És ez kell, hogy türeljen beünnöket, Marenval. Mert minél súlyosabb a föladat, annál fényesebb lesz a siker. Még mindig kész engem vállalkozásomban támogatni,

(Folytatjuk.)

— Oh! hogya, kedves Krisztian, — kiáltotta Marenval, megszorítva a fiatal ember kezét. — Mi ketten sikerre visszük a dolgot! Igérem, hogy a magam részéről hallgatag és körültekintő leszek. Nem fog semmit sem a szememre lányhatni.

— Helyes! Most még néhány pedényi figyelmét kérem. Egy s más kiegészítő részletet kell még tudomására juttatnom. Először is, hogy Hawkins Jenny már nin-

AZ ÚJ CSELÉD.

ÍRTA: MOLNÁR FERENC

(Színhely: az ebédlő, vászonnal letakarított butrokkal, zsákbavarrt esőfárral, a naftalin utolsó illat-akkordjaival. — Személyek: A ház ura, aki most jött haza vidékről. A leány, akit a cupringer küldött és Fuchs ur, esinos barna ifjú, vörös nyakkendővel, aki a leánnyal jött.)

A leány: Kezit esőkolom. — nagysága.

Az urnó: Csak hagyja (Csókra nyújtja a kezét.)

Fuchs ur: Esőkolom a kezét, nagyságos asszonyom.

Az urnó: Csak hagyja. (Mint lentebb.)

Hosszu szünet.

Az urnó: Hát maga az a leány, akiről nekem Patzauer beszélt?

Fuchs ur: Igen, ő az, kérem.

Az urnó: Elég jó formája van.

Fuchs ur: Igen, kérem.

Az urnó: Jó helyeken szolgált?

Fuchs ur: Gróf Károlytól föl-

felé.

Az urnó: Mint szobaleány?

Fuchs ur: Mint amit akar.

Az urnó: De kedvesem engedje

már szóhoz jutni ezt a leányt is.

Tudom, hogy maga szellemes ember, de én szeretném hallani a leány

modorát.

Fuchs ur (hátsaló a leányt):

Hát mit állított? Hát miért nem

beszél? Az irodában tudott járni

a szája? Adja oda a könyvét a

nagyságos asszonyom.

A leány: Tessék, kezeskolo-

lom.

Az urnó (lapozgat): Ki az a

doktor Poroszlányi?

A leány: A Terézkeresztény lak-

nak, kezeskolo-

lom.

Az urnó: Poroszlányi...

Poroszlányi... nem ez az, aki a gaz-

dag Steinmanger-leányt vette el?

A leány (Fuchs urra bémúl):

Fuchs ur (szemtelen biztossággal):

Hogycs, hogycs, ez az, kérem!

Hogycs!

Az urnó: Két hónapig volt

ott? Miért volt ott csak két hó-

napig?

Fuchs ur: Hogy miért volt ott...

csak három hónapig?

Az urnó: Két hónapig.

Fuchs ur: Kető? Jó. Meghalt

az a doktor Oroszlán. Ugy-e?

A leány (pirulva): Igen is.

Az urnó: Hm, hm. Nézzük csak...

(Tovább lapoz). 1901. január 20.

Löbl... mit látok... Löbl! Csak

nem...

Fuchs ur: Oh kérem, ott csak

átmenetileg volt. Löbl ur is meg-

halt. Azután mikor felfogadták

még nem tudta, hogy... Eppen-

séggel nem úgy néztek ki... az-

tán a milyen falusi leány, nem

tudja megkülönböztetni...

Az urnó: Ott csak egy hónapig

volt. Miért?

Fuchs ur: Nem tudta kibírni,

kérem.

A leány (a múlt emlékein felhá-

borodva): Nagyon székáns volt

az asszony, kezeskolo-

lom.

Fuchs ur: El is vált az urától.

Az urnó (tovább lapoz): 1902

február 20... Kálpagon... mi-

niszteri tanácsos... egy hónap

(Kérdőleg néz a leányra).

Fuchs ur: El is vált az urától.

Az urnó: A miniszteri taná-

csos?

Fuchs ur: Ja vagy ur? Akkor

főügyésznek. De azt hiszem, hogy

ez is meghalt.

Az urnó: Szóval látom, hogy

sehol se szolgált hosszú ideig.

Mindig egy pár hónapig volt csak

helyben.

Fuchs ur: Nagyságos asszonyom

a három éves szolgálati idő csak a

katonaságnál van behozva.

Az urnó: Nini... erről a vic-

ről magára ismerék... maga hoz-

ta tavaly a jólesét.

Fuchs ur (mosolyogva): Igen

is kérem. (A falra mutat). De ak-

kor ez a két Kaulbach a kályha

mellett lógott. Már akkor gon-

doltam, hogy a meleg meg fog

nekik ártani.

A leány (bambán bémúl a két

képre).

Az urnó: Mindegy na, jóképű

leánynak látszik. Aztán szeretem,

hogy ilyen ronlatlanul néz ki. In-

kább vesződm egy tapasztalatlan

leánnyal, mint hogy rábizzam a

házamat egy yolyan kitanult pesti

cselédre.

Fuchs ur: Éz helyes. Nagyan

tapasztalatlan leány. (Elszólja

magát.) Még vikszozni se tud.

A leány: Kérem, a doktor Po-

roszlányinál négy szobát vikszoztam.

Az urnó: Jó! It ötöt fog. Mit

kapott ottan?

Fuchs ur: Huszonnégy, négy.

Az urnó: Itt kap huszonnégy ko-

ronát és négy korona vacsora-

pénzt jó.

A leány (körül néz és mustrálja

a lakást).

Fuchs ur: Hát feleljen a nagy-

ságos asszonyom! Elfogadja?

A leány: Hát a hogy a Fuchs

ur gondolja.

Fuchs ur (mohón): Hát persze,

hogy elfogadja! — Örüljön, hogy

ilyen uri házba került! Ilyet nem

mindentannal talál Pesten. Itt de

évig maradnak a cselédok. Itt van

egy szakácsné, aki már ilyen ré-

gen van itt, hogy egészen pené-

szes!

Az urnó: Nos?

A leány (még egyszer körül néz

a lakásban). Uány szoba van itt,

kérem!

Fuchs ur (aki tudja, hogy sok

vagy): Nem kell mind vikszozni. A

szalonban lóden van a földön.

Az urnó: Hét szoba.

A leány: Hát huszonnégy ko-

ronáért megmaradok, kezeit eső-

kolom. Négy korona vacsorapénz.

Az urnó: Nem bánom.

Fuchs ur (az urnó fölébe sug):

Biztosíthatom, nagyságos asszo-

nyom, hogy egy nagyon jó leányt

tetszett itt beviresaftolni magának

(Pödrü a bajuszát). Aztán megbe-

esülje magát ebben a házban, Ró-

za!

Az urnó: Elsején beállhat. Itt

fogom a könyvét.

A leány (Fuchs urra néz).

Fuchs ur: Hát persze! Csak

tessék. (A leány fölébe sug.) Ilyen

ház nincs Pesten.

Az urnó: Még egyet. Izé...

van magának szeretője? De ő-

szintén.

Fuchs ur: Nincs.

Az urnó: Hogyan tudhatja azt

maga?

Fuchs ur (diszkrét mosolylyal):

Fuchs ur mindent tud.

A leány: Nincs nekem senkim

kezeskolo-

lom, nem is kell, mióta...

(Lesüti szemét).

Az urnó: Hát jó. Rendben van.

Elmehetnek. Elkejeu legyen itt

reggel nyolekor.

A leány: Kezeskolo-

lom, —

nagysága.

Fuchs ur: Szíthant.

Az urnó: Csak hagyják. (Egy-

szerre nyújtja esokra mind a két

kezét).

A szakácsné: Maga az új le-

ány?

A leány: Igen.

Fuchs ur: Erdélyi leány: Izé

szakácsné... jöjjön csak... (a

fölebe sug), ha ennél a népség-

nél ilyen nem tetszik magának,

én tudok magának egy nagyszerű

helyet egy bárónál. Gyöjjon be

holnap az irodába...

Két arany hajszál.

ÍRTA: CZÖBEL MINKA.

A magára erőltetett nyugalom csak jobban növelte benső izgal-
mát, de azért egész önrálatlanul
fogadta felesége köszönését:

— Jó reggelt, Amália, mi jót hoztál?

— Egy darab pergamentet ké-
rek, levelet szeretnék írni, felelte
egyszerűen.

Mátyás szívébe nyílt a gon-
dolat: "A szeretőjének ír!"

Alajost érte — de átnyújtotta a
pergamentkezeset.

Amália ollóval metszett le egy
kis darabot s Mátyás szemeláttá-
ra írta meg levelét, aztán átnyúj-
totta az írást férjének.

Dobosnak volt címezte s csak
pár szóból állt:

"Nagy szükségem van ki-
gyelmed tanácsára, jöjjön e-
stére, de egyedül jöjjön és ma
radjon itt, hogy legyen időnk
együtt-megbeszélni. Kész
szolgája

Winkler Amália.

Mátyás szó nélkül adta vissza
a levelet, arca kissé felvidult.

Hátha mégis őszinte az asszony

Hátha nem esalja meg? s majd

nem meghatottan pillantott rá,

de gyorsan visszazárkózott hideg
nyugalomába.

Maga hívta be Vasilyt, hogy

az asszony adja át neki a levelet.

Vasily nem akart menni: hogy

ő nem ismeri az utat, hogy így,

Logy ury. De Amália biztatta:

Ha elmegy a kereszties falg, on-
nan csak egy csapás visz az er-
dőbe, nem lehet eltéveszteni."

— Honnan tudod te ezt ilyen

körülményesen? — kérdezte Má-

tyás ismét gyánakvóan.

Dobos mondta el nekem. Itt

volt, hogy jöjje el egyszer ve-

led megnézni a cédruspalota kin-

esét.

— De te erről sohasem szóltál

nekem.

— Minek? ha úgy is tudom,

hogy nem megyünk el.

Végre Vasilyt elindították.

Nem is tévesztette el az utat,

meg sem állt a Dobosánka kapu-

jaik, hol hangosan bekiáltott:

"Hirt hozok Worochtáról!"

A kapu-ör nem kérdezte meg,

beereszse-e? tudta már ő, mint

az egész legénység, hogy hír

Worochtáról csakis kedvés lehet

gazdájuknak.

Dobosnak pedig fel se tűnt a

kapu-ör e fegyelmetlensége. Meg

se kérdezte Vasilyt, hogy jüt-

hatott be? csak izgatottan vette

el tőle a levelet, forgatta, nézte,

mintha kibetűzné, aztán hívatta

Alajost:

— Ilvasd! — mondta majdnem

kérsen.

Majd faggatta Vasilyt: "Ki

adta neked ezt a levelet?"

— Az asszony, meg az ur! —

mondta ez.

Bár Dobos elesodálkozott, hogy

mit akarhat ez az ur tőle? — hogy

Amália mért hívja? de nem ért

reá fejt soká törni.

Allig hogy Iván felnyergelte a

talitost, repült Worochta fele a

szerelmes lovag.

Két nyugtalan szív várta ott

megérkezését: Amália alig tudta

elcsitítani keblében azt a mámon-

melyet a vér hajjt s mely az éle-

tet örli meg.

Mátyás pedig szörnyen szeneve-

dett kételyeitől, féltékenységtől:

Hátha mégis Alajost jön? Ha in-

kos levél ment érte?

Végre látszott az országuton a

</

TRAGÉDIA

IRTA MURAI KÁROLY

Valahol, valamikor, valamelyik hársfának a vastag ágán akasztott emberre bukkantak. Az öngyilkoson igen finom ruha volt. Aranyóráját aranylánc tartotta; a gyűrűiben gyémántok villogtak s a tárcája meg volt tömve pénzzel. Mikor megtudták a nevét s utána jártak vagyoni helyzetének, kitént, hogy ez az akasztott ember milliomos volt.

Arra a kérdésre, hogy mi az ördögért kötheti föl magát egy ilyen gazdag ember, a felelet nem maradt el.

Az öngyilkos ugyanis levelet hagyott hátra, amely levél így hangzott szóról-szóra: "Az apám szegény ember volt és inasnak adott egy kereskedésbe, ahol igen so-

vány és igen kevés volt az eni való. Ha nem így lett volna, talán sohasem tudtam volna meg, hogy a gyomrom erőteljesen ki van fejlődve s hogy minden vágyam a jól evésben összpontosul. Így van. A koplalás tanított meg erre.

Midőn nehéz és sanyara viszonyok átszenvedése mellett a segédiség vittem föl és némi fizetéshez jutottam, mindinkább közeltem ahhoz az időhöz, a mikor egyetlen vágyam teljesülni fog. Megenni egy finom, gazdag vacsorát.

Annyiszor megálltam az előkelő vendéglők kirakata előtt s annyszor elnéztem a finom és izes ételeket, hogy körülbelül tisztában voltam azzal, hogy miből áll egy jó, gazdag vacsora. Aztán igen szép elméleti ismereteim is voltak ebben a dologban. Akkor tehát, midőn meg volt takarítva negyven koronám s ez a pénz a tárcámban volt; teljesen tisztában voltam azzal, hogy a vacsorám miből fog állni és milyen bort, milyen pezsgőt iszom a különböző fogások után.

Nem lehet szerelmes fickó, aki főlegesebb gyönyörrel tudja magához szorítani sóvárgása, lázas vágya bájos tárgyát, mint amilyen leírhatatlan gyönyörűséget éreztem én akkor, midőn helyet foglaltam a hotel éttermében és megrendeltem a vacsorámat, amit pontosan találtak élvezetre sóvárgó szám elé.

Minden fogás ize, a bor minden kortya gyönyör volt nekem s a keleti regék bübajos világa tárult elém azon idő alatt, amíg ott ültem az asztal mellett, és egészséges gyomrom ujjongása közben vacsoráltam meg.

Az a jó bor, az a pezsgő, az a muzika! Felmámorban, mintegy üdvözülve, határozottan félreesapott kalappal tértem haza. Az álom, amely ezuttal lágyédesen borult rám, visszahozta az örökre felejthetetlen est képét s én még egyszer ott ültem a gazdagon terített asztal mellett, gyönyörben uszva, boldogan (mint a mitológia pajkos istenei.)

Be szomorú volt az a másnap. Elöttem az egyhangú munka, a szegénység, és bennem a még erősebb vágy a jól evés után, mert ekkor már egészen tudatában voltam annak, hogy mi hiányzik. Hogy milyen rongyos, nyomorult élet jutott osztályrészül. Szinte undorodtam a rossz kávétól, amelyet a kávémérésben elém adtak; az ebédet, amelyhez a kifőzében jutottam s amely a minden-

napi volt; meg a vacsorától, amelyből hiányzott a finom iz.

Az első gondolatom az volt, hogy megint tőkét gyűjtök egy jó vacsorára s újból részem lesz a gyönyörben. Hanem zaután beláttam, hogy ostobaság. Ez a ritka, igen ritka élvezet csak megkeresíti a mindennapi viszonyokat és semmit se juttat mást az eszembe, csak azt, hogy milyen vágy ég bennem s hogy milyen koldus vagyok.

Milyen fordulat állt be ekkor az életemben.

Szinte örületes elhatározás támadt bennem emberfölötti munkára, amit azonban sikerült végrehajtanom.

Arra tökélttem el magam, hogy a napot összeszem az éjszakával s úgy dolgozom, amint csak bírok. Megtagadok magamtól minden gyönyört, minden élvezetet és semmi célom sem lesz más, mint pénzt gyűjteni. Annyi pénzt, amennyivel egykor elérhetem összes vágyamat. Amennyinek a kamatjából nagy házat és abban nagy konyhát tarthatok.

A szemeim szikrázni kezdtek, a szívem meg vadul dobogott, mert előre véltem látni

a szép jövőt. Amikor gazdag reggelire félredek, amikor hatalmas vacsora után félmámorban hajtom nyugovóra a fejem. Látni véltem azt a bámulatos időt, mikor a hajók és vasutak messze idegenből szállítják számomra az ételujdonságokat s mikor gazdagon fizetett szakácsok vetélkednek nemes versenyben; hogy a legjobbat, a legizsebbet készítsék el nekem.

Mennyi fény, mennyi derű áradt le rólam a képzelődés hatása alatt.

Nos, hozzáfogtam az emberfölötti munkához és nap mint nap végeztem azt, ami közelebb vitt a célhoz. Napokon át alig ettem valamit, vagy ha az éhség már vijjogó szörnyeket mutatott s ful-

egészséges gyomrom nem hagyta elesíteni magát: tömtem meg magam kenyer és kenyér, romlásba átment szalonna és főzék volt a táplálékom.

De jól esett minden falatja, mert mindegyre közelebb vitt vágyam teljesüléséhez és mert éhes voltam.

Napra napa, évre év következett, de én következetesen maradtam elhatározásomhoz. Megbirkóztam a betegséggemmel, a szenvedéssel s a mint az év utolsó napján megcsináltam a számadást, fényes eredmény állt elő.

Már rég olyan helyzetben voltam, hogy megengedhettem volna magamnak a közepszerűen jó táplálkozást, de nem eselekedtem meg. Kopottan jártam továbbra is, ott aludtam az üzletben s csak akkor tömtem meg a legolesőbb étellel, a gyomrom, ha már a kényszerűség hajtott rá.

Bolondnak, cinikusnak, zsugorinak tartottak, de kalapot emeltek előttem, mert gazdag voltam.

Kezemben tartottam az egész üzletvilágot és ha egy garas haszonról volt szó, kíméletlen, komisz

tudtam lenni. Eredményt akartam elérni minden körülmények között és el is értem.

Két hónappal ezelőtt bezártam a könyveimet és visszavonultam.

Oda ütöttem a mellemre és szinte beleordítottam a világba, hogy most jövök én.

Mintha erre az időre várt volna minden elnyomott, legyőzött láz, amely valaha erőt vett rajtam. Levert, gyötörni kezdett és ijedtséggel töltött el. Hát ezér küzdöttem én?

Elhivattam a legelső, a leghiresebb tanárt és minden izemben reszketve, könyörögtem neki, hogy gyógyítson meg!

Nem, nem. Nem akarok meghalni most!! A tudós orvos lelkiismeretesen vizsgált meg s aztán vigan mondta:

— Semmi baj. Elélhet ön száz esztendőig is.

Hanem aztán még mást is, mondott. Ezt:

— A gombra azonban alaposan el van rontva s ha élni akar, nem szabad mást ennie, mint — teljes rizst és aludt tejet.

...Ugy-e, most már meg van a magyarázata annak, hogy miért akasztottam én föl erre a hársfára magam?"

Őszi hangulat.

Sápadt érzések bus rabja vagyok,
Minden bánat visszhangot kelt bennem,
Ősz az évszakom, mikor a sírok
Lakói fel-fel keresnek engem,
Sivár kezüket én felém nyújtják,
És átölelnék mosoly nélkül,
Csak a halál nem hazugság — mondják,
S körültem minden szelidde békül.

LENGYEL MIMI.

Egy régi fogadó utolsó napjai.

Irta KRUDY GYULA.

Abban a városban, ahol én gyerekeskedtem, a piacér kel-
lős közepén egy sárgára me-
szelt, ódon épület terpeszkedett.
Öblös kapuja éjjel-nappal tár-
va, az udvara meg akkora,
hogy elfért volna benne egy or-
szág vásár. A legenda szerint,
— melyk vén háznak nincs
legendája? — a sárga ház volt
a legrégibb, a legelső ház a vá-
rosban. Legelőször is — valami
háromszáz esztendő előtt, amik-
or még kúruevilág volt — a
sárga házat építették föl a há-
szben keletkező városkából.
Egy bizonyos Kállay Mihály
nevű kurnekapitány építette
magának ezt a koresmát a
pusztaságra, mert a felesége,
olyan természetű asszony volt,
hogy nem igen tűrte meg a
kurucos mulatságokat a házá-
nál. A derék Kállay Mihály
épített magának külön kores-
mát, ahol a vitézeivel, cimbo-
ráival tanyázott. Itt szóhatott
a muzsika éjjel-nappal, — és
aztán háromszáz esztendeig
nem hallgatott el. Mert meg-
maradt koresmának a ház, és
lassan város keletkezett körü-
löt.

A Kállayak család levéltá-
rában van az az okmány, amely
a családnak biztosítja örökre
a koresma tulajdonát. Itt mu-
lattak, dárídóztak a jó urak,
néha bérlőt is állítottak bele,
— de hát akkor is a Kállayak
mulattak rajdug a Zöldfában.
(A maeska tudja jobban, miért
hívták Zöldfának, amikor e-
gyetlen fa nem volt a környé-
kén.) A tulajdonosok nem épi-
tettek a koresmán, — nem tem-
plom az, hogy reparációra le-
gyen szüksége, bár elküldt
volna mindenesztől nehanapján,
— de a vén falak vitézül kitar-
tottak. A régi tisztújítási ostro-
moknak — amikor az ellenpárt
régii virtus szerint megrohanta,
— oda se néztek az óles fa-
lak. A tükröt, képeket levehet-
ték a mulatók, de a falakról
legföljebb a vakolat mállott le
a fokesütések alatt. Állott a
Zöldfa, mintha azt várta volna,
hogy a legutolsó korbély is
meghaljon a vármegyében. Há-
romszáz esztendeig hiába várta.

Volt ennek a régi fogadó-
nak egy nevezetes tulajdonsá-
ga. Mintha akkor is muzsikál-
tak volna benne, amikor nem
muzsikáltak. Ha egyetlen ci-
gány se tanyázott a fogadóban,
akkor is halk cimbalomszó hal-
latszott az ivóban. Olyan halk,
esendes hurpengetés, mint ami
kor valamelyik vén cigány
csak úgy a maga mulattatására
fitogeti a hurokat. Némelyek
még a nóta melódiáját is tisz-
tán hallották... Pengett, pen-
gett a láthatatlan cimbalom és
soha, nem lehetett megtudni,
honnan erednek a hangok s a
rejtélyes zenészt a legszorgo-
sabb kutatás mellett sem lehe-
tett fölhalálni, pedig sokszor
keresztül-kasul kutatták érte a
fogadót. A bérlők a vállukat
vonogatták:

— Ki tudná azt, hogy hon-
nan ered a cimbalomszó? Ha
igaz, kétszáz esztendővel ezelőtt
valamelyik uraság befalaztatta
itt a cigányt. Az muzsikál unal-
mában.

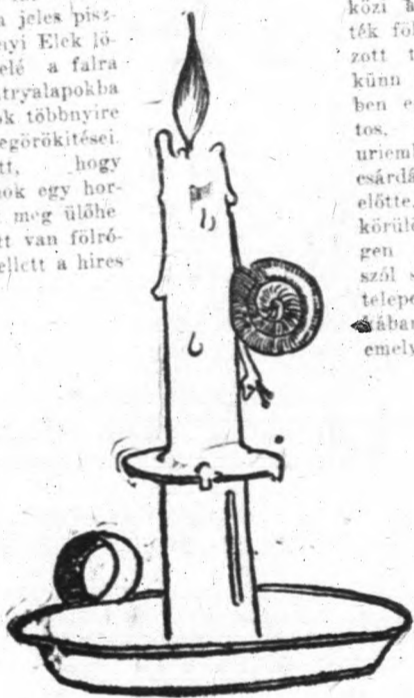
Persze az efféle történetnek

csak az adott hitelt, akinek ép-
pen kedve volt hozzá. — Igaz,
hogy nagyon unatkozhat az a
befalazott cigány, de hát az
már meg is halhatott azóta.
Hümmögtek a kételkedők, eső-
váltgatták a fejüket, de hát a
cimbalomszó mégis csak meg-
pendült valahol, valamerre, ha
az ivóra, fogadóra esendessé-
geskedett. Pengett, pengett és
aki hallotta a cimbalompengést,
elmondta, hogy soha szebb mu-
zikát nem hallott. A másvilági
cigány mindenkinek eltalálta a
kedves nótáját.

Ez volt a Zöldfa speciális ne-
vezetessége azokon a horpadá-
sokon, lyukakon, krétával írott
ákom-bákémokon kívül, ame-
lyek az ivó falát díszítették,
mindégylek történelmi emlékek.
A nagyerejű Bihari András táton-
gó mély lyukat ütött oklével a
falba haragjában, porzott a va-
kolat, a téglák megmozdultak,
esoda, hogy a fal el nem
dőlt. Mással a jeles pisz-
tolólvő Pazonyi Elek jó-
völdözött belé a falra
szögezett kátryalapokba
s a krétairások többnyire
a hősiesség megörökítése.
Följegyeztették, hogy
Gaál de Dálnok egy hor-
dó hort ivott meg ülőhe-
lyében. De ott van fölro-
va az ajtó mellett a híres

mulató Józsa Gy. nek is az emlé-
ke. Valahányszor a híres nagy-
ur a Zöldfába tette a lábát, a
koresmáros bieskájával vágott
az ajtófélfába, megegyezés szer-
int minden rovás ezer pengőt
számított a fölszámolásnál. És
nem esekély a rovások száma.

Abban az időben, amely időre
én emlékezem, a tulvilági ci-
gány többször jutott szóhoz a
Zöldfában, mint az eleven ci-
gány. Új fogadók új koresmák
kerékedtek, az ivóban parasz-
tók pálinkáztak, Rózsáné, — ez
volt éppen a bérlő neve, — hi-
ba sügögte gondörre szép fé-
nyes fekete haját. A Zöldfát
elmuzsikálta volna a tulvilági
cigány, elmuzsikálta volna egé-
szén, ha egy viharos, szeles éj-
szakán nem zörgetik a vasrá-
esos ablakot. A piac felől zörög-
tek, Rózsáné sokára ébredt, ak-
kor is kelletlenül ment az ab-
lakhoz. Korhelykedő cigányok-
ra gondolt, akik bor-
közi állásban szeret-
ték fölkeresni befala-
zott társukat. Oda-
kűnn a zivataros éj-
ben egy sárgakabá-
tos, hossza természetű
uriember állott. A
esárdásné ajtót nyit
előtte, jár kedvében,
körülötte, de az ide-
gen uriember nem
szól semmit csak le-
telepedik az ivó sar-
kában és fülehez
emelve kezét, hall-

Ne gyujtson gyertyát....

Ne gyujtson gyertyát senki ma este;
Kenyérrre kell a lángok ára.
A sziv legyen most a nagyvilágnak
Ragyogó, fényes karácsonyfája!

Es az ajándék-ne az örömnök
Vig-mosolyára tartson számot;
Hanem a gyászok bus templomában,
A vigaszoknak gyujtson világot!

Mert elfogyunk, ha a gyengék terhe
Nem szabadulhat erősebb vállra.
Nagy Isten! Hisz özönmagyarnak
Sohase lesz már karácsonyfája!

A SZABADSÁG ENGRAVING OSZTÁLYA

fotografiai és rajzok után, a legolcsóbb áron készít
cutokat. Rendeléseket a szerkesztőség címén kérünk.

gatózott az éjszaka esőndjé-
ben. A tulvilági cimbalmos, —
akinek valódi létezését valamely
rejtélyes visszhangban állapi-
tották meg későbbben a hozzáer-
tők, amely visszhang a kagyó
örökös bugásának felelne meg,
— éppen akkor kezdte meg mű-
vészi jártékát valahol a bolthaj-
tásos falak alatt.

Az idegen ur, miután egy da-
rabig hallgatózott, százförintes
bankjegyet tet az asztalra és el-
távozott. Rózsáné esalódotan
zártá be utána a kaput, — na
legalább egy tükröt bevert vol-
na a pénzéért az idegen! De
mit ér az ilyen mulatság? Sem-
mit, egészen semmit.

Az idegen eljött másnap, har-
madnap. Akkorra már kiderült
róla, hogy senki más, mint egy
valódi angol lord, aki Angliá-
ban hallott magyar barátaitól
a különös visszhangról, amely
a régi fogadóban vagy. Vas-
utra ült és eljött megnézni, sa-
ját fülvél meghallgatni a dol-
got. És mert sehogy sem tudott
a másvilági cimbalomszókat
nyitjára jönni, napról-napra
szenvedélyesebb hallgatója lett
a másvilági cigánynak. Nem
ivott, nem mulatott, csak a cim-
balompengést hallgatta.

A városkában természetesen
hamarosan híre támadt a külö-
nös angolnak. Mindennap száz
pengővel honorálta Rózsánét a
művelőzetért, amelyet a másvi-
lági cigány szerzett neki. A jó
asszony nem győzött eleget eső-
dálkozni, hogy az angol nem ki-
ván eleven cigányt a pénzéért.
A Zöldfa elhagyott ivója las-
san-lasan ismét fölkapott he-
lye lett a városi korhelyeknek.
Eleinte csak az angolt bámul-
ták, de később megunták a
száz pengő bűvészt, a Zöldfában
főlesapott a régi mulatságok,
dárídók esatazaja. Huzta a ci-
gány, mintha ismét fénykorát
élné a Zöldfa. Repültek a pa-
laeckok, törték a tükrök. Az an-
gol idegesen nézte a körülötte
folyó dinom-dánomot.

— Hogy ez a fogadó? — kér-
dezte egyszer rosszkedvében.
Megmondták neki az arát és
az angol megvette a Zöldfát. —
Lord Jersey, — ha jól emlé-
szem ez volt a neve, — ezentul
egyedül ülhetett a Zöldfában.
Senki sem zavarta. Az örökké
nyitott kapukat bezárták, kores-
máz többé nem hallatszott,
bört nem mértek az épületben,
esend lett, örökös esend.

Es a nagy esendőségben el-
hallgatott a másvilági cigány.
Amikor már nem volt többé
koresma a Zöldfa, a cigány
megszökött belőle. (De hát mit
is keresett volna ott?) Az angol
hába lészte a cimbalomszót. A
cimbalmos végképpen elhallga-
tott. Többé nem szólalt meg.

Lord Jersey nem nyugodott
bele a delogba. Keresni kezdte
megszökött cigányt. A fala-
kat egyenkint lebontatta. A ci-
gánynak sehol hire-hamva.

Egynásután hullottak le a
Zöldfa falai. Az angol ott ál-
lott és nézte a romokat. Amikor
az utolsó fal dől el, a romok
közül egy régi-régi cimbalom
maradványai kerültek elő. A
hurok rozsdásak, tépettek raj-
ta. Ezt a cimbalmot aztán el-
vitte az angol. De a Zöldfának
ezzel örökre vége lett.

A

ir

A fiatal tudós, aki
pádt volt, mint v
kös helyen nőtt es
aki ósdi, fakó gobel
tött, örökké a régi
bujta és titokzatos
detét kutatta, — így
amikor visszatért
utjáról:
— Uram, a sok
de-monda közül, s
nos Don Juan ha
valóságos történet

Egy tavaszi
vetlenül ült szobáján.
A szolga éppen le-
asztalt, a vacsora
tetlen volt, Don Juan
ámmal piszkálgatta
— A bort hagyja
szolgájára.

Ebben az időben
tőskint a gránátsz
ból, hogy aludni
bár az álom még
meglátogatni.

Most künn az
eogtak.

A szolga felutott
— Kopognak!

Don Juan arcán
esőmor tükröződött

— A jegyző
— A jegyző regg

— Megnézem,
szolga és kiváncs

megbotránkozás
mében.

— Ne bántsd,
szólt rá pompán

Csendben maradj

Csendben mara
cogás megismétl

szabb szünetet
bátorságra kapve

éjjeli látogatás
esond lett. Szint

Juan a hosszú
kolt, halvány

mélyt, amint
nyitott ajkán

szigte hallható

Es kis vártat

szamlás hallat

elment.

A szolga foly

szerre hirtelen

főlemelt a söt

— Mi az?

Juan.

A szolga, ud

aranyat tartot

Juan észrevet

ze reszket.

— Mily kí

gondolta me

dobta az aran

A szolga ki

az evőeszköz

magára, már

pohárral a

totta az abla

kerthe néz

levegő árat

sötétbarna

fekete égen

Don Juan

— Le ke

dolta. De

ágytól, az

nyugtalan

— Fél

A TÜKRÖR

írta Szecső Vilmos

A fiatal tudós, aki olyan sápadt volt, mint valami árnyékos helyen nőtt eszevész virág, aki ösdi, fakó gobelineket gyűjtött, örökké a régi krónikákat bujta és titokzatos legendák eredetét kutatta, — így szólt hozzám, amikor visszatért spanyolországi utjáról:

— Úram, a sok legendás mendemonda közül sikerült kikutatnom Don Juan halálának igaz, valóságos történetét!

Egy tavaszi éjszakán kedvetlenül ült szobájában Don Juan. A szolga éppen letakarította az asztalt, a vacsora majdnem érintetlen volt, Don Juan csak immelámmal piszkálgatta volt az ételt.

— A bort hagyj itt! — szólt rá szolgájára.

Ebben az időben sokat ivott eskükint a gránátszínű, nehéz borból, hogy aludni tudjon éjszaka, bár az álom még így sem szokta meglátogatni.

Most künn az ajtón halkan köcögtek.

A szolga felütötte a fejét.

— Kopognak!

Don Juan arcán undor és fáradt eszmőr tükröződött.

— A jegyzőné lesz! — gondolta.

— A jegyző reggel elutazott!

— Megnézem, ki az! — szólt a szolga és kíváncsiság, irigység és megbotránkozás csillogott a szemében.

— Ne bántsd, ne mozdulj! — szólt rá tompán a gazdája. — Csendben maradj!

Csendben maradtak. A halk köcögés megismétlődött. Aztán hosszabb szünet jött. Majd hirtelen, bátorságra kapva rázta meg az éjjeli látogató a kilinset. Ismét csönd lett. Szinte látni vélte Don Juan a hosszú köpönyegbe burkolt, halvány arcú asszonyi személyt, amint kissé meghajolva nyitott ajkán keresztül lélezkzik és szinte hallható a szive dobbanása.

És kis vártatva igen halk eszszamlás hallatszott: a látogató elment.

A szolga folytatta dolgát. Egyszerre hirtelen lehajolt, valamit fölemelt a sötét szőnyegről.

— Mi az...? — kérdezte Don Juan.

A szolga odament. Egy francia aranyat tartott a kezében. Don Juan észrevette, hogy a szolga keze reszket.

— Mily kapzsi ember ez! — gondolta megvetően és unottan dobta az aranyat az asztalra.

A szolga kivitte az edényt, meg az evőeszközt és a kedvetlen ur magára maradt. Fölhajtott egy pohárral a piros borból és kinyitotta az ablak szárnyát. A szoba a kertre nézett. Fűszeres, meleg levegő áradt be. Az enyhe szél sötétbarna fellegeket kergetett a fekete égen.

Don Juan leült.

— Le kellene feküdni! — gondolta. De nem mozdult. Félt az ágytól, az álmatlanságtól, félt a nyugtalanságtól, félt magamagától.

— Félni! — dörmögte. — Mily

esunya dolog, nem uri dolog! — Félni! Ezt eddig nem ismertem!

És csakugyan nem ismerte. De néhány hét óta úgy megváltozott, hogy nem ismerte rá régi magára. Hová lett részeg, szárnyaló és boldog öntudata, diadalmas mámor, mely gyönyörteli módon feszítette szívét minden feléje villanó, kíváncsi és meglepett asszonyi pillantásra. Hová lett mind ez? Mi lett belőle? Mily hideg tömpultság ez, mely körülöleli, — mily iszonyu, nyirkos unalom! Két hete nem nézett tükörbe!

És rápillantott a régi tükörre, mely szemközti lógott a falon, — magasabban, mint ahogy most ült, nem láthatta magát benne. Szép, régi, tojásalakú tükör volt, remekbe faragott rájával. A lapja rejtelmesen, hidegen csillámlott.

Egy szál gyertya égett a szobában, az ablakon betóduló szél néha megtáncoltatta lángját.

Don Juan nézte a tükört.

— Te mindent láttál, te mindent tudsz! — dörmögte. — Lapod föl-ittá mozdulataikat, finom és gyűgéd hajlásaikat! De szemtől-szembe is láttad őket.

Reggelenként előtted fésülködtek, szerelemtől bágyadt szemmel néztek csillogó, mely mezőbe! Láttad karjaik finom ivelését, meleg és puha szögletét, amint a szőke, barna hajukat igazgatták. És mit örítettél meg belőlük? Semmit, semmit! Föliátd a gyönyörűség, a szépség száz bűbajos rajzát és mit tartottál meg belőle, te sima, hideg, üres sík!

Rekedten pevetett és újra a borhoz nyult. Most már a kanecsból húzott egyet, hosszút, szinte végtelent!

A gyertya tövig égett. Még lobbant egy nagyot, egy utolsót, aztán elaludt.

A tükör még jobban meghalványodott. Inkább csak sejteni lehetett, mint látni fehéres-szürke lapját, mely olyan volt most, —

mint halvány ezüstfelhő a sötét nyáréji égen.

Most halk hangot vélt hallani Don Juan a tükör felől.

— Csak olyan vagyok, mint te, a te szived, Don Juan. A te szived is föliátd a szépségnek minden bűbáját. Még többet néztek magukat benne a te szivedben, mint én bennem. Mily ittasan, vágyva, remélve, reszketve kutattak benne! A te szived tükreben nemcsak százféle szépségük rajza, de lelkük rejtelve is felcsillogott! És mit örítettél meg belőle a szived, mit tartottál meg belőle? Semmit, semmit! Szived mezeje még hidegebb, még üresebb, mint az enyém!

Don Juan friss gyertyát gyújtott.

— A szívem beszélt, nem a tükör, — mormogta. — És csakugyan mi maradt? Mi lett belőlem?

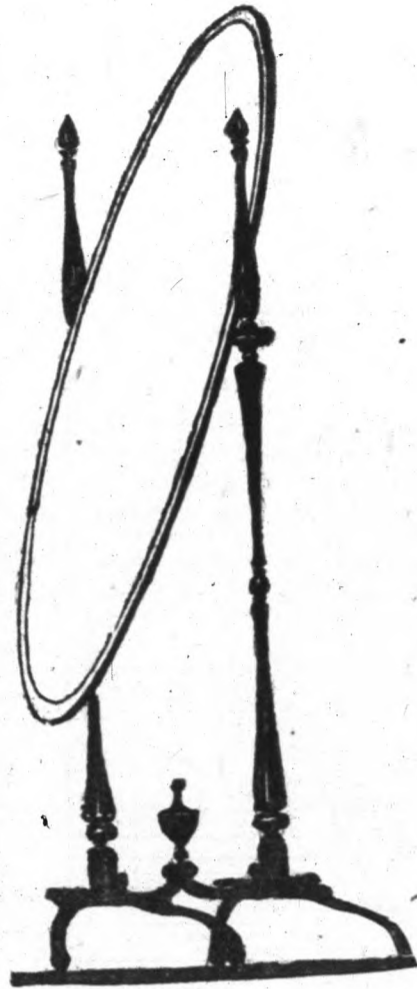
A rohadó véget látom a piruló kezdetben és a rózsás ifju arc mögött is a torz halotti maszkot látom.

És kihuzta fiókját, hol emlékeit tartogatta. Mikor gyűjtögette őket, azt hitte, kifészt fognak érni valamikor. És most a dühtől fulladozva hányta szét az elszáradt virágot, hajfűrtöt, szalagot.

— Ez szemét, nem egyéb, mint szemét!

És minden szemét, ha telkenincs!

És odaült a tükör elé. Fejét visszakapta egy pillanatra. Egy beteg, öreg ember nézett rá vissza! De egy perc múlva összeszedte magát és farkasszemet nézett magával. Ez oly torz és fájdalmas látvány volt, hogy összefacsarodott a szive. Nehéz, sötét vérhullám

borult az agyára és összeszorított marokkal esapott a hideg, lélektelen és rejtelmes tükörlapra. Az üveg ezer szilánkká hasadt és csörenszerűen hullott le.

A nagy ur dühe elszállt és kíváncsian nézte a tükört. Valami cédula volt oda ragasztva, de az írás már oly halvány volt rajta, hogy nem tudta kibetűzni.

A gyertyáért ment és azzal világította meg a régi papirost. Így már el tudta olvasni az őeska írást. Ez állt rajta:

— Amely napon megölsz, aznap meghalsz.

Don Juan megborzosongott.

— Ostobaság! — mormogta, de azért remegve tette be az ablakot. — Rémképek támadtak föl benne! Emlékezni vélt rá, hogy néhány nap óta itt settenkedik valaki a kert körül!

— Ostobaság! Meghalni! Még nem is élttem. Hiszen még nem szerettem!

— De késő van már! — kiáltott föl aztán tompán, borzongó szívvel gondolva megvénült arcára.

Lefeküdni, lefeküdni! De nem mert! Láttá a szolgája kapzsi pillantását és remegő ujjait, amint meglelte az aranyat. És félt egy földél alatt aludni vele.

Odakünn halványan szürkülni kezdett. Valami húzta kifelé. És Don Juan hirtelen elhatározással köpönyegét dobott a vállára és kisurrant a születő hajnalba. Mely lélekzetvétellel szitta magába a kertek friss, párás lehelletét. Tíz-szer is visszanezített, de senkit se látott. Megnyugodva lépkedett végig a villák során és nézte a hajnalodó eget, mely fiatal volt, vidám és titokzatos, mint a leány-szem.

A szögletnél aztán, hol a kertek hirtelen ereszkednek le a mely erdő felé, hirtelen elébe ugrott valaki és mielőtt még eszmélhetett volna, e szóval: Juliáért! — beledöfte törét Don Juan szivébe. Don Juan még látta egy másodpercig a gyilkos vad, tüzesen lobogó tekintetét, aztán lehunyta a szemét... Lázongó lelkü gyilkosa nem sejtette, mily hideg, unt, fáradt és üres szivbe mártotta törét...

Látomás.

IRTA: PÓLYA LÁSLÓ.

Kelet felől az ég felát,
Hajnál helyett, harag takarja.
A tüzláng-szötte fellegeknek
Könny az esője, vér a viharja!

A veszedelmek éjjeléből,
Koronája felém világít;
A tenger habja fülembe zengi
Szeretetének orgonás imáit!

Ki karjait elébem tárja,
Ki mikor vert, akkor is áldott:
Az a szent asszony arra messze,
Az én Anyám, az én Hazám ott!

Érzem szerelmét lágy szavának:
"Várlak, visszavárlak!"

A testünk, lelkünk üdve árán
Se hagyjuk el az Edes Anyánkat!

MARGIT NAGY ÖRÖME.

IRTA ADY ENDRE.

MMARGIT gyűlölte Akos apát, a miként gyűlölni lehet tizen-negy éves leányszívvel. Akos apa elvette Izabella asszonyt, a Margit anyját. Jenő apától. Akos apa tehát mostoha apja volt Margitnak s Jenő apa az édes apja. Szép és daliás férfi volt Akos apa. Olyan, a milyenekről tizennégy éves leányok szoktak álmodozni. Talán nem is szívesen vette át Izabella asszony örökárón. De Jenő apa a sarkára állott s revolverrel szólította fel Akos apát.

— Én el fogok most válni az asszonytól minél gyorsabban. Te pedig feleségül fogod venni minél gyorsabban Izabellát. Nekem leányom van. A leányom anyja nem lehet meghűvölt asszony.

Igy történt. Margit akkor meg tizenkét éves volt. Látó és okos. Kicsi városban éltek, hol nagy dolgot az ilyesmi. Margitnak meg kellett tudnia mindent. Tíz perecken az iskolában asszonyos szívű, kis eső barátok informálták Margitot. Ők a mamáiktól hallották bizonyosan. Úgyetlen zsurokon, melyekről a leányzóbagik elhallgatnak a szó. Margit tehát tudott mindent. Talán még többet, mint a mennyi történt. Kezdetben pedig majdnem büszke volt, hogy ilyen különös regény éppen náluk szóvalódott. Ugró, forró fantáziája ké-

peket festett. Megsíratta Jenő apát, ki egy más városba költözött. Nyugtalanul várta a bekövetkezőket. Egy szép napon aztán náluk maradt Akos apa. Megsírta a karját, arcát s mondta:

— Kis Margit, te az én kis leányom vagy. Nagyon foglak téged szeretni. Te is szeresd Akos apát.

Ekkor lobbant meg először Margit gyűlölete. Odaszaladt az anyjához, Izabella asszonyhoz:

— Jenő apát sohase fogom most már látni!

Izabella asszony kegyes becézéssel vigasztalta kis leányát:

— Azt akarta az apád, hogy mellettem maradj. Nem is adtalak volna oda egy világot sem. Lukább meghaltam volna. Minden három hónapban el fog jönni Jenő apa. Meg fog téged látogatni. De szeretned kell Akos apát is. Ő jó, drága, kedves ember és bennünket nagyon szeret.

Margit ezután hallgatott. Tírte az Akos apa esőkjait. Csak mikor Jenő apa érkezett látogatába s hamar távozott, ekkor sírt, sírt. Boldog, szapora, tüzes gondolatok égtek a fejét. Lángolt szívében a gyűlölet. Sírt, sírt egész éjsz-

kán s hajnalban aludt el. Ilyenkor sokszor azt álmodta, hogy ő asszony s hogy őt Akos apa úgy esőkolja, mint egy asszonyt. Napokig elhárította ilyen álmok után az Akos apa esőkjait.

Két évig nőtt a Margit gyűlölete. Már tizennégy éves volt Margit. Nagyszerű, fejlett leány. Barakevirágos korai tavasz. Egy gyönyörű fejjel magasabb, mint tizennégy éves barátnői. Kész, nyugtalan, nagy leány. És ekkor hureba indult Margit. Szíve néma, bennzengő harsónájával meghirdette a hureot. Ő meg fogja alázni Akos apát.

Akos apa pedig különösen megváltozott. Igazán beleszeretett Izabella asszonyba. Az Izabella asszony diadalmas érettségébe.

Mikor át kellett vennie az asszonyt, a büszkesége kudarnak látta ezt a győzelmet. Aztán illuziókkal burkolta be erőszakosan az asszony alakját. A szőke, fehér, hatalmas, érett, illatos asszony pedig kezdett kivirulni az új boldogságtól. Egyszerre csak nagyon szerette Akos apa az ő feleségét. A nála több évi, a neki már réggen meghódolt Izabella asszonyt úgy szerette már, hogy az asszony

kezdeti kifáradni. Meglepi és tulajdonság volt ez a szerelmi siker.

Margit pedig betegesen, hamar érett asszonyossággal, lobogó gyűlölettel s bizonytalan vágyakkal indult hureba.

Akos apa pedig nem érezte meg, mikor perecekig verte őt pillantásával Margit. Nem vette észre arca ragyogását, ha az ő üdvözítő sóhaját hidegen adta vissza Izabella asszony. Még az sem tűnt fel neki, hogy hónapok óta lángha borul a Margit arca, valahányszor ő meg akarja esőkolni Margitot. És hogy esőkja legtöbbször a Margit hajára hull. Nedves szemekkel, dureás ajakkal, kigyult arcokkal kapta el a fejét a jai elől Margit. Talán csak egyszer dobent meg Akos apa. Akkor meg is kérdezte:

— Nem szeretsz már engem, kis leányom!

Izabella asszony nem volt ott. Margit majdnem sírva fakadt s úgy válaszolta:

— Én csak Jenő apát szeretem.

Akos apa esődálkozva s egy kis eső-megrémülve felejtette szemét Margit. Meglátta: milyen nagy és szép. Eszrevette s e napon még forróbban esőkolta meg Izabella asszonyt. Hiszen olyan volt Iza-

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

SOKKAL fontosabban látszik, meg tud választani egy asszonygot és ha már meg tudja meg tudja tartani társaságot!

Nagyon kevesen vannak, a kik a társaság nélkülözni tudják, ha a hangsúlyozzák a szükségem senkire szükségem a könyv, a nő, a nő állvány" és így az a könyv, az a nő, mennyire szépséges és gis élethez, akarnak is, néma és ha nagy, akkor vizsgálatul let. A bennük rejtőgeket a mi létkünk lölük és ha önes léleknek, akkor érez, hogy bepráket melyre olyan bizalom kodunk! akkor a jól esnek egy, mely, amelyből kéreg a retet. Érezzük, hogy gyunk, a kiknek embertársakra.

Milyen legyen az emberhez, ha Baigák azok, a kik dalmi állásukról meg igyekeznek, a kik, vetnek, hogy olyat, a kikől nek, kegynek kell ilyen körben kinos a befogadott. Aká sen mosolyognak mosolyból: mi mely körünk velük szit "tulajdonképpen kodottfele vagy."

És ne legyen a való. Ma meg vannak azok, a kik nem a külső, hanem

Felbly
Hadnagy: Hareoljunk!
Hölgy: De ur!
Hadnagy: Mi ellen! De szép vállai van!

A
A.: Mit esz? Ára emléked?
B.: Eladok.
A.: És ha?
B.: Akkor nyómet!

A: Dát embernek pénz.
B.: Hát derbit!
A.: Széreskedő.

Angol iskola

Get (get) kapni, venni
Got (gat)
Got (gat)
See (szí) nézni, látni
Saw (sza)
Seen (szin)
Tread (tred) lépni
Trod (tred) lépni
Trod (trad)
Trodden (tradn)
Break (brék) törni
Brók (brók)
Broken (brókn)
Eat (it) enni
Ate (ét)
Eaten (itn)
Weave (vív) szőni
Wove (vóv)
Woven (vón)
Speak (szpík) beszélni
Spoke (szpük)
Spoken (szpük)
wake (vék) felélni, vigyázni
ni, feltenni
take (ték) venni, elvenni
shake (sék) megrázni
forsake (forszék) elhagyni
stand (sztend) állani
shine (sájn) fényleni
drive (drávj) hajtani, kergetni
strive (sztrávj) igyekezni
thrive (trávj) sikerülni, eredményt érni
bite (bájt) harapni
write (rájt) írni
smite (szmájt) sújtani, megfítni
ride (rájd) lovagolni, kocszni
abide (abájd) lakni, maradni
slide (szlájd) csuszni, sikamlani
stride (sztrájd) lépni, haladni
nagy lépésekkel
chide (eszájd) szidni, szidalfuaz
ni
rise (rájz) felkelni
strike (sztrájk) ütni
freeze (fríz) fázni
seethe (szíd) főnni, forrasztani
choose (esz) választani
fall (fal) esni
hold (hold) tartani
behold (bshold) nézni, látni
megpillantani
blow (bló) fújni, erősen lélekeni

throw (tró) vetni, dobni
wóke (vók)
took (tak)
shook (szók)
forsóok (forsók)
stood (sztud)
shone (són)
drove (dróv)
strove (sztróv)
throve (trov)
bit (bit)
wrote (rót)
smote (szmót)
rode (ród)
abode (abód)
süd (szlid)
strode (sztród)
chid (eszid)
rose (róz)
struck (sztrak)
froze (fróz)
seethed (szíded)
chose (esz)
fell (fel)
held (held)
beheld (beheld)
blew (blú)
throw (trú)
waked (vékd)
taken (ték)
shaken (sék)
forsaken (forszék)
stood (sztud)
shone (són)
driven (drív)
striven (sztrív)
thriven (trív)
bitten (bittn)
written (ritn)
smitten (szmittn)
ridden (riddn)
abode (abód)
slid (szlid)
stridden (sztrídn)
chid (eszid)
risen (rizn)
struck (sztrak)
frozen (frózn)
sodden (szodn)
chosen (eszón)
fallen (faln)
held (held)
beheld (beheld)

blown (blón)
thrown (trón)
know (nó) tudni
grow (gró) nőni
draw (dra) húzni, meríteni
slay (szláj) agyonütni, ölni
fly (fláj) szállni, repülni
hew (jú) faragni, idomítani
mow (mó) kaszálni
sow (szó) magot vetni
show (só) mutatni
strew (sztrú) szórni
forbid (forbid) tiltani
forget (forget) elfelejteni
knew (nú)
grew (grú)
drew (drú)
slew (szlú)
flew (flú)
hewed (júd)
mowed (mód)
sowed (szód)
showed (szód)
strewed (sztrúdn)
forbade (forbéd)
forgot (forogat)
know (nón)
grown (grón)
drawn (drán)
slain (szlén)
flown (flón)
hewn (jún)
mown (món)
sown (szón)
shown (són)
strewn (sztrún)
forbidden (forbidn)
forgotten (forgain)

Említést kell itt tennünk az úgynevezett személytelen igékről, melyekkel leginkább a természet működését jelezük. Esik (az eső, a hó) it rains (it rénsz); esik a hó; eső, it snows (sznóez) esik a hó; it freezes (frizesz) fagy; it thunders (tándersz) menydörög. Az igék sajátosságos használata, máshelyütt lesz terjedelmesen adva, p. o. ez ige kötni, to bind. Ezen alakja: I am bound for New York; nem azt jelenti, hogy kötve, lekötve vagyok New Yorkhoz, hanem: New York felé tartok;

to catch (catch, megfogni) azt jelenti, "meghúzni" és nem "hideget fogni", to smell a rat (tu szmel ret), szőserinti fordítása "patkányt szagolok", de valóban azt jelenti, hogy "gyanítok, érzek valamit."

Határozók. — Prepositions. — Prepozíciós.

A határozó szócskák az igék vagy a mellékevek határozottabb értelmezésére használatnak. Az angolban "adverb"-nek nevezik. Rendesen a mellékevekből időmíttatnak, habár sok a független határozó szó is. Ugy mint a magyarban a helyet, az időt és a módot határozzák meg. A minden napi beszédben leginkább használatban lévő határozó szavak ezek:

Időhatározók:

after (eftér) után,
again (egén) megint,
ago (egó) előtt,
already (alredi) már,
always (alvéjz) mindig,
at first (et firszt) először,
at last (et leszt) végre, valára, utoljára,
before (bifór) mielőtt,
ever (ever) mindig,
formerly (formerli) azelőtt, hence (hensz) azért, ezért, ezentul,
immediately (imfídtli) azonnal, rögtön,
in time (in tájm) jókor,
just (dzsoszt) éppen,
late (lét) későn,
lately (létli) minap,
now (nau) mostan,
often (aftn) gyakran,
once (vaasz) egyszer, egykor;
sometimes (szamtájsz) néha,
soon (szún) nemsokára, majd,
suddenly (szádnli) egyszerre, váratlanul,
then (den) aztán,
today (tudéj) ma,
yesterday (jeszterdáj) tegnap,
to morrow (tumaró) holnap,

Az asszony és a társasága.

SOKKAL fontosabb, mint a milyennek az első pillanatban látszik, meg tudja-e kellően választani egy asszony a társaságát és ha már meg is választotta, meg tudja-e tartani magának a társaságát?

Nagyon kevesen vannak olyanok, a kik a társaságát teljesen nélkülözni tudják, ha még annyira, hangsúlyozzák is: "Nincs szükségem senkire, az én társaságom a könyv, a zongora, a festő állvány" és így tovább. Hiába, az a könyv, az a zongora akár mennyire szépséget nyújt is, mégis élethelel, akármilyen beszédes is, néma és ha nagyon fáj valami, akkor vigasztalanul hagy bennünket. A bennük rejtkező szépségeket a mi lelkünk váltja ki belőlük és ha nincs ereje a kintlő léleknek, akkor érezzük, hogy elhagy bennünket a társaság, a melyre olyan bizalommal támaszkodunk, akkor érezzük, hogy föl esnek egy meleg emberi szó, amelyből kirezg a részvét, a szeretet. Érezzük, hogy emberek vagyunk, a kiknek szükségük van embertársukra.

Milyen legyen hát a társaság? Az emberhez hozzáillő legyen. Baigák azok, a kik saját társadalmi állásuknál magasabb körbe igyekeznek, a kik mindent elkövetnek, hogy olyanok fogadják őket, a kiktől ezt leereszkedésnek, kegynek kell tekintenie. Az ilyen körben kínosan éri magát a befogadott. Akármilyen szívesen mosolyognak is rá, kieri a mosolyból: mi most kegyet gyakorlunk veled szemben, mert te itt tulajdonképpen olyan betolakodóféle vagy.

A társaság ne legyen magasabb és ne legyen alacsonyabb körből való. Ma még nagyon kevesen vannak azok, a kik nem a zseb, nem a külső, hanem intelligenciájukkal...

Felbuzdulás.

Hadnagy: Naessám, vállvetve harcoljunk!

Hölgy: De mi ellen, hadnagy ur?

Hadnagy: Bánom is én azarmi ellen! De naessádnak remek szép vállai vannak.

A börzén.

A.: Mit csinál ön, ha a buza ára emelkedik?

B.: Eladok!

A.: És ha esik?

B.: Akkor kinyitom az esernyőmet!

A.: Látja kérem, ennek az embernek hordókban fekszik a pénze.

B.: Hát ki ez az ember? Vanderbilt?

A.: Szó sines róla. Hordékeskedő.

ja szerint méri az embert, mert tudják, hogy lehet aranyat találni a szemét között is és szép mű, drága foglalatban is akad esiszolt üveg a nemes gyémántkő helyett. Ezek a kevesek az emberben az embert keresik és ha ezt megtalálják benne, mindegy, hogy az illető selyempárnák közül nézett-e először a világba, vagy szalmazsákon henteregve hajolt föl sőhajó apja és csókkal fogadta be a keservek tanyájára. De meg nagy emberismeret kell ahhoz, hogy ezeket a kiválasztottakat megismerje a társaságát keveses ember. Legbiztosabb, ha mindenki azok felé indul, a kik között legjobban éri magát. Az ösztönös érzések ritkán csalnak, mert nem lehet sokáig ártatni őket.

Az eddig elmondottakat ne értelmezzé senki úgy, hogy a hivatalnok-néval a kereskedőnél, az ügyvédnél az ügyvédnél érinkezhettek. Ezek a rendellenesen emelt korlátok megakadályozzák az eszmék ki-esreélődését, utját állják a társadalom egészséges vérkeringésének és ezt a hatalmas szervezet épp úgy megéri, mint bármely más test, a mely beteg egész mivoltában, habár csak a legkisebb részecskejében keletkezett is a rendellenesség.

Az a kör a legjobban, a hol nincs meg a hideg-ség, a feszélyezettség, a mely az egymáshoz nem illó emberek között kiterjeszti az unalom pókhálóját. Ott pedig, a hol azok találkoznak, a kiknek lelke és szíve között meg van a természetes kapcsolat, kedélyesség, jókedv, bizalmasság tanyázik. Ha sikerült ilyen társaságot találni, akkor meg kell azt becsülni és egyre csak arra törekedni, hogy sem a túlságos kedveskedés, sem a kellelőnél nagyobb hidegséggel el ne riasszuk. Azokkal szemben legnehezebb magunkat fegyelmeztetni, a kikkel sűrűn érintkezünk. A gyakori találkozás könnyen ráviszi az embert arra, hogy meg-

feledkezzen a szükséges óvatosságról, a mit csak hosszú-hosszu éveken át semmi által nem zavart ismeretség tesz teljesen fölélegessé. Mindnyájan emberek vagyunk. Legtöbb asszonynak meggvan a szokása, hogy szeret bizalmaskodni. Egyéb téma hiányában, kezdve a konyhaügyektől mindent elárul, egészen az anyósával történt összekoccsanásokig. Hány jó barátú haragudott már meg egymásra ilyesmik miatt. Egy-egy vigyázatlanul elejtett szó, egy-egy trases és el van árulva a bizalmaskodó barátú tonlett. Hátsszoba titka, pénzügyi zavara és kéz a pletyka, kész a veszedelem. Pedig ennek csak az az oka, a ki elfelejtette, hogy a ki titkot akar tartani, nem áll ki a háztetőre és nem kiabálja ki onnan azt, a mit szíve legünyöbte kell temetnie, ha pedig megtette, viselje a következményeit.

Egy bizonyos: azt nem szabad soha szem elől tévesztetni, a társaság csak azért kell, hogy időlést találjunk körében, a jól elvégzett munka után. Sokan azonban ezt a kettőt összetévesztik. Minden munkájuk abban merül ki, hogy egyik társaságból a másikba siessenek és így leháskodják az életet. Igaz, hogy azért, a kit ez kielégít, nem nagy kár, de mégis kár. Egy esep vízért is kár, pedig a tengerben van elég. De, mikor van idő, hogy egy esep víz is pillanatnyi enyhülést nyújtana a szomján haldoklóknak. Egy karnak sem szabad úgy elparladnia, hogy a számára kirótt munkát nem végezte el. Végeztül pedig csak még az ősigazságot idézem: "Menj végig kétszer a utcán valkivel és harmadszor már kérdik, ha ismerősödet jönni látják, te hol maradtál? Jó lesz tehát még otthon meggondolni, elindul-e másodmagaddal, vagy mégis csak jobb lesz egyedül..."

Hívás.

IRTA: LOVASZ VINCE.

Ha én valamikor így szólának hozzád
Lágy, könyörgő hangon, kezem össze téve,
Fekete szemeden keresztül sugárzó
Hőféhér lelkedtől bátorságot véve,
Hogy gyere el velem, mondjad, eljönnél-e?

Mondjad, eljönnél-e, ha szépen hívnának,
Ugy csalogatnának varázslón mesélve,
A tündérek dalát dalolnám füledbe,
Buga, mint a galamb, sírva nevetgeelve,
Hogyha így hívnának, mondjad, eljönnél-e?

Es hogyha hívnának, mindent, a mi drága,
Ragyogó, isteni, pazarul igérve,
Es igérnék még rá egy tündérorozságot,
Tennagadat benne királynőnek téve,
Mikor így hívnának, ugyan eljönnél-e?

Aztán ha hívnának rimánkodó hangon,
Két szemed tüztől forró epedéssel,
Kérve, könyörögve s ha erre sem jönnél,
Őrjöngő átokkal, vad fenyegetéssel,
Ha így becélnék én, akkor sem jönnél el?

De hogyha mondanám, szemed elé állva,
Szűztiszta lelkedből bátorságra kélve,
Nyíltan, egyenesen, nemi igérve semmit,
A mi csak a lelkek balga merengése;
Mondanék csak egy szót, csak azt, hogy szeretlek,
Vég nélkül, igazán; másat nem beszélve:
Ugy-e eljönnél te?

Védelem.

— Rettenő, hogy mindennap van legalább két vasuti baleszt!

— Micsoda esunya tulzás! Megezik, hogy két napon se történik egy sem!

Biztos megkülönböztetés.

— Mondja Juliska, hogyan lehet megkülönböztetni az öreg libát a fiatalót?

— A fogakról.

— De hisz a libának nincs foga!

— A libának nincs, de a ki megeszi, annak van!

Vendég: Ejnye, de esnyán megváltál!...

Borbélytanone: Boesánat nem tudok még jobban, mert még csak most tanulok.

Meglepő és tul-
erelmi siker.
tegesen, hamar
tal, lobogó gyü-
alan vágyakkal

nem érezte meg,
erte őt pillantá-
sem vette észre-
na az ő üdvözöl-
adta vissza Iza-
g az sem tünt
apok óta lángra
ca, valahányszor
ókolni Margitót.
gtöbbször a Mar-
Nedves szemek-
kkal, kigyult ar-
a fejét ajkai elől
sak egyszer dőb-
pa. Akkor meg is

z-már engem, kis
y nem volt ott.
sírva fakadt s

nő apát szeretem.
álkozva s egy ki-
felejtette szeméit.
ta: milyen nagy
te s e napon még
olta meg Izabella
h olyan volt Iza-

12-ik oldalon.)

(catch, megfogni)
meghülni" és nem
to smell a rat
szó szerinti fordí-
szagolok", de va-
ti, hogy "gyanítok.

Prepositions.

szóeszkák az igék
névnek határozottabb
használatnak. Az
lverb"-nek nevezik.
mellékevekből ido-
bár sok a független
is. Ugy mint a ma-
lyet, az időt és a
zzák meg. A minden-
en leginkább haszná-
határozó szavak ezek:

után.
megint,
előtt,
alredli) már,
véj) mindig,
et főszt) először,
t lesz) végre, vala-
ára,
iför) mielőtt,
r) mindig,
(formerli) azelőtt,
hensz) azért, ezért,

ely (imádieth) azon-
(in tájra) jökor,
sost) éppen,
későn,
éth) minap,
u) mostan,
aftn) gyakran,
asz) egyszer, egykor;
es (szamtájsz) néha,
ún) nemsokára, majd,
y (szadnli) egyszerre,

en) aztán,
tudéj) ma,
ay. (jeszterdej) tegnap,
row (tumaró) holnap,

szóeszkák az igék
névnek határozottabb
használatnak. Az
lverb"-nek nevezik.
mellékevekből ido-
bár sok a független
is. Ugy mint a ma-
lyet, az időt és a
zzák meg. A minden-
en leginkább haszná-
határozó szavak ezek:

után.
megint,
előtt,
alredli) már,
véj) mindig,
et főszt) először,
t lesz) végre, vala-
ára,
iför) mielőtt,
r) mindig,
(formerli) azelőtt,
hensz) azért, ezért,

ely (imádieth) azon-
(in tájra) jökor,
sost) éppen,
későn,
éth) minap,
u) mostan,
aftn) gyakran,
asz) egyszer, egykor;
es (szamtájsz) néha,
ún) nemsokára, majd,
y (szadnli) egyszerre,

en) aztán,
tudéj) ma,
ay. (jeszterdej) tegnap,
row (tumaró) holnap,

lövészárkba
metek - soral
zlót hozta ki,
atonát is le-
is megkapta
rt a Szent-

ILLIARD.

atlanul a nagy
n s mi most a
a milliárdos
ét éljük. Még
be Adam kése
émet volt, aki
ni könyvet irt
n Annabergben.
vatalnok műkö-
galább gyakran
is Riese nevét
alakít a helyes
figyelmeztet-
aligha ismerte
ység fogalmát,
en erről nincs
elő számot nagy
erszer ezernek
vezés határozot-
tű. Az olaszok
yidőben némely
a számolásban,
olgókat és spe-
émeket messze
mit, azonban a
ar. a legjobb aka-
állítani. — már
an használták az
szót, a mi akkor
vagyis ezerszer
Mikor pedig a
elkövetkezett a
hogyan az ezermil-
megjelölésére is
zót találjanak ki,
nem voltak azok,
va lettek volna,
blasz nép volt már
etek és franciák
mögött hagytak.
n ugyanis az igazi
számokkal dolgo-
bbára mind fran-
gy tőlük ered az
szám elnevezése.
le Milliard' tény-

nyha.

ka leves.
borsó, békacombok,
petrezselyem, kevés
ró vajba a petrezsely-
elt csiperke gombát s
békacombokat. Ha jól
vegyük ki, hínásuk be-
vajat, öntsük föl a
szétdarabolt húst egy
rakjuk belé s forraljuk
pri mártás.
2% ounce káprí, egy
sleves, világos barna
tejföl.
etéljük össze s szórjuk
világoss rántásba, ke-
meg, eresszük föl ké-
pláná pár kanál tejföllel
főforraltuk, feltálalhat-
Májlepény.
borju- vagy ludmáj, 6
agyma, 2 tejből azott
bors, só, rum.
vagdaljuk finomra, a
eddig vöröshagymán csi-
ottát, habarjuk el a tej-
semlyével s szitán törjük
szózzuk s borsoljuk meg,
ozzá egy pohárka rumot s
sük meg a pépet. Ha meg-
uk ki s metéljük szele-
rhanyelv töltve.
k: marhanyelv, borjuvag-
yemörzsa.
zött nyelvet metéljük vé-
ekre, ezeknek felét kenjük
dalékkal (fasc.), ketten-
uk össze, aztán zsemlye-
megforgatva süssük ki.

— Miközött küldetése eredményét közléné velem. — kezdte nagy szemmel, míg reszkető kezében kisdéd cedulát tartott. kedett fel helyéről az erkélyen, kérdőleg függőleg emel- szinbe várakozott mindent, a grófné látható idegességel emel- hol a reggeli ide leg és fényes napugár valóságos ünnepl Midón Zsigmond a nyitott ablaku, a fiatal szobába lépett, azonnal bejelentem — Már régen főt van, az erkélyen ill és orvos urat várja. — Láthatom a grófnét? Kénde a komornától. — Parazay orvos Tibáldtól egyenesen visszament lakására, mely ugyanazon fogadóban volt, hova Sabina grófné szállt.

HETEDIK FEJEZET.

Az orvos elhagyta a szobát, hol az idősebb fivér dühös leszek. — Megviszem én azt magam, egy pár óra múlva újra pillantást küldött utána. — Mily izenget vigyek a grófnénak? Zsigmond kalapját vette. — A testvért összekötöttesnek is megvannak határai, monda elfojtott dühvel, fényes hangon Tibáld. Ezt a mo- — A testvért összekötöttesnek is megvannak határai, értelmelted meg! — Elég! Kialtá felháborodva Zsigmond, Megritom, hogy szereztem az, mit Sabina irántam érez s mit talán mások öro- — Zsigmond! Kialtá elfojtott dühvel Tibáld! Aztán gyor- szökésnek kell nevezni magaddal viteld azon utra, mit a legszelebb kivételrel is:

kifejezést vont Tibáld vonásaira, de nem akarva azt észre- venni, hozzá futott, térdeihez borult s átölelve lábait, kiáltá: Megbocsáthat-e nekem, a kába tévelygőnek, ki örülten dobá el magától a föld legdrágább kincsét?

— Keljen fel! viszonzá harag nélkül Sabina, csak finom szemöldökeinek gyors összerándulása mutatá e viselet rá nézve kellemetlen hatását. Ennek a modornak nincs köztünk többé helye. Köszönöm, hogy eljött; foglaljon helyet s beszél- jünk nyugodtan, okosan!

— Addig nem, míg bocsánátát nem bírom. — Régen megbocsáték s a multat elfelejtém, boldogsága- val, keservével együtt. Többé nem kietlen előttem a jövő. Meggyógyultam. Kétegy, harag nélkül tekintek a multra és önre. Keljen fel. Nem kívánok szerelmi ömlengést, sem ment- ségeket öntől!

— Sabina! — Nevezzen kérem grófnénak. E bizalmas szónak nincs helye köztünk. Az ékszer mindig az marad, ha porba tiporjuk is. A hamis arany akkor is megfeketedik, ha óva ápoljuk. Ilyen volt az ön szerelme: kár volna fáradságot vennünk, hogy feketeségétől megesiszoljuk. Alkalmam volt mocskosságában megismerni azt. Nem óhajtom többé hamis tündöklésében látni.

Tibáld felugrott. Nem tettetés, igazi fájdalom volt arcán kifejezve. Egész nagyságában érzé, amit veszített, teljes nyo- moruságában, amit Sabina ellen vétett.

— Egyetlen dolgom van még együtt, folytatá a grófné fagyos nyugalommal, ezért kértem látogatását. Mindketten bírnak a multból oly tárgyakat, ami nem sajátunk. Ki kell azokat eszerelnünk. Csak addig lehettek azok értékesek előt- tünk, míg megvolt indító okuk! Nálam kegyednek ékszerai vannak, önnél tölem saját kezemmel irt levelek. — Ezekből nem válok el soha. Amazokat nincs hatalom, mi visszavétesse velem. Sabina hallgatott.

— Ne kívánja, hogy eljárását irántam megnevezzem.

— Azok után, miket Gerendy grófné majad tapasztalt, még maig sem adta vissza leveleit, mikről azt állítád, hogy számára irasztalod fiokjában hagyd s ki tudja, mi ebből.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mit nem irt b magad? Mi szíkségünk van nekünk okból? — Kialtá gyors meglepetéssel Tibáld — mi me- — Tegnap este, Sabina grófné kísérem, ki szintén ide- érkezett. Beszéltem kíván veled. Alkalmam kéret, hogy látogasd.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

— Mikor jöttél? — Kérdé Tibáld észrevehetőleg elfogultan iránta. Ezen érzelmeket önkentelen fejezték ki egymás iránt. Sabina nézve Tibáld határozottan ellenséges indulatú volt. Majdnem teljesen közönségesnek érzte Zsigmond nem beszélt megfoghatóan volt e viselet. Belső részének minden- zék hangra. Azok után, amik történtek, amit neki Tibáld Zsigmondnak vét szíllt arcába a merész, szemtelen, köve- közvetítőre! Nem érem Sabina nek ezt a viselet.

fecsegéssel esvegtek s hatalmas loecsanással csapódtak víz- szá a tengerbe, mely az egész láthatárt elönté.

Sabina révedező szemé majd a beszélőn, majd a sik tenger távolában függött, arcán anyhe kifejezésült. Első érintkezése volt ez azon meleggel, mit oly régóta nélkülözött s mi, ha még nem is sugározá be teljesen lényét, kezdte nyug- talanítani őt, majdnem habozott a felelettel.

— Maradjon így, monda aztán önkentelen melegséggel. Legyünk barátok! Én teljesen elhagyatva állok e világon. A barátság szenvedély nélküli meleg vonzalma behegezti a esa- lódott szerelem fájó sebeit, s nem okoz háborgást, nyugta- lanságot, keservet.

— Mindnt, amit tölem kíván! Rabszolgája, játékszere vagyok, ha úgy akarja, csak tőrjön meg közelében; viszonzá ismételt ömlengéssel, mint már egyszer a kandalló előtt, a fiatal orvos, ki Sabina jelenlétében mindig némét a beszámít- hatatlan megrészegültségnek érzé.

És a grófné nemesak megtúrta őt, de hetekig halasztotta elhagyni Velencét, hogy a bosszu helyére menjen, hol Tibáld néhány órai távolságra, teljes gyanutlanságban tölté Adri- enne oldalánál a napokat. Olykor esodálkozva, hogy egyet- len szót sem hall hazulról, hogy sem Zsigmond, sem Bertalan nem tudósítják többé, míg egy napon végre Klárától kapott levelet.

Mohó kíváncsisággal bontá fel s meglepetve, megdöb- benve olvasá annak sorait. Sógornője lázas sietséggel monda el neki mindazt, ami fivére hallgatása óta történt. Az ék- szerek visszaadását, Róza mátkaságának semmivé létéét, Ge- rendyné elutasását, Zsigmond eltűntét: kiról, mint irá, nem tudják biztosan, Sabina grófnét kíséri-e vagy egyedül uta- zik. Róza kétségbeesését s végre heves szemrehányásokkal végezé levelét: állítván, hogy minden zürzavar, kellemetlen- ség és talán vésteljes következményeknek ő, Tibáld, az oka. Ki könnyelműen bonyolódott oly dologba, mit éppen oly könnyelműen oldott fel, hogy mások viseljek annak terhét, következményeit...

A ló meg a fazék.

(Kéleti mese.)

MEGKÉRDEZTEK egyszer egy böles dervistól, hogy milyennek kell lenni a helyes eselekedetnek? Az felelte erre, hogy az az moer eselekedik heylesen, a ki okosan végzi el a feladatát.

— Okosság nélkül — ugymond — a lelkiismeretesség sem teheti helyessé az emberek eselekedeteit. Hogy jobban megértésétek a szavaimat, majd elmondok nektek egy mesét. Hallgassatok rám.

Zabot vásárolt egy földmives a lóva számára.

Otthon egy nagy fazékba töltötte a zabot s visszatért a piacra, hogy mást is vásároljon még.

Mialatt oda járt, a ló megsejtette, hogy miféle jó eledel van a fazékban. Nem is késlekedett sokáig, hozzálátott a falatozáshoz. Nagy buzgóságban egészen beleadta a fejét a fazékba és úgy rágcsálta a zabot.

A földmives, a mikor hazatért, nyomban észrevette a ló kapzsiságát.

Haragjában felkapott egy husángot és ütni-vernikezde a lovat, hogy elűze a zab mellől. Nagy lett ám a rémülete, mikor észrevette, hogy a ló feje beleszorult a fazékba. A szegény állat hiába erőlködött, nem tudta kiszabadítani onnan a fejét.

A földmives nagy sópán koldással rohant ki a házból s összeszedítette a szomszédjait, hogy segítsenek a baján.

A szomszédok azután mindent elkövettek, hogy

kiszabadítsák a ló fejét a fazékból, de minden fáradozásuk hiábavaló volt.

Hívták ide az öreg Abbászt — mondotta most az egyik szomszéd. — Majd segít ő ezen a bajon, hiszen sok könyvet olvasott életében.

Elmentek aztán az öreg Abbászhoz, elmondták neki a bajukat és segítséget kértek tőle.

— Semmi sem könnyebb ennél — mondotta Abbász. Bizzatok rám a dolgot, majd segíték én a bajon.

Felült azután a tevéjére és elindult a földmives házához.

Mikor a kapu elé ért, észre vette, hogy nem tud bejutni az udvarra a tevé hátán. A kapu szűk volt s nem fért be rajta a tevé. Gondolkozni kezdett most, hogy mit eselekedjen. Sok minden megfordult az eszében csak az nem,

hogy le kellene szállania a tevé hátáról s gyalog szépen bemehetne a kapun az udvarra. Ez nem jutott eszébe. Hosszu fejtörés után végre a homlokára ütött mint a kinek jó gondolata ötlött az eszébe.

— Persze, persze! — kiáltotta most. — Le kell bontani a kaput s akkor majd bejuthat a tevé az udvarra.

A földmives nem mert ellenkezni Abbászszal s kívánsága szerint esakugyan lebontotta a kaput.

Abbász ezután behajította a tevé az udvarra s ott leszállt róla.

— No, hol van a ló? — kérdezte a földmivestől. — Hadd segítsek a baján.

A földmives oda vezette Abbászt a lóhoz, a melynek feje beleszorult a fazékba.

— Itt van, ni!

Abbász egy ideig gondolkodva nézett maga elé, majd így szólt: — Mindjárt megszadítom én ezt a lovat a fazéktól.

Kihuzta ezután a nagy kését az övéből és levágta a ló fejét.

— No, látod — mondotta most a földmivesnek — most már megszabadult a ló a fazéktól.

A földmives megvakarta a fejét, dörmögött valamit, de nem mert ellenkezni Abbászszal, a kinek messze földön nagy volt a híre.

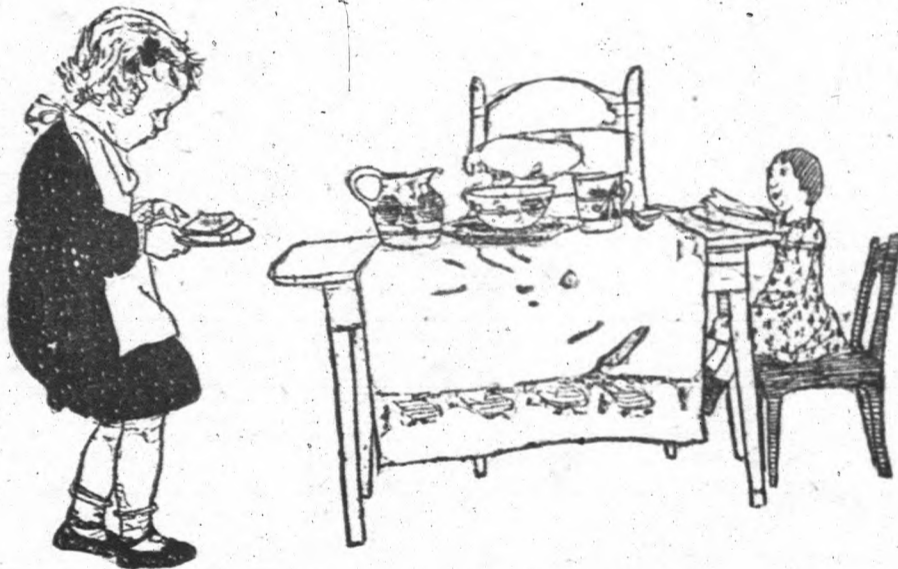
Megszólt most az egyik szomszéd: — Böles a Fer, hiszen a ló feje még most is benne van a fazékban!

Abbász rábámult a szomszédra, majd nagyot kiáltott: — Igazad van, atyafi! A ló feje esakugyan benne van még a fazékban. No, de majd én segíték ezen a bajon is.

Odalépett ezután a fazékhoz és megrugta. A fazék összetört, s a ló feje kigurult belőle.

Abbász most már felült a tevéjére s mint a ki jól végezte a dolgát, megelégedetten tért haza.

A szegény földmives ezalatt busan nézett, hol a ledöntött kapujára, hol a megölt lovára, hol az összetört fazékra. Nem panaszkodhatott, mert Abbász esakugyan eleget tett a kívánságának: kiszabadította a lóva fejét a fazékból.

A vizek felett járó királyfi.

(Folytatás és vége.)

— Köszönöm, fiam; mert igazán nem tudom, hogyan bírnám fel a tetőre.

A királyfi sajnálta, hogy megzavarták, de azért a saját bánatát — látva másnak a bánatát — elfeledte.

Vállára vette a rőzsekegőget és neki indult a hegynek. Az öreg asszonynak azt mondta: fogja meg a palástját.

A nap iszonyu forrón sütött s a galyak lépésről-lépésre nehezebbek lettek. Hát még a vén asszonyt eipelni!

Ugy érezte, hogy sohase jut fel a tetőre; de nem akarta mutatni, hogy fáradt, még biztatta is az anyókat.

Végre felájultan felért a tetőre; de mikor hátrafordult, hogy a banyának odaadja motyóját: az eltűnt s helyette ott állt az ő látománya, aki ebbe a kalandba kergette.

— Királyfi, ötszáz vállalkozó közül egyedül neked volt szived

a szegény és nyomorult iránt. Jótettedért jót várj. Most én is megsegítlek, hogy elnyerd a királyleányt.

Felemelte kezét és egyszerre dermesztő hideg lett. A királyfi odanézett a tóra: be volt fagyva.

— Most — mondta a látomány

Madárnóta.

Az ujjvilágba vándoroltak
Lakól a piciny háznak
S az agyagpadlós, szűk szobára
Csak potrohos pókok vigyáznak

A gerendás padlason által
Becsurog az eső gyakorta
S mégis hangos madár dalától
Az elhagyott, rozoga porta.

A padlóból kalászkok nőnek,
Hogyan? A rejtélyt vaj' ki tudja?
Buzamagot feledtek ott tán,
Kik hirtelen indultak ura!

Ki udja! Tán az ujjvilágba
A szellő elvisz gy dalocskát
S valakinek gonderhes arcát
Mialta könnyek egyre mossák.

S a töröttablakon keresztül
Beszáll magért pinytöke, fecske
És fölverik a néma házat.
Nap-nap után esieseregve.

Mintha esattognának híva, kérve:
"Vigyázzunk kis kis házatokra!
Csak jertek vissza! Vár reátok
A kert virágos gallya, bokra!"

Aki a házba betekintget,
S egy könyvet morzsol arra járva.
Sóhajt: "Nem halszik tengeren túl
A hívó nótád kis madárka!"

átmehetsz a vizen.
A királyfi arca felderült.
Leszaladt, ahogy birt, hogy át-
fusson a tavon. Mikor odaát volt,
visszaforodott, hogy megköszönje
a látomány segítségét, de az esen-
det intett:

Siess szived vágya után.
Várva-vár a királyleány.

Erre eltűnt. Eltűnt vele együtt
a dermesztő hideg is. Ismét nyár
volt:
A királyfi örülten bodogó szív-
vel szaladt a kerten át, a már-
ványlépső alján már ott várta
"szive vágya".

A varázslat megszűnt. Élet köl-
tözött ismét a pompás palotába.

Az esküvőt hamarosan megtar-
tották s a királyfi soha többé nem
lunatkozott, mert megtalálta, ami
olyan kevés embernek adatik —
"szive vágyát".

A félreértett kérdés

Egy szegény vándorló legény tért be későn este egy családhoz, melynek tagjai éppen az asztalnál ültek és vacsoráltak. A gazda esupa illendőségből meghívta őt is, hogy tartson velük. A vándorló legény nem hagyta kétszer kínálatni magát, hanem hamarosan az asztalhoz telepedett és nagy serényen kámalazgatta a tál tartalmát. A család tagjai összenéztek s minden szemből az a meggyőződés volt kiolvasható, hogy a vendég mellett ott mindenki éhen marad. A gazda kissé ingerülten azt kérdi az éppen nem kedves vendégtől:

— Ugyan barátom, van magának szemef?

Mire a vándorlegény nyugodtan folytatta az evést és így válaszolt:

— Szemem hál' Istennek van, de a fogaim közül több hiányzik.

Ki az anyja?

Smialovszky Valér egy ízben a békés parlamenti kibontakozás érdekében indítványt terjesztett be, a melyet a többség Tisza gróf kívánságára leszavazott. A leszavazás után is sokat beszéltek még az indítványról s a Tisza-gárda kiváltképp azt firtatta, hogy ki áll a Smialovszky-féle indítvány háta mögött? Az Apponyi Albert gróf körül csoportosult volt nemzeti pártiak egész csapata, vagy pedig egyedül és kizárólag Smialovszkyé az indítvány?

Falk Miksa mosolyogva mondta a tünődőknek:

— Ugy vagytok ti is ezzel az indítvánnyal, mint az egyszeri emberek a talált gyerekekkel. Az utszélen rátaekálnak a síró-szepegő apróságra és kérdik tőle:

— Ki az apád?

A gyerek félénken feleli:

— Nem tudom.

— Ki az anyád?

A gyerek ismétli előbbi választát:

— Nem tudom.

— Hát ki fia-lánya vagy? — faggatják tovább.

Mire a gyerek jámboran feleli:

— Azt mondják, hogy én a nagynéném balesete vagyok!

Paraszt-történet.

Hock János mondotta el a folyosón a következő jóízű esetet:

— Az apám községi jegyző volt. Egy alkalommal maga elé citált több parasztot, a kiknek egyike azzal volt vádolva, hogy titokban legazemberezte a szolgabíró. A sértést többen hallották a falusiak közül s az apám ezeket hallgatta ki első sorban:

— No, — mondotta egy jóképű embernek, — hát hogy esett a dolog? Igaz-e, hogy a szomszéd gazembernek mondta a szolgabíró?

— Igaz a'!

— Azután?

— Hát kérem, azt is mondta még, hogy akár irásban is kiadja ezt a szolgabíró urról.

— És kiadta?

— Nem a'! — felelte meggyőződéssel a magyar. — Elhittük mi azt neki a nélkül is!

Csak bolha ne volna a világon.

Jaj, ez egy átkozott kis bogár . . .

Megpróbálom, kirázom a nyakamból . . .

Vagy, lerázom a nyakamról . . .

Püff neki !!

Érdekes.

A.: Nézze meg ezt a legénykét! Ritka derék fiu!

B.: Mi a kiválósága?

A.: Érettségizet anélkül, hogy — öngyilkos lett volna!

Okoskodás.

A.: Vendéglős, ez a rostélyos. ha már kicsi is, legalább jó lehetne... De rossz!

B.: Rossz? Akkor meg tessék örülni, hogy olyan kicsi!

Mentség.

— Miért nem adta le a rendszerégnél a talált pénztárcát?

— Mert már késő volt!

— Nos és másnap reggel?

— Már üres volt!

Életszabály.

— Ne itéld meg az embert soha az esernyője után.

— Miért?

— Mert azt rendszerint kölcsönkérte.

Kutya.

— Nézze kee azt a kutyát. Az ám a kutya. Okosabb mint a gazdája.

— Olyan kutyám sógor nekem is volt.

A naptár büntetése.

Egy zivatáros napon látják a szomszédok, hogy a furfangos székely a naptárát az udvaron lévő eperfára akasztotta fel s ugyancsak paskolja ott a széles eső.

— Hát keed miért teszi pocessékká a kalendáriumát szomszéd, hiszen még messze van az esztendő vége?

— Azért — felelt nyugodtan a székely, — mert reggel megnéztem és szép, derült időt jósolt. Hát gondoltam, hogy ha igazat mondott, akkor nem árt neki az idő, — ha meg hazudott, hát megérdemli, hogy megázzon.

Az udvarképes politika.

A kormánypárti folyosó egyik szögében nagy vitakozás folyt egy maroknyi ellenzéki honatya és több kormánypárti törvényhozó közt. Mi az az udvarképes politika? — e körül a kérdés körül folyt a vita. Egy szélsőbali éles kritikával mondta:

— Udvarképes politika az, a mely pillanattól pillanatra változtatja az elveit. Egyszer fölveszi, máskor leteszi... Ezért vagytok ti, kormánypártiak, udvarképes politikuskok.

— Ohó! — tiltakoztak a lel-tári mamelukok.

— Pedig így van. Két lengyel zsidó utazott egyszer Krakóból Budapestre. — Az egyik utközben inget váltott. Szemet szurt ez a másiknak és esodálkozva kérdezte:

— Mi az Icig, te kikeresztelkedtél?

— Nem én!

— Hát miért váltasz inget? Icig fölényesen mosolygott.

— Hjah, barátom, én sokat jártam a világban. Ez így szokás az uraknál.

— Nagyszerű. Hát egy nemes ember hányszor vált inget egy hónapban?

— Négyyszer.

— Egy báró!

— Hetenként kétszer.

— És egy gróf, te Icig?

— Az egy héten négyszer!

— Jaj, de okos ember vagy te, Icig. Hát azt meg tudnád mondani, hogy a trónörökös hányszor vált inget.

— Az minden nap!

— Ujjé!

Az Icig barátja most már izgatótt lett. Lázasan kérdezte:

— És a császár, a császár?

— Az!

Icig komoly redőkbe vont a homlokát.

— Hát tudod, — kezdte fontoskodva, — a császárnak van egy ládája. Az tele van inggel. A láda két oldalán két szolgál áll. Az egyik feladja az inget a császárra, a másik mindjárt lehuzza róla. Akkor megint új inget adnak a császárra és megint lehuzzák róla. Feladják, leveszik, feladják, leveszik. És ez így megy éjjel-nappal.

— Látjátok, — mondotta az anekdotázó szélsőbali a kormánypártiaknak — ilyen az udvarképes politika is.